

Broj 4/2021. - Godina CXXXV - Sarajevo

ISSN 1512-7001

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Davor Krajinović - Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

UVODNIK

Briselski „betlehemci“	282
Došašće – Božji hod k nama i naš hod ususret k njemu	283
Rođenjem Isusa Krista Bogočovjek je ušao u našu povijest	284

SVETA STOLICA

Poruka Svetoga Oca Franje za 36. Svjetski dan mladih	286
Poruka pape Franje povodom 70. obljetnice Međunarodne organizacije za migracije	290
Poruka pape Franje za Međunarodni dan osoba s invaliditetom	291
Poruka pape Franje za 5. Svjetski dan siromaha	294
Poruka Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja povodom Svjetskog dana turizma 2021.	298

BK BiH

Poruka članova BK-a BiH na završetku Godine Božje riječi	300
Priopćenje s 82. redovitog zasjedanja BK-a BiH	302
Poruka predsjednika Caritasa BiH uz Nedjelju Caritasu u BiH	304

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Pontifikali u vrhbosanskoj prvostolnici u 2022. godini	306
Prijepis matica župe za 2021. Godišnji financijski izvještaj župe za 2021. Statistički podaci župe za 2021.	307
Dopuštenje za binacije i trinacije u 2022. godini	308
Svjetski dan mira	309
Prve subote u mjesecu Dan molitve za duhovna zvanja	310
Papinsko misijsko djelo svetog djetinjstva	311
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana	312
Dan molitve za mir u Bosni i Hercegovini	313
Dan posvećenog života	314
Dan života	315
Dekanatski susreti 2022. u vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu	316
Duhovne vježbe za svećenike u 2022. godini	317
Svjetski dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika	318
Susret animatora liturgijskog pjevanja	319
Duhovne vježbe za članove župnih vijeća	320
Post i nemrs u 2022. godini	321
Kvatre u 2022. godini	322
Nedjelja solidarnosti	323
Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja	324
XXVIII. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	325
XXV. Susret ministranata	326

Dekanska konferencija Vrhbosanske nadbiskupije	327
Raspored slavlja sakramenta svete potvrde 2022. u župama Vrhbosanske nadbiskupije	329
Povelja s blagoslova temelja crkve u Goraždu	331
Imenovanja i premještanja	332
Dozvole	333
Kronika Vinka kard. Puljića od 01. rujna 2021. do 30. studenoga 2021.	334

SINODA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Svečanom misom otvorena skupštinska zasjedanja Prve sinode VN-a	340
Otvoren radni dio skupštinskih zasjedanja Prve sinode VN-a	342
Održano prvo sinodsko zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	345
Održano drugo zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	346
Članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali treće zasjedanje	347
Članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali četvrto zasjedanje	348
Održano završno zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije	349
Članovi Sinode izglasali "Završni dokument"	350
Kardinalu predan "Završni dokument" Prve sinode VN-a	351
Svečanom misom zaključena Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije	353

PRILOZI

Propovijed kardinala Puljića na misi otvorenja Prve sinode VN	355
Propovijed kardinala Puljića na misi za Svi svete u katedrali	357
Propovijed kard. Puljića prigodom blagoslova kapelice u rodnoj kući Petra Barbarića	359
Propovijed nadbiskupa Vukšića na misi u povodu 150. obljetnice dolaska sestara milosrdnica u BiH	361
Propovijed nadbiskupa Vukšića na Bobovcu	363

BILJEŽIMO

Kardinal u prvostolnici zaredio pet đakona	365
Deset godina sjemeništa u Vogošći i đakonsko ređenje	367
20. molitveni dan za Domovinu	369
Svečano zatvorena jubilara 150. godišnjica dolaska sestara milosrdnica u BiH	370
Katedrala u crvenoj boji iz solidarnosti prema progonjenim kršćanima	372

NAŠI POKOJNI

+ dr. vlč. Marinko Perković	374
+ vlč. Adnan Petar Mihael Jašaravić	375
+ Anto Jelić	377
+ Mato Marijić	378

DODATAK

Pastoralni kalendar za 2022.	379
-----------------------------------	-----

Briselski „betlehemci“

Za zapadnoeuropsko društvo posljednjih nekoliko desetljeća važnija je ambalaža od sadržaja. Drugim riječima kazano prednost se daje izgledu dok je bit ostavljena po strani. To se zorno ogleda kroz, mnogi će reći najljepši dio godine, vrijeme adventa i božićnih blagdana. Lijepo, nerijetko i pretjerano, ukrašene ulice i trgovi, raznovrsna gastronomska ponuda, različiti bazari i sajmovi postali su neizostavni dio folklorne pripreve za najradosniji kršćanski blagdan, ne samo na Zapadu, nego sve više i na brdovitom i gotovo uvijek nemirnom Balkanu. Međutim, sve to i nema neku poveznicu niti s adventom, a pogotovo ne s Božićem. Svjedočimo kako su brojni zapadnoeuropski gradovi, pogotovo u predpandemijском vremenu, zbog komercijalističko-profitabilnih aktivnosti „početak“ došašća pomjerali na početak ili sredinu studenoga, ali su isto tako polagano, ali vrlo uspješno istisnuli sve što se može povezati s kršćanskom pripravom za svetkovinu Rođenja Isusa Krista. Naziv advent ili adventski sajam nerijetko je zamijenjen izrazima: *zimski čarolija* ili *humanitarni sajam (bazar)*. Božić se redovito pokušava strpati u novogodišnje praznike, ne blagdane, lišene svakog sadržaja. Sve je počelo naizgled bezazlenim skraćivanjem riječi *Christmas* (eng. Božić) u *X-mas* kako bi se, zamislite paradoksa, Božić „riješio“ Krista jer za „njega nema mjesta u svratištu“ (usp. Lk 2,6).

Vrhunac potiskivanja i stavljanja u stranu svega što ima veze s kršćanstvom došlo s smjernicama za komunikaciju uposlenika u Europskoj komisiji koje je potpisala **Helena Dalli**, europska povjerenica za ravnopravnost u dokumentu pod nazivom *Union of Equality (Unija jednakosti)*. Iako se, kako je Dalli navela, radi o internom dokumentu dijelovi koji su dospjeli u javnost protumačeni su kao konačni obračun europskih zvaničnika s kršćanskim korijenima Staroga kontinenta, a sve pod prizmom veće uključivosti „prema svakom načinu života i vjerovanju europskih građana“. Koliko se ovime otišlo daleko najbolje pokazuju dva primjera iz spomenutog dokumenta u kojemu se briselskim zvaničnicima preporuča

izbjegavanje korištenja imena **Marija** kojega bi bilo dobro zamijeniti s **Malika** te ne govoriti o božićnim blagdanima jer u Europi tobože postoje različite vjerske tradicije to jest i one koje ne slave Božić. Time je postalo jasno kao je službeni Bruxelles dobrano postao „suvremeni Betlehem“ u kojemu herodi današnjice u djetetu Isusu ponovno vide prijetnju. Koliko se Europa u svemu pogubila najbolje pokazuje paradoks da dok teže većoj uključivosti svih građana EU, istovremeno isključuju one na čijim je temeljima Stari kontinent kakvog danas poznajemo izrastao.

Uočio je to i **papa Franjo**, inače poznat po svojoj otvorenosti za prihvat migranata u Europu, koji je na nedavnom druženju s novinarima na povratku s apostolskog putovanja na Cipar i Grčku komentirao sporni dokument i pri tome upozorio europske zvaničnike kako ne trebaju biti nositelji ideološke kolonizacije. „Europska unija mora preuzeti u ruke ideale otaca utemeljitelja, koji su bili ideali jedinstva, veličine i paziti da ne utire put ideološkoj kolonizaciji. To bi moglo dovesti do podjele zemalja i (do uzrokovanja) propasti Europske unije. EU mora poštovati svaku državu onako kako je unutar sebe ustrojena. Raznolikost zemalja, a ne željeti ih uniformirati“, upozorio je Sveti Otac očito i sam svjestan opasnosti ukoliko se smjernice dokumenta počnu primjenjivati u stvarnosti.

Nakon burnih reakcija u različitim zemljama EU-a koje su spomenute smjernice izazvale dokument je povučen na „doradu“. No, imajući na umu dosadašnje iskustvo te stav Europske unije prema svojim kršćanskim korijenima očito je da kod mnogih briselskih „betlehemaca“ za Isusa ovoga Božića neće biti mjesta. Unatoč svemu njegov rođendan i dolazak neće moći spriječiti. Kao i u trenucima njegova povijesnog rođenja tako i danas naći će se oni koji će puna srca pjevati: „Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim“ (usp. Lk 2,14).

Dražen Kustura

Došašće – Božji hod k nama i naš hod ususret k njemu

*Povodom vremena došašća i početka nove liturgijske godine vrhbosanski nadbiskup metropolit **Vinko kard. Puljić** i nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić** poslali su svoju poruku svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima koju su naslovili: „Došašće – Božji hod k nama i naš hod ususret k njemu“. Istu donosimo u cijelosti:*

Božja se ljubav očitovala i darovala po Isusovu rođenju. A predbožićno vrijeme se liturgijski obilježava i slavi s posebnim ozračjem molitve, pobožnosti i spremnosti ići u susret Božiću. Kao što je važna priprema za sve što želimo uspješno doživjeti, tako je posebno važna priprema u vjeri da doživimo ono što slavimo.

Mise zornice

Posebno je zaživjela u narodu Božjemu spremnost uraniti i sudjelovati na sv. misi kroz došašće. Puno je simbolike u toj pobožnosti kojom se naznačuje također da valja nama iz mraka grijeha i svagdanjeg života ići u susret Svjetlu koje je obasjalo ljudska srca i njihove životne putove i otvorilo pogled prema najdražoj istini da smo voljena bića.

Htjeli bismo potaknuti i pozvati cijelu nadbiskupijsku zajednicu da slavljenjem Misa zornica uđe u ljudska srca svijest i duhovna potreba slaviti sv. misu svakog Dana Gospodnjeg.

Božićna ispovijed

U svim našim župnim zajednicama ustaljen je običaj da vjernici tijekom došašća, posebice u posljednjim danima ovog svetog vremena, rado i u velikom broju pristupaju sakramentu ispovijedi u pobožnoj želji da s Bogom pomire svoja srca i savjesti i da s njegovim zapovijedi-
ma usklade svoje buduće misli, nakane i pona-

šanje. Najsrdačnije zahvaljujemo svim svećenicima za spremnost da budu na raspolaganju vjernicima i pozivamo sve, svećenike i vjernike, da i ubuduće odgovorno njeguju ovu zdravu pobožnost koja je izvor mnogih blagoslova i pomirenja s Bogom i ljudima.

Život u ljubavi

Kroz sudjelovanje u Misama zornicama i pristupanjem sakramentu ispovijedi i pričesti neka nas obasja svjetlo Božje ljubavi kako bismo iskorijenili iz osobnog života i rječnika našeg naroda svaku psovku, kletvu i proklinjanje.

Budimo otvorena srca za očitovanu i darovanu Božju ljubav i neka nas to oplemeni da istjeramo iz srca, iz obitelji i naše sredine svaku vrstu mržnje, sebičnosti i ogorčenosti.

Neka Božja ljubav prožme srca naših obitelji da budu otvorene životu. Ako se spremamo slaviti Božji život darovan u malom Isusu, neka i naše obitelji budu otvorene rađanju života, neka rastu u međusobnoj slozi i iskrenoj ljubavi prema djeci i neka ih odgajaju u obiteljskom ozračju koje je Crkva u malom.

Sarajevo, 22. studenoga 2021.

*kardinal Vinko Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

*mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor*

Rođenjem Isusa Krista Bogočovjek je ušao u našu povijest

*Povodom blagdana Božića vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** i nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić** poslali su svoju poruku svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima koju su naslovili: „Rođenjem Isusa Krista Bogočovjek je ušao u našu povijest“. Istu donosimo u cijelosti:*

Ova mjesna Vrhbosanska Crkva osjetila je potrebu probuditi duh zajedništva i zajedničkog hoda u vjeri. Osjetila je potrebu za obnavljanjem svega u Kristu. Zato smo činili i slavili našu prvu sinodu. Sada idemo u susret Božiću gdje je Bog zakoračio na našu životnu stazu, utjelovivši se i rodivši se kao dijete. Time je počeo Njegov hod s nama i za nas. Mi se radujemo toj očitovanoj i darovanoj Božjoj ljubavi. Ali u tome prepoznajemo poziv da i mi uskladimo osobni i zajednički hod s njime. Zato smo i uzeli geslo svoje sinode „Sve obnoviti u Kristu“. Da bismo uskladili svoj hod s Isusom potrebno se ostvariti u malenosti jer je on postao malen da nam bude bliz. I pozvao nas je da učimo od njega koji je blaga i ponizna srca. Nema obnove u Kristu tamo gdje vlada oholost, bahatost i sebičnost. Da bismo stvarno mogli slaviti i doživjeti Božić, valja nam prihvatiti svoju ljudsku ograničenost, grešnost i svoju ovisnost o Božjoj ljubavi.

Marija, majka Isusova, da bi ga začela po Duhu Svetom, klikće što pogleda na neznatnost službenice svoje. Ona nas uči biti svjestan svoje neznatnosti i istinske ovisnosti o Bogu. Iako u svakom Očenašu molimo: „Budi volja tvoja!“, u nama nije sazrelo to predanje Božjoj volji. Budući da nema toga predanja, zato je u ljudskim srcima vlada strah i dezorijentacija. Da bismo Božić stvarno doživjeli moramo poći putem Marije i poniznoga Svetog Josipa i biti raspoloživi i suodgovorni za Božje djelo. I tako nas Božić uči sinodalnosti, kako zajedno i usret hoditi, Bog k nama u malom Isusu i mi k Isusu čije rođenje slavimo.

Jednom dok je prilazio Isus Jeruzalemu, pogleda ga s bolju u srcu i zaplaka nad njim govoreći: „Kad bi spoznao što je za tvoj mir“ (Lk 19,41-44). Vrijeme, u kojemu ovo pišemo, doživljavamo stresno i napeto zbog političkih

prepucavanja i ignoriranja čovjeka, njegovog prava i dostojanstva. Uvukao se čudan nemir u ljude, u medijima i u javnosti. Uz tu istinu da se moćnici poigravaju s malim čovjekom, još traje i nesigurnost COVID-19. A naspram tomu, Isus se utjelovio i rodio da donese čovjeku mir u savjesti, u duši i u društvo. No čovjek današnjice nije spoznao što je za ljudski mir važno. Sv. Petar u svojoj poslanici poručuje: „Braćo, radujte se, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja; da prokušano vašu vjere – dragocjenija od propadljiva zlata, koje se ipak u vatri kuša – stekne hvalu, slavu i čast o objavljenju Isusa Krista“ (1 Pet 1,6-9).

Ovaj agresivni potrošački mentalitet svake godine nam u javnosti pokuša „ukrasti Isusa“. U povodu Isusova rođenja otvaraju se razni bazari i priređuju kulturna događanja, ali Isusa tu nema. Opet čovjek nije spoznao što je važno za njegov mir. Sv. Pavao poručuje u svojoj poslanici: „Nikakva nevaljala riječ neka ne izlazi iz vaših usta, nego samo dobra, da prema potrebi saziđuje i milost iskaže slušateljima... Daleko od vas svaka gorčina, i gnjev, i srdžba, i vika, i hula sa svom opakošću. Naprotiv! Budite jedni prema drugima dobrotivi milosrdni, praštajte jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprost!“ (Ef 4,29-32).

Šaljući vam ovu božićnu poruku, želimo vas hrabriti u vjeri i potaknuti za otvorenost onom miru koji Isus donosi. Neka taj Kristov mir zavlada u vašim savjestima, u vašim obiteljima i u vašoj sredini, da slavlje Božića zasja jakom vjerom, čvrstim pouzdanjem i radosno življenom ljubavlju.

Da bi taj Kristov mir bio vidljiv, potrebno je stvarati međusobno pomirenje, praštanje i povjerenje. U tom duhu vam želimo čestit Božić, koji će ispuniti milošću srca vaša, da

vjera bude radosno doživljavanje Isusovog rođenja. Na poseban način želimo, da Božić donese djeci radosno proživljavanja djetinjstva i rasta u vjeri. Želimo čestit Božić vama, mladi, da u svom zrenju budete otvoreni Isusovoj poruci i pouci, kako biste postali potpuni ljudi srca, duše i uma. Vama, drage obitelji, želimo čestit Božić sa željom, da svaka obitelj što više sliči Svetoj nazaretskoj obitelji. Neka Vam Isusovo rođenje donese radost zajedništva i sloge u ljubavi. Posebno želimo čestit Božić vama, bolesni i nemoćni, kao i vama koji ste podmakle dobi da Vam Isusovo rođenje donese utjehu, snagu i čvrstu nadu u životu.

Ujedinimo svoja srca u molitvi novorođenom Kralju, da udijeli svoj mir u ovoj zemlji, a i u svijetu, gdje god ljudi pate radi nepravde, progona i obespravljenosti.

U toj zajedničkoj molitvi, uz najsrdačnije pozdrave, želimo vam SRETAN BOŽIĆ i blagoslovljeno mlado ljeto 2022.

Sarajevo, uoči Božića 2021. godine.

*Kardinal Vinko Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

*Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor*

Poruka Svetoga Oca Franje za 36. Svjetski dan mladih

“Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio” (usp. Dj 26, 16)

Povodom 36. Svjetskog dana mladih koji je obilježen na svetkovinu Krista Kralja 21. studenoga papa Franjo uputio je svoju poruku koju donosimo u cijelosti:

Predraga mladeži!

Htio bih vas još jednom primiti za ruku da nastavimo naše zajedničko duhovno hodočašće koje nas vodi prema Svjetskom danu mladih koji će se održati u Lisabonu 2023.

Prošle godine, neposredno prije izbijanja pandemije, potpisao sam poruku koja je imala za temu: “Mladeži, kažem ti, ustani!” (usp. Lk 7, 14). Gospodin nas je, u svojoj providnosti, želio pripremiti za vrlo težak izazov s kojim nam se valjalo suočiti.

Posvuda u svijetu pojedinci su se morali suočiti s patnjom zbog gubitka dragih osoba i društvene izolacije. I vama mladima, koji ste po svojoj prirodi okrenuti prema budućnosti, zbog izvanrednih zdravstvenih prilika bio je onemogućen odlazak u školu ili na fakultet, na posao, niste se mogli susretati... Našli ste se u teškim situacijama s kojima se niste navikli nositi. U mnogim slučajevima javili su se obiteljski problemi, kao i problemi koje sa sobom nosi nezaposlenost, depresija, usamljenost i ovisnosti. A o nakupljenom stresu, napetostima i izljevima bijesa, porastu nasilja da ne govorimo.

Ali hvala Bogu, to nije jedina strana medalje. Ako je ta kušnja iznijela na vidjelo naše slabosti, otkrila je također naše vrline, uključujući spremnost na solidarnost. U svim dijelovima svijeta vidjeli smo veliki broj pojedinaca, među kojima mnogo mladih, koji su pomagali u spašavanju života, sijali sjeme nade, branili slobodu i pravdu, bili mirotvorci i graditelji mostova.

Kad mladi čovjek padne, u stanovitom smislu padne čovječanstvo. Ali također je istina da kad mlada osoba ponovno ustane, kao da cijeli svijet ponovno ustane. Dragi mladi, koliko veliki potencijal leži u vašim rukama! Kakvu samo snagu nosite u svojim srcima!

Zato Bog danas, ponovno, govori svakome od vas: “Ustani!”. Od sveg se srca nadam da će nam

ova poruka pomoći da se pripremimo za nova vremena, za novu stranicu u povijesti čovječanstva. Ali bez vas, dragi mladi, nije moguće početi iznova. Da bi ponovno ustao, svijet treba vašu snagu, vaše oduševljenje, vašu strast. U vezi s tim želio bih s vama razmišljati o odlomku iz Djela apostolskih u kojem Isus kaže Pavlu: “Ustani. Postavljam te za svjedoka onoga što si vidio” (usp. Dj 26, 16).

Pavao – svjedok pred kraljem

Redak kojim je nadahnuta tema Svjetskog dana mladih 2021. preuzet je iz Pavlova svjedočanstva pred kraljem Agripom tijekom njegova zatočeništva. On, nekoć neprijatelj i progonitelj kršćanâ, sada je osuđen upravo zbog svoje vjere u Krista. S vremenskim razmakom od otprilike dvadeset i pet godina, Apostol pripovijeda o svome životu i o temeljnom događaju – svome susretu s Kristom.

Pavao priznaje da je u prošlosti progonio kršćane, sve dok jednoga dana, dok je putovao u Damask da uhiti neke od njih, njega i njegove suputnike (usp. Dj 26,13) nije obasjala svjetlost “od sunca sjajnija”, ali jedino je on čuo “glas”: glas Isusa koji mu se obraća i naziva ga imenom.

“Savle, Savle!”

Promotrimo zajedno dublje ovaj događaj. Oslovljavajući ga po imenu, Gospodin daje do znanja Savlu da ga osobno poznaje. Kao da mu je rekao: “Znam tko si, znam koje planove kuješ, ali unatoč tome obraćam se upravo tebi.” Zove ga dva puta, u znak iznimnog i vrlo važnog poziva, kao što je to učinio s Mojsijem (usp. Izl 3,10) i Samuelom (usp. 1 Sam 3,10). Pavši na zemlju, Savao priznaje da je svjedok Božjeg očitovanja, snažne objave koja ga duboko potresa, ali ga ne uništava, naprotiv: oslovljava ga po imenu.

Naime, samo osobni, a ne anonimni susret s Kristom mijenja život. Isus pokazuje da dobro

poznaje Savla, da "ga poznaje u dušu". Premda je Savao progonitelj, iako mu je u srcu mržnja prema kršćanima, Isus zna da je to zbog neznanja i želi pokazati u njemu svoje milosrđe. Upravo će ta milost, ta nezaslužena i bezuvjetna ljubav, biti svjetlo koje će iz korijena promijeniti Savlov život.

"Tko si, Gospodine?"

Suočen s tom tajanstvenom prisutnošću koja ga naziva imenom, Savao pita: "Tko si, Gospodine?" (Dj 26,15). Ovo je pitanje iznimno važno i svi ga moramo prije ili kasnije u životu postaviti. Nije dovoljno slušati o Kristu od drugih, potrebno je s njim osobno razgovarati. To je, u konačnici, molitva. Moliti znači izravno razgovarati s Isusom, pa i ako nam možda u srcu još uvijek vlada nemir, a um je pun sumnji ili čak prijezira prema Kristu i kršćanima. Nadam se da će svaki mladić i djevojka, u dubini svog srca, postaviti to pitanje: "Tko si, Gospodine?".

Ne možemo uzeti zdravo za gotovo da svi poznaju Isusa, pa ni u doba interneta. Pitanje koje mnogi postavljaju Isusu i Crkvi upravo je ovo: "Tko si?" U čitavom izvješću o pozivu svetoga Pavla, to je jedini put da on govori. I na njegovo pitanje, Gospodin odmah odgovara: »Ja sam Isus koga ti progoniš!« (ibid.).

"Ja sam Isus koga ti progoniš!"

Tim odgovorom Gospodin Isus otkriva Savlu veliko otajstvo: da se On poistovjećuje s Crkvom i s kršćanima. Sve do tada Savao nije vidio ništa od Krista osim vjernikâ koje je bacao u tamnicu (usp. Dj 26,10), za čiju je osudu na smrt osobno glasovao (ibid.). Vidio je kako su kršćani na zlo uzvraćali dobrom, na mržnju ljubavlju, prihvaćajući nepravde, nasilje, uvrede i progone za ime Kristovo. Ako, dakle, bolje pogledamo Savao je – a da to nije ni znao – već bio susreo Krista: susreo ga je u kršćanima!

Koliko smo samo puta čuli da se kaže: "Isus 'da', Crkva 'ne'", kao da bi jedno moglo biti alternativa drugome. Nemoguće je poznavati Isusa, ako se ne poznaje Crkvu. Ne može se upoznati Isusa osim po braći i sestrama njegove zajednice. Ne može netko za sebe reći da je pravi kršćanin, ako ne živi crkvenu dimenziju svoje vjere.

"Teško ti se protiv ostana praćakati"

To su riječi koje Gospodin upućuje Savlu nakon što je ovaj pao na zemlju. Ali nekako kao

da je već neko vrijeme bio razgovarao s njim na tajanstven način, pokušavajući ga privući k sebi. No, Savao se opirao. Isti taj blagi "prijekor" naš Gospodin upućuje svakom mladom čovjeku koji se udalji od njega: "Dokle ćeš bježati od mene? Zašto ne čuješ da te zovem? Čekam da se vratiš." Poput proroka Jeremije, i mi ponekad kažemo: "Neću više na nj misliti" (Jr 20,9). No, u srcu svakog pojedinca kao da je zapretni jedan žarki plamen: čak i ako ga pokušamo ugasiti, ne možemo jer je jači od nas.

Gospodin je izabrao onoga koji ga je čak progonio, koji je potpuno neprijateljski raspoložen prema njemu i njegovim učenicima. Ali za Boga nitko nije nepovratno izgubljen. Zahvaljujući osobnom susretu s njim, uvijek možemo početi iznova. Nijedna mlada osoba nije izvan dosega Božjeg milosrđa. Ni za koga se ne može reći: previše se udaljio... sad je prekasno... Koliko mladih ljudi pokazuje strastveni otpor i idu stranputicom, ali u srcu nose skrivenu potrebu da se predano zalažu, da ljube svim silama, da se poistovjete s određenim poslanjem! Upravo to je ono što Isus vidi u mladome Savlu.

Prepoznati vlastitu sljepoću

Možemo zamisliti da je, prije susreta s Kristom, Savao na neki način bio "pun sebe" i smatrao se "velikim" zbog svoje moralne neporočnosti, zbog svoje gorljivosti, zbog svojega porijekla i naobraženosti. Sigurno je bio uvjeren da je u pravu. Ali kad mu se Gospodin objavljuje, "prizemljuje se" i otkriva da je slijep. Iznenada otkriva da je ostao bez vida, ne samo fizičkog nego i duhovnog. Njegove su sigurnosti poljuljane. U duši osjeća da je ono oko čega je s tolikim oduševljenjem nastojao, naime, revnost u iskorjenjivanju kršćana, bilo potpuno pogrešno. Shvaća da nije apsolutni nositelj istine, štoviše da je daleko od toga. I, zajedno s njegovim sigurnostima, ruši se također njegova "veličina". Odjednom otkriva da je izgubljen, krhak, "mali".

Ta je poniznost – svijest o vlastitoj ograničenosti – temeljna! Tko misli da zna sve o sebi, o drugima, pa čak i o vjerskim istinama, teško će susresti Krista. Savao je slijep i izgubio je orijentire. Ostavši sam, u tami, jedine jasne stvari su svjetlo koje je vidio i glas koji je čuo. Koji paradoks: tek kad čovjek shvati da je slijep, počinje vidjeti!

Nakon prosvjetljenja koje je doživio na putu za Damask, Savao će preferirati da ga zovu Pavao,

što znači "mali". To nije *nadimak* ili "umjetničko ime" – što je danas postalo vrlo uobičajeno čak i među običnim ljudima: susret s Kristom doista je učinio da se tako osjeća, srušivši zid koji ga je sprječavao da samoga sebe istinski spozna. On za sebe kaže: »Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju« (1 Kor 15,9).

Sv. Terezija iz Lisieuxa, kao i neki drugi sveci, voljela je ponavljati da je poniznost istina. Danas se, osobito na društvenim mrežama, ima priliku vidjeti toliko "priča", koje su često pravi umjetnički uradci u čije je snimanje uloženo puno truda, snimljenih iz više kutova i s više pozadina. Sve se više traže "svjetla pozornice" kako bi se "prijateljima" i sljediteljima pokazalo sebe u svjetlu koje ponekad ne odgovara istini. Krist, svjetlo podnevno, dolazi nas prosvijetliti i vratiti nam autentičnost, oslobađajući nas svih maski. Jasno nam pokazuje tko smo, jer nas voli takve kakvi jesmo.

Promijeniti perspektivu

Pavlovo obraćenje nije vraćanje unatrag, nego otvaranje potpuno novoj perspektivi. Naime, on nastavlja put Damaska, ali više nije onaj od prije, on je druga osoba (usp. Dj 22,10). Moguće je obratiti se i obnavljati se u svakodnevnom životu, čineći sve ono što smo i prije učinili, ali promijenjena srca i s drugačijim motivacijama. U ovom slučaju Isus izrijekom traži od Pavla da ode u Damask, gdje se bio i zaputio. Pavao je poslušao, ali sada su se svrha i perspektiva njegova putovanja stubokom promijenili. Od sada pa nadalje stvarnost će gledati novim očima. Prije su to bile oči progonitelja krvnika, odsada će to biti oči učenika svjedoka. U Damasku će ga Ananija krstiti i uvesti u kršćansku zajednicu. U tišini i molitvi Pavao će produžiti vlastito iskustvo i novi identitet koji mu je dao Gospodin Isus.

Snaga i strast mladih ljudi ne smiju se rasipati

Pavlovo držanje prije susreta s uskrslim Isusom nije nam potpuno strano. Koliko je samo snage i strasti u vašim srcima, dragi mladi! Ali kad vas tama oko vas i u vama sprječava da ispravno vidite, u opasnosti ste da se izgubite u besmislenim bitkama, pa čak i postanete nasilni. A, nažalost, prve žrtve bit ćete upravo vi i vaši

najbliži. Postoji isto tako opasnost da se borite za stvari koje izvorno zastupaju prave vrijednosti, ali koje se, kad se jednom zaoštire do krajnosti, pretvaraju u destruktivne ideologije. Koliko samo danas mladih, potaknutih možda vlastitim političkim ili vjerskim uvjerenjima, na kraju postaju oruđe nasilja i uništenja u životima mnogih drugih! Pojedini digitalni urođenici koriste virtualnu stvarnost i društvene mreže kao novo bojno polje, beskrupulozno koristeći oružje lažnih vijesti (*fake news*) za širenje otrova i uništavanje svojih protivnika.

Kad Gospodin naglo prodre u Pavlov život, ne oduzima mu osobnost i ne gasi njegovu revnost i strast, već koristi te njegove darove i sposobnosti da ga učini velikim vjerovjesnikom koji će pronositi evanđelje do nakraj svijeta bijeloga.

Apostol narodâ

Pavao će kasnije postati poznat kao "apostol narodâ": on koji je prije bio farizej koji je revno i savjesno opsluživao Zakon! Evo još jednog paradoksa: Gospodin stavlja svoje pouzdanje upravo u čovjeka koji ga je progonio! Poput Pavla, svaki pojedini od nas može u dubini srca čuti ovaj glas koji mu govori: "Uzdam se u te. Znam tvoju povijest i uzimam je u svoje ruke, zajedno s tobom. Pa i ako si često bio protiv mene, biram baš tebe i činim te svojim svjedokom." Božja logika može od najgoreg progonitelja učiniti velikog svjedoka.

Kristov učenik pozvan je biti »svjetlost svijeta« (Mt 5,14). Pavao mora svjedočiti o onome što je vidio, ali sada je slijep. Došli smo tako do sljedećeg paradoksa! Upravo zahvaljujući tom svom osobnom iskustvu Pavao se može staviti u položaj onih kojima ga Gospodin šalje. Naime, postavljen je za svjedoka »da im otvori oči pa se obrate od tame k svjetlosti« (Dj 26,18).

"Ustani i svjedoči!"

Kad prigrlimo novi život koji nam je dan u krštenju, primamo od Gospodina također poslanje: "Bit ćeš mi svjedok!" Poslanje je to kojem se valja posvetiti i koje mijenja život.

Kristov je poziv Pavlu danas upućen svakom mladiću i djevojci: Ustani! Ne možeš ostati na zemlji i sažalijevati samoga/samu sebe, ima jedno poslanje koje te čeka! I ti možeš biti svjedokom djelâ koja je Isus započeo u tebi. Zato ti, u Kristovo ime, kažem:

– Ustani i svjedoči o svom iskustvu slijepca koji je susreo svjetlo, koji je vidio dobrotu i ljepotu Božju u samome sebi, u drugima i u zajedništvu Crkve koje pobjeđuje svaku samoću.

– Ustani i svjedoči o ljubavi i poštivanju koji se mogu uspostaviti u ljudskim odnosima, u obiteljskom životu, u dijalogu između roditelja i djece, između mladih i starih.

– Ustani i brani socijalnu pravdu, istinu i pravednost, ljudska prava, progonjene, siromašne i slabe, one čiji se glas ne čuje u društvu, migrante.

– Ustani i svjedoči o novome pogledu koji ti omogućuje da očima punim divljenja promatraš stvoreni svijet, koji ti omogućuje da promatraš Zemlju kao naš zajednički dom i daje ti hrabrost da braniš cjelovitu ekologiju.

– Ustani i svjedoči da se promašeni životi mogu popraviti, da oni koji su već mrtvi duhom mogu ustati na novi život, da se robovi mogu osloboditi, da srca opterećena tugom mogu ponovno pronaći nadu.

– Ustani i radosno svjedoči da Krist živi! Širi njegovu poruku ljubavi i spasenja među svojim vršnjacima, u školi, na sveučilištu, na radnome mjestu, u digitalnom svijetu, posvuda.

Gospodin, Crkva, Papa, uzdaju se u vas i postavljaju vas za svjedoke mnogim drugim mladima koje susrećete na “putovima Damaska” našeg doba. Ne zaboravite: »svaki onaj koji je stvarno iskustio ljubav Boga koji ga spašava ne treba dugotrajnu poduku i obuku i pripremu da pođe naviještati tu ljubav. Svaki je kršćanin

misionar u mjeri u kojoj se susreo s Božjom ljubavlju u Kristu Isusu« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 120).

Ustanite i slavite SDM u partikularnim Crkvama!

Još jednom pozivam vas, mlade iz cijeloga svijeta, da sudjelujete u ovom duhovnom hodočašću koje nas će dovesti do proslave Svjetskog dana mladih u Lisabonu 2023. godine. Sljedeći susret je, međutim, u vašim partikularnim Crkvama, u raznim biskupijama i eparhijama svijeta, gdje će se na svetkovinu Krista Kralja proslaviti – na mjesnoj razini – Svjetski dan mladih 2021.

Nadam se da ćemo svi moći proživjeti te etape kao pravi hodočasnici, a ne kao “turisti vjere”! Otvorimo se Božjim iznenađenjima koji svojim svjetlom želi obasjavati naš put. Budimo otvoreni za ono što nam želi reći, također po našoj braći i sestrama. Tako ćemo pomoći jedni drugima da zajedno ustanemo i u ovom teškom povijesnom času postat ćemo proroci novih vremena, punih nade! Neka nam Blažena Djevica Marija bude zagovornicom.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski,
14. rujna 2021.,
blagdan Uzvišenja Svetoga Križa.*

FRANJO

(kta/ika)

Poruka pape Franje povodom 70. obljetnice Međunarodne organizacije za migracije

Papa Franjo 29. studenog uputio je poruku povodom 70. obljetnice Međunarodne organizacije za migracije (International Organisation for Migration – IOM).

Sveti Otac u poruci koju je putem videa pročitao Papin državni tajnik **kard. Pietro Parolin** potiče međunarodnu zajednicu da se hitno suoči s uzrocima neregularnih migracija jer što je više legalnih putova manja je vjerojatnost da će migranti biti uvučeni u kriminalne mreže trgovaca ljudima. „Rasprava o migracijama ne odnosi se samo na migrante; riječ je o svima nama, o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti naših društava“, upozorio je Papa.

„Unatoč brojnim izazovima koje je pred nas stavila pandemija bolesti COVID-19, taj važan događaj u povijesti IOM-a pruža nam priliku da obnovimo naše viđenje i zauzimanje putem prikladnijega odgovora na pojavu migracija“, naglasio je. Sveta Stolica je prije 10 godina, po odluci **Benedikta XVI.** postala državom članicom te organizacije. Stoga je papa Franjo istaknuo glavne razloge koji su doveli do te odluke, a koji su i danas valjani i hitni.

Tu je najprije podupiranje etičke dimenzije kretanja stanovništva; zatim, ostvarivanje, kroz iskustvo i ustanovljenu mrežu udruga na terenu u cijelom svijetu, suradnje Katoličke Crkve s međunarodnim službama koje se posvećuju iseljenicima; te cjelovita pomoć u skladu s potrebama, bez razlike, na temelju dostojanstva, urođenoga svim članovima iste ljudske obitelji, prenosi *Vatican News*.

„Ne smijemo dopustiti da nas iznenadi broj migranata, nego se trebamo susresti sa svima njima kao s osobama, gledajući njihova lica i slušajući njihove životne priče, nastojeći što bolje odgovoriti na njihove posebne osobne i obiteljske prilike (...) Često slušamo o tomu što države čine kako bi prihvatile migrante, ali je jednako tako važno upitati se: koje koristi migranti donose zajednicama koje ih prihvaćaju i kako ih obogaćuju? S jedne strane na tržištima zemalja sa srednje visokim primanjima radna snaga migranata vrlo je tražena i dobrodošla kao način da se nadoknadi njezin

nedostatak. S druge pak strane migrante se često odbija i podvrgava mrzovoljnim ponašanjima mnogih zajednica koje ih primaju.

Nažalost, taj dvostruki standard proizlazi iz prevladavanja gospodarskih interesa nad potrebama i dostojanstvom ljudske osobe“, primijetio je Papa.

„Migranti čine vidljivom vezu koja sjedinjuje cijelu ljudsku obitelj, bogatstvo kultura i resurse za razmjenu na području razvoja i trgovačke mreže koje čine zajednice dijaspore. U tom je smislu bitna integracija koja zahtijeva dvosmjerni proces, utemeljen na međusobnom poznavanju, uzajamnoj otvorenosti, poštovanju zakona i kulture zemalja domaćina, u istinskom duhu susreta i uzajamnoga obogaćivanja“, istaknuo je Papa.

Na kraju potiče međunarodnu zajednicu da se hitno suoči s uvjetima koji dovode do neregularnih migracija, čineći tako migraciju svjesnim izborom, a ne očajnom potrebom. „Potrebno je uspostaviti bolje gospodarske i društvene uvjete kako migracija ne bi bila jedino rješenje za one koji traže mir, pravednost, sigurnost i puno poštovanje ljudskoga dostojanstva. U konačnici, migracije nisu samo priča o migrantima, nego i o nejednakostima, očaju, uništavanju okoliša, klimatskim promjenama, ali i snovima, hrabrosti, studiju u inozemstvu, spajanju obitelji, novim mogućnostima, sigurnosti i zaštiti, te teškom, ali dostojanstvenom radu. Ne smijemo nikada zaboraviti da nije riječ o statistikama, nego o stvarnim osobama čiji je život u igri. Katolička Crkva i njezine ustanove nastavit će svoje poslanje prihvata, zaštite, promicanja i integracije ljudi u kretanju“, poručio je papa Franjo, piše *Nedjelja.ba*

(Nedjelja.ba)

Poruka papa Franje za Međunarodni dan osoba s invaliditetom

*Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom koji je obilježen 3. prosinca papa Franjo uputio je svoju poruku koju je naslovio »Vi ste moji prijatelji« (Iv 15, 14).
Istu donosimo u cijelosti:*

Draga braćo i sestre!

U prigodi Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, želim se obratiti izravno vama koji ste pogođeni bilo kojom vrstom invaliditeta. Želim vam reći da vas Crkva voli i da treba svakoga od vas da ispunite svoje poslanje u službi evanđelja.

Isus prijatelj

Isus je naš prijatelj! On sâm je to rekao svojim učenicima na Posljednjoj večeri (usp. Iv 15,14). Njegove riječi dopiru sve do nas i rasvjetljuju otajstvo našeg odnosa s njim i naše pripadnosti Crkvi. „Prijateljstvo s Isusom neraskidivo je. On nas nikada ne napušta, iako se katkad čini da šuti. Kad ga trebamo, on pušta da ga nađemo i ostaje uz nas kud god da pošli“ (posin. apost. pob. *Christus vivit*, 154). Mi kršćani smo primili dar: pristup Isusovu srcu i prijateljstvo s njim. Sretni smo što nas je zapao taj privilegij i to postaje naš poziv: biti njegovi prijatelji!

Imati Isusa za prijatelja najveća je utjeha. To svakog od nas može učiniti zahvalnim i radosnim učenicom koji može posvjedočiti da naša vlastita slabost nije prepreka za življenje i prenošenje evanđelja. Naime, povjerljivo i osobno prijateljstvo s Isusom može biti duhovni ključ za prihvaćanje ograničenjâ koja svi imamo, te za življenje svojega vlastitog ljudskog stanja u duhu prihvaćanja. Iz toga prijateljstva može poteći radost koja „ispunja srca i čitav život“ (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 1), zato što, kao što je jedan veliki egzeget napisao, prijateljstvo s Isusom je „iskra od koje nastaje požar oduševljenja i zanosa“. [1]

Crkva je vaš dom

Po krštenju svaki od nas postaje punopravnim članom zajednice Crkve tako da svaki

pojedini, bez isključenjâ ili diskriminacijâ, može reći: „Ja sam Crkva!“. Crkva je, naime, vaš dom! Mi, svi zajedno, činimo Crkvu jer je Isus odlučio biti naš prijatelj. Ona – i to je nešto što sve bolje moramo učiti u sinodalnom procesu koji smo započeli – „nije zajednica savršenih, nego zajednica učenikâ na putu koji slijede Gospodina i kojima je potrebno njegovo oprostjenje“ (*Kateheza na Općoj audijenciji*, 13. travnja 2016.) U ovom narodu, koji kroči naprijed kroz povijesna zbivanja vođen Božjom riječju, „svi su protagonisti, nitko se ne može smatrati tek pukim statistom“ (*Obraćanje vjernicima Rimske biskupije*, 18. rujna 2021.). Zato je svaki od vas pozvan dati vlastiti doprinos sinodalnom putu. Uvjeren sam da će, ako to doista bude „sudionički i inkluzivan crkveni proces“ [2], crkvena zajednica njime biti stvarno obogaćena.

I danas se, nažalost, s mnogima od vas „u društvu postupa kao sa strancima. [Mnogi od vas] osjećaju da su uskraćeni za pripadnost i sudjelovanje“ i „još uvijek postoje mnoge stvari koje [vam onemogućuju] punopravno građanstvo“ (enc. *Fratelli tutti*, 98). Diskriminacija je još uvijek previše prisutna na različitim razinama društvenog života. Nju jačaju predrasude, neznanje i kultura kojoj je teško shvatiti neprocjenjivu vrijednost svake osobe. Na poseban način, smatrati još uvijek invaliditet bolešću – što je rezultat interakcije između socijalnih barijera i osobnih ograničenja svakog pojedinca – nešto je što pridonosi vašem odvajanju i jačanju stigmatizacije vas kao osoba.

Što se života Crkve tiče, „najgora diskriminacija [...] je nedostatak duhovne skrbi“ (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 200), koja se ponekad očituje u uskraćivanju pristupa sakramentima, što su neki od vas, nažalost, doživjeli. Učiteljstvo je u tom pogledu vrlo jasno i nedavno je u *Direktoriju za kateheza* izri-

čito dalo do znanja da „nitko ne smije uskraćivati sakramente osobama s invaliditetom“ (br. 272). Kad smo suočeni s diskriminacijama, upravo nas prijateljstvo s Isusom, koje svi primamo kao nezasluženi dar, otkupljuje i omogućuje nam živjeti različitosti kao bogatstvo. On nas, naime, ne naziva slugama, ženama i muškarcima s polovičnim dostojanstvom, nego prijateljima: pouzdanicima koji su dostojni znati sve što je čuo od Oca svojega (usp. Iv 15,15).

U vremenu kušnje

Prijateljstvo s Isusom štiti nas u vrijeme kušnje. Jako dobro znam da je pandemija Covida-19, iz koje se borimo izići, imala i nastavlja imati vrlo ozbiljan utjecaj na živote mnogih od vas. Pritom mislim, na primjer, na to da ste morali dugo vremena provoditi u kući; na teškoće na koje nailaze mnogi studenti i učenici s invaliditetom u pristupu alatima za učenje na daljinu; na osobne usluge koje su u mnogim zemljama već duže vrijeme obustavljene; i mnoge druge neugodnosti s kojima se svaki od vas suočio. Ali tu prije svega mislim na mnoge od vas koji živite u zajedničkim stanovima i patnju koju je donijela prisilna odvojenost od vama dragih osoba. Virus je poharao ta mjesta i, unatoč požrtvovnoj službi osoblja, odnio previše žrtava. Budite sigurni da su vam Papa i Crkva posebno bliski, s ljubavlju i nježnošću!

Crkva je uz one od vas koji se još uvijek bore protiv koronavirusa. Ona, kao i uvijek, potvrđuje da je prijeko potrebno svima omogućiti liječenje, pri čemu stanje invalidnosti ne smije biti prepreka pristupu najboljoj mogućoj dostupnoj skrbi. U tome smislu, neke biskupske konferencije, poput one Engleske i Walesa [3] te Sjedinjenih Američkih Država, [4] već su intervenirale tražeći poštivanje prava svakoga, bez diskriminacijâ, na zdravstvenu skrb.

Evandjelje je za sve

Iz prijateljstva s Gospodinom dolazi također naš poziv. On nas je izabrao da donesemo mnogo roda i da naš rod ostane (usp. Iv 15,16). Predstavljajući se kao pravi Trs, želio je da svaka loza, koja je s njim povezana, donese rod. Dà, Isus želi da prispijemo „sreći za koju

smo stvoreni. On želi da budemo sveti i ne očekuje da se zadovoljimo osrednjim, mlakim, razvodnjenim životom“ (apostolska pobudnica *Gaudete et exultate*, 1).

Evandjelje je također za tebe! Riječ je to koja je upućena svima, koja tješi i u isti mah poziva na obraćenje. Drugi vatikanski koncil, govoreći o općem pozivu na svetost, uči da su „svi Kristovi vjernici, kojega god staleža ili reda, pozvani na puninu kršćanskog života i na savršenstvo ljubavi [...]. Da bi postigli tu svetost, vjernici neka ulažu sile koje su primili prema mjeri Kristova dara da se [...] svom dušom posvete Božjoj slavi i služenju bližnjemu“ (*Lumen gentium*, 40).

U evandeljima se pripovijeda da, kad god bi osobe s invaliditetom susrele Isusa, njihov se život stubokom mijenjao i počele su biti njegovi svjedoci. To je, primjerice, slučaj s čovjekom slijepim od rođenja, koji, nakon što ga je Isus ozdravio, hrabro pred svima kaže da je On prorok (usp. Iv 9, 17); i mnogi drugi radošno razglašuju što im je Gospodin učinio.

Znam da neki od vas žive u izuzetno teškoj situaciji. Ali želim se obratiti upravo vama i zamoliti možda – tamo gdje za tim postoji potreba – članove vaše obitelji ili one koji su vam najbliži da pročitaju moje riječi, ili prenesu ovaj moj apel kojim vas pozivam da molite. Neka nitko ne kaže: „Ja ne umijem moliti“ jer, kao što kaže Apostol, „Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sâm Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima“ (Rim 8,26). U evandeljima, naime, Isus sluša one koji mu se obraćaju na naizgled neprikladan način, možda samo gestom (usp. Lk 8,44) ili vapajem (usp. Mk 10,46). U molitvi postoji poslanje koje je svima dostupno i ja ga želim povjeriti na poseban način vama. Nitko nije toliko slab da se ne može moliti, klanjati se Gospodinu, slaviti njegovo sveto ime i posredovati za spas svijeta. Pred Svemogućim prepoznamo da smo svi jednaki.

Draga braćo i sestre, vaša je molitva danas hitnija nego ikad. Sveta Terezija Avilska napisala je da su „u teškim vremenima potrebni jaki Božji prijatelji da podrže slabe“ [5]. Vrijeme pandemije jasno nam je dalo do znanja da nam je stanje ranjivosti svima zajedničko: „Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi,

svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga“ [6]. Prvi način da to učinimo jest molitva. Svi to možemo; i ako, poput Mojsija, trebamo potporu (usp. Izl 17,10), sigurni smo da će Gospodin čuti naš zaziv.

Svima vama upućujem najbolje želje. Neka vas Gospodin blagoslovi i Majka Božja čuva.
Rim, Sveti Ivan Lateranski, 20. studenoga 2021.

FRANJO
(kta)

[1] Rudolf Schnackenburg, *Amicizia con Gesù*, Brescia 2007., str. 68..

[2] Biskupska sinoda, *Pripremni dokument. Za sinodalnu crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*, 2.

[3] Biskupska konferencija Engleske i Walesa, *Coronavirus and Access to Treatment*, 20. travnja 2020.

[4] USCCB – Ured za odnose s javnošću, *Statement on Rationing Protocols by Health Care Professionals in Response to COVID-19*, 3. travnja 2020.

[5] *Vita*, 15.5.

[6] *Izvanredna molitva u vrijeme pandemije*, 27. ožujka 2020.

Poruka pape Franje za 5. Svjetski dan siromaha

Povodom 5. Svjetskog dana siromaha koji se obilježava na 33. nedjelju kroz godinu papa Franjo uputio je svoju poruku koju donosimo u cijelosti:

1. „Siromahâ svagda imate uza se“ (Mk 14,7). Isus je te riječi izgovorio nekoliko dana prije Pashe, dok je blagovao u Betaniji, u kući nekog Šimuna zvanog „Gubavac“. Kako izvješćuje evanđelist, u prostoriju gdje se blagovalo ušla je neka žena držeći u rukama alabastrenu posudu punu dragocjene pomasti, kojom je Isusa polila po glavi. Ova je gesta izazvala veliko zaprepaštenje i pobudila dvije različite reakcije.

Prva je reakcija ogorčenost nekih prisutnih, uključujući i učenike, koji, s obzirom na cijenu pomasti – oko 300 denara, što odgovara godišnjoj plaći jednog radnika – misle da je bilo bolje prodati je i novac dati siromasima. Prema Ivanovu Evanđelju, Juda se našao tumačiti taj stav: „Zašto se ta pomast nije prodala za trista denara i razdala siromasima?“ Evanđelist napominje: „To ne reče zbog toga što mu bijaše stalo do siromaha, nego što bijaše kradljivac: kako je imao kesu, kradom je uzimao što se u nju stavljalo“ (Iv 12,5-6). Nije slučajno da ta teška kritika dolazi iz usta izdajice: to je dokaz da oni koji nemaju osjećaja za siromahe izdaju Isusovo učenje i ne mogu biti njegovim učenicima. Podsjećamo u vezi s tim na snažne Origenove riječi: „Judi je naizgled stalo do siromaha [...]. Ako još uvijek ima netko tko upravlja crkvenom riznicom i govori u korist siromahâ kako to čini Juda, a zatim grabi sebi ono što se u nju stavlja, doživjet će istu Judinu sudbinu“ (*Tumačenje Matejeva Evanđelja*, 11,9).

Drugo tumačenje daje sâm Isus i ono omogućuje shvatiti duboko značenje geste koju čini ta žena. On kaže: „Pustite je, što joj dodijavate? Dobro djelo učini na meni“ (Mk 14,6). Isus zna da će uskoro umrijeti i u toj gesti vidi pomazanje njegova tijela unaprijed, prije polaganja u grob. Taj pogled u budućnost potpuno je neočekivan za sustolnike. Isus ih podsjeća da je On sâm prvi siromah, najveći od svih siromaha, jer predstavlja sve njih zajedno. Upravo u ime siromašnih, usamljenih, marginaliziranih i diskri-

miniranih Sin Božji prihvaća gestu te žene. Svojom ženskom osjetljivošću ona pokazuje da je jedina koja razumije Gospodinovo duševno stanje. S tom bezimеноm ženom – koja je možda stoga predodređena da predstavlja sve one žene tijekom stoljeća čiji se glas neće čuti i koje će biti žrtve nasilja – započinje značajna prisutnost ženâ koje sudjeluju u vrhuncu Kristova života: njegovu raspeću, smrti, ukopu i njegovu ukazanju kao Uskrsloga. Žene, koje su tako često diskriminirane i kojima je teško doći do odgovornih položaja, na stranicama evanđelja su, naprotiv, protagonistice u povijesti objave. Rječite su zaključne Isusove riječi koje tu ženu povezuju s velikim poslanjem evangelizacije: „Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo evanđelje, po svem svijetu, navješćivat će se i ovo što ona učini – njoj na spomen“ (Mk 14,9).

2. Ova snažna „empatija“ između Isusa i žene i način na koji On tumači njezino pomazanje, koje je u silnoj opreci sa snebivanjem Jude i ostalih, otvaraju širom vrata plodnom promišljanju o neraskidivoj vezi između Isusa, siromahâ i propovijedanja evanđelja.

Lice Boga koje On objavljuje je, naime, lice Oca koji je na strani siromahâ, Oca koji je blizak siromasima. Cjelokupno Isusovo djelovanje potvrđuje da siromaštvo nije plod zle kobi, nego konkretan znak njegove prisutnosti među nama. Ne nalazimo ga kad i gdje želimo, već ga prepoznajemo u životima siromašnih, u njihovim patnjama i oskudicama i, u kadikad neljudskim, uvjetima u kojima su prisiljeni živjeti. Neću se umoriti ponavljati da su siromašni istinski evangelizatori jer su oni prvi bili evangelizirani i pozvani biti dionicima Gospodinova blaženstva i njegova Kraljevstva (usp. Mt 5,3).

Siromasi, koji žive u različitim prilikama i na svim meridijanima, *evangeliziraju* nas jer nam omogućuju da na uvijek nov način otkrivamo najizvornije crte Očeva lica. „Oni nas mogu mnogo toga naučiti. Osim što imaju dio-

ništvo u onom *sensus fidei*, oni također preko vlastitih patnji poznaju Krista patnika. Prijeko je potrebno da svi dopustimo da nas oni evangeliziraju. Nova je evangelizacija poziv na upoznavanje spasenjske snage koja je na djelu u njihovim životima i da ih Crkva stavi u središte svoga puta. Pozvani smo otkriti Krista u njima, posuditi im naš glas u njihovim traženjima, ali također biti njihovi prijatelji, slušati ih, razumjeti i prihvatiti tajanstvenu mudrost koju Bog želi preko njih podijeliti s nama. Naša se zauzetost ne sastoji isključivo u djelima ili planovima promicanja i pomoći; ono što Duh pokreće nije prekomjerni aktivizam, već prije svega *pozornost* prema drugom za kojeg se u stanovitom smislu smatra da je jedno s nama. Ta pozornost puna ljubavi je početak prave brige za njegovu osobu i, polazeći od nje, želim stvarno tražiti njegovo dobro“ (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 198-199).

3. Isus ne samo da je na strani siromašnih, već s njima dijeli istu sudbinu. To je snažna poruka i za njegove učenike svih vremena. Isusove riječi “siromahâ svagda imate uza se” znače također ovo: njihova prisutnost među nama je stalna, ali to ne smije dovesti do toga da se na to naviknemo tako da postanemo na to ravnodušni, već nas mora navesti na bezuvjetno dijeljenje života koje nam nije dopušteno prebacivati na druge. Siromašni nisu “autsajderi” u zajednici, već su braća i sestre s kojima se dijeli patnja kako bi se ublažilo njihovu nevoljnost i marginaliziranost, vratilo im se izgubljeno dostojanstvo i zajamčilo potrebnu socijalnu uključenost. Poznato je, uostalom, da svako dobro djelo pretpostavlja dobročinitelja i primatelja dobročinstva, dok dijeljenje s drugima rađa bratstvo. Milostinja je nešto što se čini s vremena na vrijeme, dok je dijeljenje trajno. Ova prva riskira da zadovolji one koji je daju i ponizi one koji je primaju; ovo potonje, pak, jača solidarnost i stvara nužne pretpostavke za postizanje pravde. Riječju, vjernici, kad žele osobno vidjeti Isusa i dotaći ga se rukom, znaju kome se uteći: siromašni su sakrament Krista, predstavljaju njegovu osobu i upućuju na nj.

Imamo mnogo primjera svetaca i svetica koji su dijeljenje sa siromašnima učinili svojim planom života. Tu mislim, između ostalih, na oca Damiana de Veustera, svetog apostola

gubavaca. On je s velikom velikodušnošću odgovorio na poziv da ode na otok Molokai, koji je pretvoren u geto u koji su smjeli samo gubavci, da živi i umre s njima. Zasukao je rukave i dao sve od sebe da živote tih siromašnih bolesnika i marginaliziranih, koji su grcali u najvećoj bijedi, učini vrijednim življenja. Postao je liječnik i bolničar ujedno, ne mareći za opasnosti s kojima se suočavao i u toj “koloniji smrti”, kako se nazivalo taj otok, donio je svjetlo ljubavi. I sam je obolio od gube, što je jasan znak punog zajedništva s braćom i sestrama za koje je dao svoj život. Njegovo je svjedočanstvo veoma aktualno i u naše dane obilježene pandemijom koronavirusa: Božja milost zasigurno djeluje u srcima mnogih koji se samozatajno razdaju za najsiromašnije dijeleći konkretno i stvarno sve s njima.

4. Trebamo, dakle, s punim uvjerenjem prigrliti Gospodinov poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1,15). To se *obraćenje*, prije svega, sastoji u tome da otvorimo svoja srca i prepoznamo mnoge oblike siromaštva te vidljivo pokazujemo Božje kraljevstvo načinom života koji je u skladu s vjerom koju ispoivjedamo. Na siromašne se često gleda kao na one koji su odvojeni od nas, kao na kategoriju koja zahtijeva posebnu dobrotvornu službu. Slijediti Isusa, u tome pogledu, zahtijeva promjenu mentaliteta, odnosno prihvaćanje izazova sudjelovanja i dijeljenja. Postati njegovim učenicima znači odlučiti ne gomilati blaga na zemlji koja pružaju iluziju sigurnosti u krhkoj i prolaznoj stvarnosti. To, naprotiv, znači spremnost osloboditi se svakoga ropstva koje priječi postizanje istinske sreće i blagoslova, kako bi se prepoznalo ono trajno, što nitko i ništa ne može uništiti (usp. Mt 6,19-20).

Isusovo učenje i ovdje ide protiv struje, jer obećava ono što samo oči vjere mogu s potpunom sigurnošću vidjeti i iskusiti: „I tko god ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena mojega, stotruko će primiti i život vječni baštiniti“ (Mt 19, 29). Ako ne odlučimo postati siromašni prolaznim bogatstvom, svjetovnom moći i ispraznom slavom, nikada nećemo moći darivati svoj život iz ljubavi; život će nam biti sav nekako rascjepkan, pun dobrih namjera, ali neučinkovit u preobrazbi svijeta.

Riječ je, dakle, o tome da se odlučno otvorimo Kristovoj milosti, koja nas može učiniti svjedocima njegove bezgranične ljubavi i vratiti vjerodostojnost našoj prisutnosti u svijetu.

5. Kristovo evanđelje poziva nas da posvećujemo posebnu brigu siromašnima i traži da prepoznamo razne, pa i premnoge oblike moralnog i socijalnog poremećaja koji neprestano rađaju *nove oblike siromaštva*. Čini se da se sve više probija shvaćanje prema kojem siromašni ne samo da su krivi za svoje siromaštvo, nego predstavljaju nepodnošljiv teret gospodarskom sustavu koji u središte stavlja interes nekolicine privilegiranih skupina. Tržište koje ne mari za etička načela ili im pristupa selektivno stvara neljudske uvjete koji negativno utječu na ljude koji već žive u teškim uvjetima. Tako svjedočimo pojavljivanju novih zamki siromaštva i isključenosti koje stvaraju beskrupulozni ekonomski i finansijski akteri, lišeni osjećaja za čovjeka i društvene odgovornosti.

Prošle se godine svemu tome pridružila nova pošast zbog kojeg se broj siromašnih dodatno povećao, a to je pandemija. Ona i dalje kuca na vrata milijuna ljudi, pa čak i kad sa sobom ne nosi patnju i smrt, ona donosi siromaštvo. Broj siromašnih raste preko svake mjere, a, nažalost, narednih mjeseci njihov će se broj još više povećati. Neke zemlje trpe vrlo teške posljedice pandemije, tako da najugroženiji nemaju ni ono osnovno za život. Dugi redovi pred pučkim kuhinjama vidljiv su pokazatelj toga pogoršanja. Briga za druge nalaže nam da pronađemo primjerenija rješenja za borbu protiv virusa na globalnoj razini, ne vodeći se u tome plitkim interesima. Posebno je prijeko potrebno pružiti konkretne odgovore onima koji trpe posljedice nezaposlenosti, koja dramatično pogađa mnoge očeve, žene i mlade. Društvena solidarnost i velikodušnost, za koju su se, hvala Bogu, mnogi pokazali spremnima, zajedno s dalekovidnim projektima usmjerenim na promicanje čovjeka, daju i davat će vrlo važan doprinos u ovome teškom času.

6. Ostaje, međutim, otvoreno jedno pitanje, koje nipošto nije samorazumljivo: kako dati opipljiv odgovor milijunima siromašnih koji često nailaze na ravnodušnost, pa čak i izazivaju nelagodu kod drugih? Kojim putem pravde valja ići kako bi se društvene nejednakosti moglo prev-

ladati i vratiti ljudsko dostojanstvo, koje se tako često gazi? Individualistički način života je sudionik u nastajanju siromaštva i često na siromašne svaljuje svu odgovornost za njihovo stanje. Ali siromaštvo nije plod slijepe sudbine, ono je posljedica egoizma. Zato je od ključne važnosti pokrenuti *razvojne procese* u kojima će se vrednovati *sposobnosti svijui*, tako da komplementarnost kompetencija i različitost uloga dovede do otkrivanja zajedničkog resursa sudjelovanja. Mnogo je siromaštava "bogatih" koja bi se dalo izliječiti bogatstvom "siromašnih", samo kad bi se oni susreli i upoznali! Nitko nije toliko siromašan da ne može dati nešto od sebe drugome i od njega zauzvrat primiti. Siromašni ne mogu biti samo primatelji; mora ih se dovesti u položaj da mogu dati, jer jako dobro znaju kako uzvratiti. Koliki je samo primjera dijeljenja pred našim očima! Siromašni nas često uče solidarnosti i dijeljenju. Oni su, istina, ljudi kojima nešto *nedostaje*, često nemaju *mnogo toga*, pa čak i ono što im je *prijeko potrebno*, ali nisu bez *svega*, jer čuvaju dostojanstvo Božje djece koje im nitko i ništa ne može oduzeti.

7. Zato je potreban *drugačiji pristup siromaštvu*. To je izazov kojem bi vlade i svjetske institucije trebale pristupati dalekovidnim socijalnim modelom koji može odgovoriti na nove oblike siromaštva koji se javljaju u svijetu i koji će imati presudan utjecaj na desetljeća koja dolaze. Ako se siromašne marginalizira, kao da su sami krivi za stanje u kojem se nalaze, tada sama ideja demokracije zapada u krizu, a svaka socijalna politika osuđena je na neuspjeh. S velikom bismo poniznošću trebali priznati da smo često prave neznalice kad je riječ o siromasima. O njima se govori apstraktno, sve se svodi na statistike i ponekim se dokumentarnim filmom pokušava dirnuti srca ljudi. Siromaštvo bi, naprotiv, trebalo potaknuti kreativno planiranje projekata koje omogućuje veću učinkovitu slobodu kojom se svaka osoba može ostvariti u svome životu zahvaljujući vlastitim sposobnostima. Iluzija koje se svakako treba kloniti jest ta da mislimo da posjedovanje novca omogućuje čovjeku da bude slobodan i povećava njegovu slobodu. Učinkovito služenje siromašnima potiče na djelovanje i omogućuje pronalaženje najprikladnijih načina da se dovede u bolji položaj i

unaprijedi taj dio čovječanstva koji je prečesto bezimena i bez glasa, ali na kojem je utisnuto lice Spasitelja koji moli za pomoć.

8. „Siromahâ svagda imate uza se“ (Mk 14,7). To je poziv da se nikada ne propusti priliku činiti dobro kad se ona ukaže. U pozadini možemo nazrijeti drevnu biblijsku zapovijed: „Nađe li se kod tebe kakav siromah, netko od tvoje braće [...], ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu, nego mu širom rastvori svoju ruku i spremno mu daj što mu nedostaje. [...] Daj mu rado, a ne da ti srce bude zlovoljno kad mu daješ, jer će te zbog toga blagoslivljati Jahve, Bog tvoj, u svakom poslu tvome i u svakom pothvatu ruku tvojih. [Jer] siromaha nikad neće nestati iz zemlje“ (Pnz 15,7-8, 10-11). Apostol Pavao u istom duhu poziva kršćane iz zajednicâ koje je osnovao da priskoče u pomoć siromašnima iz prve zajednice u Jeruzalemu i da to čine „ne sa žalošću ili na silu jer Bog ljubi vesela darivatelja“ (2 Kor 9,7). Nije riječ o umirivanju vlastite savjesti davanjem nekog milodara, već o suprotstavljanju kulturi ravnodušnosti i nepravde kojom se ljudi često postavljaju prema siromasima.

U vezi s tim dobro je prisjetiti se također riječi Sv. Ivana Zlatoustog „Oni koji su veliku dušnu ne smiju tražiti od siromahâ da im polažu račun za svoje ponašanje, nego samo poboljšati njihovo stanje siromaštva i zadovoljiti njihove potrebe. Siromah imaju samo jednu obranu: svoje siromaštvo i stanje potrebe u kojem se nalazi. Ne pitajte ga ni za što drugo. Pa bio on najveći zlotvor na svijetu, a nema hrane koju treba, oslobodimo ga gladi. [...] Milosrdan je čovjek lúka potrebitih: lúka prima i oslobađa sve brodolomce opasnosti, bili oni zlotvori ili dobri ljudi ili koji god drugi, lúka im pruža zaštitu i utočište. Tako i ti, dakle, kada vidiš u svijetu čovjeka koji je doživio brodolom siromaštva, ne osuđuj, ne traži da polaže račun za svoje ponašanje, nego ga izbavi od nevolje koja ga je snašla“ (*Razgovor o siromašnom Lazaru*, II, 5).

9. Od presudne je važnosti da poraste osjetljivost ljudi kako bi se razumjelo potrebe siromašnih, koje se, jednako kao i životni uvjeti, neprestano mijenjaju. Danas su, naime, u ekonomski razvijenijim dijelovima svijeta ljudi manje

spremni nego u prošlosti boriti se protiv siromaštva. Stanje relativnog blagostanja na koje su se navikli otežava prihvaćanje žrtvi i odricanja. Čovjek je spreman na sve samo da mu se ne oduzme ono što je lako stekao. Tako se upada u razne oblike pritajene mržnje, grčevite razdražljivosti i zahtjeva koji dovode do straha i tjeskobe, a u nekim slučajevima i nasilja. To nije kriterij na kojem treba graditi budućnost; štoviše, to su također oblici siromaštva od kojih ne smijemo skretati svoj pogled. Moramo biti otvoreni za čitanje znakova vremena koji od nas traže da pronađemo nove načine da budemo evangelizatori u suvremenom svijetu. Izravna pomoć kojom se izlazi ususret potrebama siromašnih ne smije nas spriječiti da budemo dalekovidni u odjelotvorivanju novih znakova kršćanske ljubavi i milosrđa, kao odgovor na nove oblike siromaštva koje čovječanstvo danas doživljava.

Nadam se da će *Svjetski dan siromaha*, koji obilježavamo peti puta, sve snažnije zaživjeti u našim mjesnim Crkvama i prerasti u pokret evangelizacije u kojem će se susretati siromašne ponajprije tamo gdje se nalaze. Ne smijemo čekati da oni pokucaju na naša vrata, nego mi moramo pohitati njima u njihovim vlastitim domovima, u bolnicama i staračkim domovima, na ulicama i u mračnim zakutcima gdje se ponekad skrivaju, u skloništima i prihvatnim centrima... Važno je razumjeti kako se osjećaju, kroz što prolaze i kakve želje nose u svome srcu. Neka potresne riječi don Prima Matzzolarija postanu naše vlastite: „Ne pitajte me, molim vas, *postoje li siromasi, tko su i koliko ih je*, jer se bojim da takva pitanja služe tome da odvrte pažnju ili predstavljaju izgovor za izbjegavanje jasnog zova savjesti i srca. [...] Ja nikada nisam brojao siromašne jer se ne mogu nabrojati: siromaha se grli, a ne broji“ (*Adesso* br. 7, 15. travnja 1949.). Siromasi su među nama. Kako bi to bilo evanđeoski kad bismo s punom istinom mogli reći: i mi smo siromašni, jer ćemo ih samo tako moći zbiljski prepoznati i učiniti dijelom našega života i oruđem spasenja.

Rim, pri Sv. Ivana Lateranskom, 13. lipnja 2021.

Na spomen Sv. Antuna Padovanskog

FRANJO
(kta)

Poruka Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja povodom Svjetskog dana turizma 2021.

Povodom Svjetskog dana turizma koji se svake godine obilježava 27. rujna prefekt Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja kardinal Peter K. A. Turkson uputio je prigodnu poruku:

Prigodom Svjetskog dana turizma 2021., Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja prepoznaje ozbiljan utjecaj pandemije Covida-19 na poduzeća i radnike koji rade u tom sektoru, posebno na radnike s nepunim radnim vremenom i nisko plaćene radnike koji primaju državne potpore, kao i na radnike lišene svake financijske pomoći. Stoga posebnu pozornost posvećujemo temi koju je Svjetska turistička organizacija odabrala za ovu godinu: *Turizam za uključivi rast* te potičaju te Organizacije da se prepozna kako je to „prilika da se pogled izdigne iznad statistika vezanih uz turizam i prepozna da iza svakog broja stoji osoba“ [1].

Tijekom svog pontifikata papa Franjo često je pozivao vjernike katolike i sve ljude dobre volje da „nadiđu“ ekonomske podatke kako bi „susreli osobu u teškoćama; vježbali se u kreativnosti koja nam omogućuje pronalaženje izlaza kad se nađemo u slijepoj ulici; dozivati u pamet ljudsko dostojanstvo pred krutošću birokracije“ i „promicati društvenu i ekonomsku dobrobit cijelog čovječanstva, nudeći svakoj osobi mogućnost da slijedi vlastiti razvoj“ [2].

Pred pandemijom Covida-19, Sveti Otac apelirao je na cijelu ljudsku obitelj jer se „ne možemo vratiti lažnoj sigurnosti političkih i ekonomskih struktura koje smo imali prije krize“ [3]. Potrebni su nam gospodarski sustavi koji svima omogućuju pristup plodovima stvaranja, osnovnim životnim potrebama: zemlji, domu i poslu. To je, naime, vrsta *uključivog rasta* ili, jezikom socijalnog nauka Crkve, *cjelovitog ljudskog razvoja* koji Dikasterij želi promicati prigodom ovog Svjetskog dana turizma. Razvoj koji je za svaku osobu, za sve njezine dimenzije, koji poštuje zemlju, odno-

sno naš „zajednički dom“. Pandemija nam je dala do znanja da smo povezani jedni s drugima. I turizam u pojedinoj zemlji pati ako ljudi u ostalim zemljama ne mogu putovati zbog epidemioloških ograničenja.

„Moramo obnoviti svijest da, kao narod, imamo zajedničku sudbinu“ [4]. Stoga je potrebno usredotočiti se na cjeloviti pristup turizmu i othrvati se napastima individualizma i nacionalizma koji previše prevladavaju u suvremenom društvu. Samo na taj način moći ćemo izbjeći „varijantu“ virusa koji se širi kada potičemo bolesnu ekonomiju koja dopušta nekolicini vrlo bogatih ljudi da posjeduju više nego što ima ostatak čovječanstva, te kada modeli proizvodnje i potrošnje uništavaju planet.

Stoga, povodom ovogodišnjeg Svjetskog dana turizma, Dikasterij potiče sve da se zalažu za turizam koji omogućuje susret među ljudima i s različitim teritorijima, gdje divljenje ljepoti može otvoriti načinima života koji poštuju druge ljude i planet.

Apeliramo na biskupe i odgovorne za očuvanje turizma, kako bi se uspostavila bliska suradnja s mjesnim vlastima u promicanju turizma koji poštuje ljude i prirodu, te promiče pravednu i uključivu ekonomiju. Samo takav turizam može postati činitelj od primarne važnosti u izgradnji svijeta u kojem se svako ljudsko biće potpuno ostvaruje [5].

Izražavamo našu iskrenu zahvalnost svima onima koji se zalažu podržati, bilo materijalno ili duhovno, one koji su još uvijek u ekonomskim teškoćama zbog prekida turističkih aktivnosti. U mnogim mjesnim Crkvama pastiri su, zajedno sa svojim suradnicima, uz podršku nacionalnih i lokalnih skupina Caritasa, povećali svoje napore u pronalaženju

najboljih rješenja za rješavanje društvenih teškoća. To je konkretan primjer uključivog razvoja: onog „novog bratstva sposobnog za uzajamnu pomoć i uzajamno poštivanje“ koje nam je prijeko potrebno. [6]

Peter K. A. kardinal TURKSON
Prefekt

(kta/ika)

[1] UNWTO, *World Tourism Day 2021 – Background Note*, <https://www.unwto.org/world-tourism-day-2021>

[2] FRANJO, *Govor sudionicima Svjetskog kongresa komercijalistâ (Discorso ai Partecipanti al Congresso Mondiale dei Commercialisti)*, 14. studenoga 2014.,

https://www.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2014/november/documents/papa-francesco_20141114_congresso-mondiale-commercialisti.html

[3] FRANJO, „The COVID-19 Crisis Reveals What is in our Hearts“, Op-Ed article u *New York Times*, Thanksgiving Day, 26. studenoga 2020, u: Papa Franjo, *Ritornare a sognare. La strada verso un futuro migliore*, Piemme, Casale Monferrato, 2020., str.6

[4] FRANJO, „The COVID-19 Crisis Reveals What is in our Hearts“, Op-Ed article u *New York Times*, Thanksgiving Day, 26. studenoga 2020.

[5] Usp. FRANJO, Enciklika *Laudato si'*, 84.

[6] FRANJO, *Poruka za 43. Svjetski dan siromaha*, 15. studenoga 2020., br. 7.

Poruka članova BK-a BiH na završetku Godine Božje riječi

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na blagdan Sv. Mateja, apostola i evanđelista, 21. rujna uputili su svoju Poruku na završetku Godine Božje riječi koja je zaključena u četvrtak 30. rujna. Poruku je u ime svih biskupa potpisao predsjednik kardinal Vinko Puljić, a prenosimo je u cijelosti:

Pod geslom *S Riječju Božjom kroz život*, na blagdan Sv. Jeronima 2020. slavljem svete mise u župi Bosansko Grahovo otvorena je Godina Božje riječi na području Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Slavljem sv. mise u svojim katedralama u Banjoj Luci, Mostaru i Sarajevu, na liturgijski spomendan Sv. Jeronima, u četvrtak 30. rujna 2021. mi, biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, zaključit ćemo Godinu Božje riječi, koja je proglašena u povodu 1600. obljetnice smrti crkvenoga naučitelja Sv. Jeronima, prevoditelja i tumača Svetoga pisma.

Približavajući se završetku spomenute godine, kao pastiri partikularnih Crkava u Bosni i Hercegovini, upućujemo ovu Poruku i potičemo sve članove svojih biskupijskih zajednica da žive plodove Božje Riječi.

Pozivamo sve svećenike, dijecezanske i redovničke, koji djeluju na teritoriju biskupija u Bosni i Hercegovini, da na dan završetka Godine Božje Riječi tijekom misnih slavlja s narodom također izreknu prigodnu homiliju.

1. Crkva u malom

– obiteljska Crkva s Riječju Božjom

Božja riječ je živa i djelotvorna. Ona se ne vraća Bogu bez ploda, nego čini ono što Bog hoće i obistinjuje ono zbog čega ju je poslao (usp. Iz 55,10). Plod ove Godine riječi Božje trebao bi biti vidljiv i prepoznatljiv u svakoj obitelji u svim našim biskupijama. Uvjereni smo da svaka naša kršćanska obitelj ima u svojoj kući Sveto pismo – Bibliju ili barem Novi zavjet. Izvorište svake obiteljske molitve neka bude riječ Božja, tako da se svakoga dana u obitelji pročita te zajednički s vjerom i pobožnošću poslušati pojedini odlomak riječi Božje kao nadahnuće življenja vjere unutar obiteljske zajednice i u osobnom životu. Toplo pre-

poručamo da roditelji ili starija braća i sestre, ako ih ima u obitelji, pomognu djeci prigodom čitanja Svetog pisma ili Dječje Biblije kako bi maleni rasli s Riječju Božjom te što bolje upoznali i zavoljeli Isusa Krista.

2. Osobna vjera i Riječ Božja

Riječ Božja je izvor utjehe i snage. Kao što svoje tijelo svakog dana hranimo da bi imalo snage za svakodnevni život i rad, tako bi svatko trebao hraniti svoj duh osobnom molitvom i čitanjem Svetog pisma jer riječ Božja na osobit način obogaćuje dušu Isusovom blizinom. Božja riječ oblikuje ljudsko srce prema onome što nam je Isus poručio: „...Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim“ (Mt 11,29). Posebno je važno u ovom ozračju, koje „krade“ nadu, u riječi Božjoj otkrivati i snagu i nadu življenja svoje svakidašnjice.

3. Po riječi Božjoj

čovjek spoznaje da je voljeno biće

U riječi Božjoj otkrivamo Božju ljubav koja nam se očitovala i darovala te i nas poziva na put ljubavi. Snaga Božje riječi pomaže nam u odupiranju sumornom ozračju, koje nam zasjenjuje pogled u budućnost i vječnost, i beznadu koje nas obeshrabruje. Izvor utočišta i utjehe nam je u Bogu koji nam se objavljuje i daruje po svojoj riječi. Božji Sin je ušao u našu ljudsku povijest, uzeo naše čovječstvo i postao nama u svemu jednak osim u grijehu (usp. Heb 4,15). Sv. Pavao u poslanici Filipljanima kliče: „On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe ‘opljeni’ uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu“ (Fil 2,6-8). Ljubljeni Isusov učenik Ivan nam svje-

doći: „Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu“ (Iv 3,16-21).

4. Plod Godine Riječi: osobni život s Riječju Božjom

Bog je utjelovljenjem svoga Sina ušao u naše vrijeme i po Marijinu prihvaćanju Božjega plana spasenja Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama. Pozvani smo tu objavljenu Riječ što bolje upoznati, svim srcem prihvatiti i svoj život uskladiti prema toj darovanoj ljubavi, što u konačnici vodi promjeni vlastitoga života i svijeta u kojemu živimo. Onaj koji je spoznao Božju ljubav objavljenu u

Isusu iz Nazareta ne može više živjeti kao da se On nije rodio, umro i uskrsnuo. On, utjelovljena Božja Riječ, obećao je svoju trajnu prisutnost onima koji su u Njegovo ime okupljeni, slušaju Riječ i žive po njoj.

Moleći zagovor Sv. Jeronima, ljubitelja Božje riječi zapisane u Svetom pismu, na sve članove svojih biskupijskih zajednica zazivamo obilje Božjega blagoslova!

*Sarajevo, na blagdan Sv. Mateja apostola
i evanđelista, 21. rujna 2021.*

Vinko kardinal Puljić
*nadbiskup metropolit vrhbosanski
predsjednik BK BiH*

Priopćenje s 82. redovitog zasjedanja BK-a BiH

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su 4. i 5. studenog 2021. u prostorijama Nadbiskupske rezidencije u Sarajevu, svoje 82. redovito zasjedanje. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovali su članovi Biskupske konferencije BiH. Također su sudjelovali delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Milan Stipić, vladika križevački, i delegat Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda mons. Ivan Štironja, biskup kotorski, te izvijestili o najvažnijim crkvenim događanjima u svojim zemljama. Biskupima se na početku zasjedanja pridružio i otpravnik poslova Apostolske nuncijature u BiH mons. Amaury Medina Blanco prenijevši izraze zahvalnosti nadbiskupa Luigia Pezzuta koji je nedavno završio svoju službu apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini.

Biskupi su saslušali izvješća svojih delegata: s plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) održanog u Rimu od 23. do 26. rujna kojim je obilježena 50. obljetnica postojanja toga Vijeća, sa 63. plenarnog zasjedanja Hrvatske biskupske konferencije održanog od 19. do 21. listopada 2021. u Zagrebu, i s 19. skupštine Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH i Redovničkog dana koji su održani 4. rujna 2021. u Međugorju.

Biskupi su se osvrnuli na svoj susret s profesorima Katoličkog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i s odgojiteljima bogoslovne zajednice, održanog 4. i 5. srpnja 2021. u glavnom gradu BiH tijekom kojeg je, između ostalog, bilo riječi o dužnoj suradnji između bogoslovije i teološkog učilišta te o iznalaženju najboljih načina da se odgovori na aktualne izazove. Razmotrili su također prijedloge profesora i odgojitelja iznesene na spomenutom susretu, a bilo je riječi i o organiziranju propeđeutske godine za svećeničke kandidate koji prije dolaska u bogoslovno sjemenište nisu boravili u malom sjemeništu. Pastiri mjesnih Crkava u BiH i ovom prigodom zahvaljuju profesorima i odgojiteljima za trajno nastojanje

oko odgoja i izobrazbe svećeničkih kandidata i drugih studenata i studentica. Svjesni činjenice smanjenja broja svećeničkih kandidata, potiču svećenike, redovnike i redovnice na svet život i rad na buđenju novih duhovnih zvanja. Također potiču sve katoličke obitelji na otvorenost životu i na molitvu kao i na aktivno sudjelovanje u životu Crkve te davanje potpore onim svojim članovima koji se odluče krenuti putem svećeništva ili redovništva. Dogovorili su i da susret članova Biskupske konferencije BiH s profesorima i odgojiteljima bude održavan svake godine na blagdan svetih slavenskih apostola Ćirila i Metoda, 5. srpnja.

Biskupi su odobrili *Pravilnik o sukobu interesa* i *Pravilnik o sigurnom zapošljavanju* Caritasa Bosne i Hercegovine.

Posebnu pozornost sudionici zasjedanja su posvetili prvoj i drugoj etapi sinodalnog hoda u biskupijskim zajednicama i na razini biskupskih konferencija koji su predviđeni kao priprava za XVI. redovitu Biskupsku Sinodu u Rimu 2023. na temu: *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*. Upoznati su sa završnim procesom Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije, koja će biti zatvorena 8. prosinca 2021. nakon čega će se ova mjesna Crkva uključiti u spomenuti sinodalni put sveopće Crkve. Također su detaljno upoznati s pokretanjem prve etape sinodskoga puta u drugim biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini u skladu s crkvenim smjernicama. Potiču sve svećenike, redovnike, redovnice i sve ostale vjernike da se uključe u sinodalni hod svojih mjesnih Crkava kako bi i Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini dala svoj doprinos sveopćoj Crkvi na planu izgradnje zajedništva i ostvarenje poslanja koje joj je povjerio Krist Gospodin.

Biskupi su upoznati i sa završnim pripremama za Đakonsku pastoralnu godinu koja će započeti, 9. studenog 2021. prigodnim predavanjima u prostorijama Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* u Sarajevu za đakone svih biskupija i redovničkih provincija u BiH.

Nakon što je Hrvatska biskupska konferencija, na svom 63. plenarnom zasjedanju održanom od 19. do 21. listopada 2021. u Zagrebu, usvojila prijevod novih litanijskih zaziva, biskupi određuju da isti prijevodi u Lauretanskim litanijama i u Litanijama Sv. Josipa važe i za područje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Spomenute Litanije s prijevodom novih zaziva bit će ovih dana objavljene.

Biskupi izražavaju svoju zabrinutost zbog neodgovornoga ponašanja i nepromišljenih izjava pojedinih političkih predstavnika, koji takvim svojim djelovanjem izazivaju osjećanje nesigurnosti i straha kod ljudi. Sve, koji kao izabrani predstavnici sudjeluju u vlasti i donose odluke, i sve koji oblikuju medijski prostor, biskupi pozivaju da se suzdrže od teških riječi i uvreda i da poštuju pojedinačna i kolektivna prava ljudi, konstitutivnih naroda i manjinskih grupa. Očekuju također da, radi uspostave društvene sloge i pronalaženja pravednog izbornog sustava i radi provođenja potrebite ustavne i zakonske reforme, svoju pomoć pruže i predstavnici međunarodne zajednice. Tu reformu zahtijeva pravda i radi toga da bi se otklonila svaka pravna i stvarna mogućnost preglasavanja, manipulacija i dominacije, i da bi se pronašao zakonski sustav i rješenje koje će osigurati poštovanje ljudskih prava i dostojanstva u kojemu će svaki narod i manjinska grupa sama birati i imati svoje predstavnike. A dijalog je jedini moralno prihvatljiv način koji izabrani predstavnici moraju slijediti u prego-

vorima radi pronalaženja rješenja. Potrebno je to također radi ispravljanja nepravda i stvaranja osjećaja sigurnosti, radi podržavanja poduzetničke klime i otvaranja radnih mjesta, posebice za mlade.

Dogovoreni su sljedeći termini zasjedanja Biskupske konferencije BiH tijekom 2022. godine: 18. i 19. ožujka 2022. u Mostaru koje će završiti večernjim misnim slavljem na svetkovinu Sv. Josipa 19. ožujka u katedrali Marije Majke Crkve; 13. i 14. srpnja u Banjoj Luci koje će završiti 15. srpnja euharistijskim slavljem u katedrali Sv. Bonaventure te 4. i 5. studenog u Sarajevu koje će započeti 3. studenog zajedničkom euharistijom u katedrali Srca Isusova. Dogovoreno je i da IX. Međudekanski susret u BiH bude održan, 28. travnja 2022. u Nadbiskupijskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku, a Obiteljski dan u BiH, 31. srpnja 2022. u Kupresu te Susret svećenika u BiH 1. lipnja 2022. na području Banjolučke biskupije.

U srijedu, 3. studenog 2021. biskupi su slavili svetu misu u katedrali Srca Isusova. Predsjedao je kardinal Puljić, a propovijedao je biskup Ivan Štironja. U četvrtak, 4. studenog biskupi su slavili euharistiju u kapeli Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i susreli se s bogoslovnom zajednicom. Predsjedao je kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputio je vladika Milan Stipičić.

Sarajevo, 5. studenog 2021.
Tajništvo BK BiH

Poruka predsjednika Caritasa BiH uz Nedjelju Caritasu u BiH

Povodom Nedjelje Caritasu u BiH koja se obilježava na Treću nedjelju došašća, 12. prosinca 2021. predsjednik BK-a BiH, vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić uputio je poruku koju je naslovio: „Caritas u životu pojedinca i zajednice!“

Dragi prijatelji i dobročinitelji Caritasu!

Svake godine Treću nedjelju došašća obilježavamo kao Nedjelju Caritasu. I ove godine želimo svima nama posvijestiti pastoralnu dimenziju ljubavi kako u osobnom životu tako i u životu zajednice. U Zbornoj molitvi 25. nedjelje kroz godinu molimo: „Bože sav si svoj zakon sveo na ljubav prema tebi i bližnjemu“. Sv. Ivan apostol napisao: „Upoznali smo ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj. Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi u Bogu ostaje i Bog u njemu“ (1 Iv 4,16). Na temelju ove Božje riječi valja nam izvući zaključak za život u vjeri i poći u školu ljubavi naše svakodnevice.

Caritas u životu pojedinca

Svaki pojedinac raste u obitelji koja je zajednica ljubavi. Prva škola u kojoj čovjek uči ljubiti je obiteljsko gnijezdo kao zajednica ljubavi. Za tu školu je važno ozračje ljubavi koja treba vladati u obitelji. U obiteljima s djecom još od ranog djetinjstva uči se cjelokupni život dijeliti s drugima, ponajprije sa svim članovima obitelji, a onda i u svim našim ovozemaljskim okruženjima. Roditelji već od djetinjstva poučavaju djecu kako treba sve dijeliti s drugima i kako stalno rasti u nesebičnosti i otvorenosti za ljubav. U ovom ozračju javnog mišljenja, koje često nameće kriterije sebičnosti, nije lako odgajati u ljubavi i solidarnosti. Prepuštajući djecu da ih odgaja televizija ili mediji putem elektroničkih sredstava, usvajaju se načela sebičnosti, bez kriterija vrednota, iz kojega raste nasilje. Zato je prevažno shvaćanje kršćanske formacije u našim obiteljima. Ako dijete nije naučilo ljubiti, nije naučilo živjeti. Kao pojedinci upućeni smo na ljudsko izrastanje sa sposobnošću ljubiti i voljeti sebe i svoje okruženje, zatim u svoje okruženje stalno unositi duh solidarnosti i zauzetosti za čovjeka i

za okoliš s pouzdanjem u Boga koji je sama ljubav. Tko uspije u školi ljubavi, taj će uspjeti u svome životu.

Caritas u životu zajednice

Bog nas je stvorio iz ljubavi i za ljubav i na nju smo svi upućeni. Nitko od nas nije dovoljan sam sebi. Bog je stvarajući čovjeka uputio ga na čovjeka, na sva stvorenja i na Boga. Svaki čovjek sebe ugrađuje u zajedništvo stvorenja i stvorenoga putem ljubavi, raspoloživosti i prihvaćanja drugoga bez obzira kakav on uistinu jest. Nedjeljom Caritasu želimo pozvati čovjeka na rast u njegovom ljudskom dostojanstvu kroz ostvarenje ljubavi, kroz prihvaćanje i poštivanje drugoga. Time zapravo postajemo graditelji zajedništva jer sebe darujemo kroz komunikaciju ljubavi. Svi uočavamo toliko toga negativnog oko nas i u javnom stavu i razmišljanju. Nema koristi proklinjati tamu, nego smo pozvani paliti svjetlo ljubavi, davanja, solidarnosti i uzajamnog poštivanja. Time rastemo u svojoj ljudskosti i razgonimo tamu mržnje, sebičnosti i agresivnog relativizma. Ako sav svoj zakon svedemo na ljubav prema Bogu i bližnjemu, tada kroz življenu kršćansku ljubav ispunjavamo u potpunosti sav Božji zakon.

Život u ljubavi

Kada govorimo o Caritasu često mislimo samo na materijalnu karitativnu pomoć: kruha i ruha. Znamo da u evanđelju Isus veli: „Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta“ (Mt 4, 4). Čovjek je duša i tijelo. U središtu nije samo karitativna briga za tijelo, nego i za dušu. Tko zrači ljubavlju donosi jedno ozračje koje svaki čovjek razumije i biva obasjan jednim novim svjetlom. Mi trebamo jedni druge kao ljude koji nas prihvaćaju, razumiju, koji su spremni tješiti Božjom

riječu. Zato se kaže da nitko nije tako bogat da ne trebao dijeliti ljubav s drugima, niti tako siromašan da ne može dati sebe kroz ozračje ljubavi. Zato Nedjelja Caritasa želi u nama probuditi svijest da smo upućeni jedni na druge i da trebamo jedni druge. Neka nas Gospodin, koji je očitovana Božja ljubav, zahvati svojom ljubavlju da nam život svakim danom bude ispunjeniji radošću i nadom, te tako živimo puninu života u ljubavi. Tek u tom ozračju možemo doživjeti otajstvo rođenja Isusa Krista i biti obasjani tim božićnim svjetlom, možemo

zračiti radosnom nadom u ovom sumornom ovozemaljskom ozračju. U tom duhu želim vam puninu radosti Božje ljubavi koju ćemo ponijeti ususret jednih prema drugima.

Uz najiskrenije pozdrave želim obilje radosne Božje ljubavi u našim srcima, u obiteljima i u svakoj zajednici, zazivajući obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup metropolit vrhbosanski
i predsjednik Caritasa BiH*

Pontifikali u vrhbosanskoj prvostolnici u 2022. godini

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 701/2021

S. - 1. siječnja, u 10:30	Nova Godina – Marija Bogorodica – Dan mira
Č. - 6. siječnja, u 10:30	Bogojavljenje
S.- 2. veljače, u 10:30	Prikazanje Gospodinovo (Sviječnica), Dan posvećenog života
Č. - 10. veljače, u 18:00	Alojzije Stepinac
S. - 2. ožujka, u 18:00	Pepelnica – Čista srijeda
N. - 10. travnja, u 10:30	Cvjetnica – Nedjelja Muke
S. - 13. travnja, u 10:30	Posveta ulja i obnova svećeničkih obećanja
Č. - 14. travnja, u 18:00	Misa večere Gospodnje
P. - 15. travnja, u 18:00	Obredi Velikog Petka
S. - 16. travnja, u 21:00	Uskrsno bdijenje
N. - 17. travnja, u 10:30	USKRS
S. - 7. svibnja, u 10:30	Ministrantsko zborovanje
N. - 5. lipnja, u 10:30	Duhovi - Pedesetnica (Krizma)
Č. - 16. lipnja, u 10:30	Tijelovo
N. - 26. lipnja, u 10:30	Proslava Srca Isusova, naslovnik Katedrale i Nadbiskupije
S. - 29. lipnja, u 10:30	Sv. Petar i Pavao, svećeničko ređenje
S. - 10. kolovoza, u 18:00	Misa za † Marka Jozinovića, nadbiskupa
N. - 23. listopada, u 10:30	Đakonsko ređenje
U. - 1. studenoga, u 10:30	Svi Sveti
S. - 2. studenog, u 18:00	Zadušnica za pokojne nadbiskupe, svećenike, redovnike i redovnice
Č. - 3. studenog, u 18:00	BK BiH
S. - 8. prosinca, u 10:30	Bezgrješno začće BDM
S. - 24. prosinca, u 24:00	Božićna polnočka
N. - 25. prosinca, u 10:30	BOŽIĆ
S. - 31. prosinca, u 18:00	Zahvalnica

Kada se u Katedrali slavi pontifikalna Misa, na području katedralne župe nema drugih misnih slavlja, uz iznimku Božićne polnočke i Uskrs. Kao izraz crkvenog zajedništva s mjesnim biskupom, očekuje se koncelebracija dijecezanskih i redovničkih svećenika grada Sarajeva, a posebno članova Stolnog kaptola, Vrhbosanskog ordinarijata, Svećeničkog doma i Bogoslovije, dok se preporučuje članovima samostana s Bistrika, Provincijalata i Franjevačke bogoslovije na Neđarićima.

Uz napomenu da će izvanredna pontifikalna misna slavlja biti naknadno najavljena, iskreno Vas pozdravljam i želim blagoslovljenu 2022. godina.

Mladen Kalfić
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

*Dostavlja se svim župnim uredima,
redovničkim zajednicama i crkvenim institucijama u Sarajevu*

Prijepis matica župe za 2021. Godišnji financijski izvještaj župe za 2021. Statistički podaci župe za 2021.

Datum: 10. prosinca 2021.
Broj: 702/2021

Svaki župnik dužan je do kraja siječnja 2022. predati Vrhbosanskom ordinarijatu:

Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2021. godinu. Po završetku svake kalendar-ske godine župnik zaključuje upis u matice i parice zaključnim brojem i ovjerava svojim potpi-som i pečatom župe. Ako tijekom 2021. godine nije bilo nijednog upisa u maticu, neka župnik to ubilježi u maticu i parice i ovjeri svojim potpisom i pečatom župe i potom parice dostavi u Kancelariju ordinarijata.

Neka se župnici ravnaju prema propisima Zakonika kanonskoga prava, odredbama *Pravilnika o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama* (Vrhbosna) i mjesnog biskupa (usp. Vrhbosna 1/2009, 54-55).

Godišnji financijski izvještaj za 2021. godinu. *Godišnji financijski izvještaj* treba pripremiti prema obrascu koji je dostupan u elektroničkome obliku na nadbiskupijskoj mrežnoj stranici *vrhbosanska-nadbiskupija.org* i u tiskanome obliku (*Vrhbosna* 4/2020, 309-311) i potom dostaviti Ekonomatu. Nije, dakle, više potrebno slati kopije *Blagajničkog dnevnika* i *Knjige gradnje*.

Statistički podaci za 2021. godinu. *Statistički podaci* se pripremaju prema obrascu koji je dostupan u elektroničkome obliku na nadbiskupijskoj mrežnoj stranici *vrhbosanska-nadbiskupija.org* i u tiskanome obliku (*Vrhbosna* 4/2020, 312-313) i potom se dostavljaju u Kancelariju ordinarijata.

Napominjem da navedene obrasce, jednom popunjene, možete poslati i putem e-maila Kancelarije i Ekonomata, s tim da original treba ipak dostaviti kasnije.

Također, podsjećam da se sve obveze prema Ekonomatu za 2021. godinu trebaju ispuniti naj-kasnije do 28. veljače 2022. Zbog lakšeg i boljeg funkcioniranja nadbiskupijskih središnjih usta-nova, neka se ubuduće sve kolekte (dijecezanska, misijska, solidarnost, Caritas i dr.) dostavljaju kvartalno i što je prije moguće.

U nadi da će župnici svoje obveze izvršiti odgovorno i na vrijeme, zahvaljujem na dosadašnjoj suradnji i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dopuštenje za binacije i trinacije u 2022. godini

Datum: 30. prosinca 2021.
Broj: 703/2021

S obzirom na slavlje ili koncelebraciju euharistije, kanonsko je načelo da »svećeniku nije dopušteno slaviti više od jedan put na dan« (kan. 905, §1), osim u onim slučajevima u kojima je to dopušteno prema pravnoj odredbi (usp. kan. 905, §2), ili po dozvoli mjesnog ordinarija. Stoga, uz dopuštenje vrhbosanskog nadbiskupa, ovim se daje ovlast za *binacije* (običnim danom) i *trinacije* (nedjeljama i zapovjednim svetkovinama) samo za 2022. godinu, svim svećenicima koji su je već dobili, uz uvjet da još traju razlozi radi kojih su ju dobili.

Imajući u vidu trenutnu situaciju uzrokovanu pojavom i trajanjem pandemije korona virusa, ovlast biniranja i triniranja iznimno se daje svećenicima koji imaju potrebu slaviti više od jedne ili dvije svete mise radnim danom ili nedjeljom i zapovjednim svetkovinama. Ova ovlast traje do prestanka odluke civilnih vlasti o ograničavanju javnih okupljanja.

Zbog ozbiljnosti stvari, treba napomenuti da svećenik koji binira ili trinira bez dozvole mjesnog ordinarija, postupa nezakonito i nepošteno, može biti pozvan na odgovornost i podložan je kanonskim sankcijama (cenzura ili druga pravedna kazna – kan. 1383).

Navedene odredbe o slavljenju svete mise obvezuju u savjesti i treba ih potpuno obdržavati. To se jednako odnosi na sljedeće odredbe:

- slaviti tri svete mise (trinirati) na radne dane ne smije se ni pod kojim uvjetom
- slaviti četiri svete mise (kvadrinirati) nije nikomu dopušteno niti nedjeljom ni svetkovinom osim izričitim dopuštanjem Svete Stolice, koje nije traženo
- slaviti zbirne mise (kumulativne) nije dopušteno (usp. Vrhbosna 3-4/2012 str. 287).

Budući se radi o svetim tajnama s kojima ne možemo raspolagati kako nam se hoće, po vlastitoj ocjeni, dužni smo sa svom ozbiljnošću obdržavati crkvene odredbe i upute mjesnog ordinarija (usp. *Vrhbosna*, br. 4/98, 680.; br. 4/99, 485; 2/2011, 172-173; 4/2020, 357). To se posebno odnosi na odredbe o prilogu za misno slavlje, koje svaki svećenik treba ne samo poznavati nego i savjesno primjenjivati u praksi (usp. BK BiH, *Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici*, 2008., 73-75).

Na sve misnike zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Svjetski dan mira

Subota, 1. siječnja 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.
Broj: 704/2021

Na svetkovinu Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 1967., sveti Pavao VI. pozvao je ljude dobre volje da prvi dan Nove godine obilježe kao Svjetski dan mira. Po odredbi Svetog Oca, na 1. siječnja svake godine, koji je svetkovina Svete Marije Bogorodice, Crkva također slavi Svjetski dan mira i taj dan posebno moli za **mir u svijetu**.

U prošlogodišnjoj poruci za ovaj Dan, papa Franjo je poručio: *U ovom vremenu kad se o lađu čovječanstva bjesomučno razbijaju valovi krize dok se s teškom mukom probija kroz oluju tražeći mirniji i spokojniji horizont, kormilo ljudskog dostojanstva i "kompas" temeljnih socijalnih načela može nam omogućiti da slijedimo siguran i zajednički pravac. Kao kršćani upiremo svoj pogled u Djevicu Mariju, Zvijezdu mora i Majku nade. Svi zajedno radimo na tome da napredujemo prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja. Ne smijemo podleći napasti da zanemarimo druge, posebno najslabije, ne navikavamo se okretati glavu na drugu stranu, nego se svakodnevno, na konkretne i praktične načine, zalažimo za »oblikovanje zajednice sastavljene od braće i sestara koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge.*

Sveti Otac će i ove godine uputiti svoju prigodnu poruku, koju župnici trebaju prenijeti članovima svojih župnih zajednica, dok će redovničke zajednice naći načina da svoje članove također upoznaju sa sadržajem iste. Na taj način svi ćemo se uključiti u vjernički lanac molitve za mir u svijetu kako bi se ostvarivala božićna anđeoska pjesma: *Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!* (Lk 2,14).

Uz iskrenu želju da Božji mir prebiva u vašim dušama srdačno vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Prve subote u mjesecu Dan molitve za duhovna zvanja

Datum: 10. prosinca 2021.
Broj: 705 /2021

»Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju« (Mt 9,37b-38). Molitva za nova duhovna zvanja, svećenička i redovnička, stalna je zapovijed koju nam je dao naš Spasitelj, Isus Krist. Zato, moleći za duhovna zvanja utječemo se providnosti Božjoj da pozove i pošalje u svoju Crkvu što više onih koji će nesebično raditi za dobrobit naroda Božjega.

Svjedoci smo da je zadnjih godina sve manje duhovnih zvanja u našim sjemeništima, bogoslovijama i ženskim redovničkim zajednicama. Zato iskoristimo od Boga darovano vrijeme i u svojim molitvama prinesimo Bogu svoje zazive. Molimo Gospodina da u nama i u našim župnim i redovničkim zajednicama probudi sveti nemir, koji nam neće dopustiti da budemo ravnodušni hoće li biti duhovnih zvanja u Nadbiskupiji, Provinciji i redovničkim zajednicama.

U tom duhu, župnike i pastoralne djelatnike potičem da u svim župama i zajednicama organiziraju molitve na prvu subotu u mjesecu s posebnom nakanom za duhovna zvanja i na jaču i otvoreniju suradnju s našim odgojnim zavodima.

Zahvalni Gospodinu za sva duhovna zvanja i u nadi da će ovaj poticaj naići na odaziv iskreno Bas pozdravljam i blagoslivljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Papinsko misijsko djelo svetog djetinjstva

Svetkovina Bogojavljenja ili Sveta tri kralja
Četvrtak, 6. siječnja 2022.

Na zasjedanju u Mostaru od 17. do 18. ožujka 2004., biskupi BK BiH odlučili su da svetkovina Bogojavljenja ili Sveta tri kralja bude dan **Djela svetog djetinjstva u BiH** ili Svjetski misijski dan djece. Na ovaj Dan prikuplja se posebna milostinja (kolekta) i darovi prijatelja misija, koje u cijelosti i najkasnije do 28. veljače 2022. treba dostaviti Ekonomatu nadbiskupije koji će ih, preko Nacionalne uprave PMD u BiH, dostaviti Međunarodnom tajništvu Djela svetog djetinjstva u Rimu.

Početak došašća Misijska središnjica iz Sarajeva redovito šalje prigodni materijal (brošura, misijski kalendar i karta) za katehizaciju i upoznavanje vjernika s ovim Djelom. Svećenici su pozvani na svetkovinu Bogojavljenja u homiliju ugraditi misli o samom Djelu, a u molitvu vjernika unijeti zazive za djecu diljem svijeta. Svrha svega je razvijati misijsku svijest vjernikâ, posebno djece, poticati ih na molitvu i solidarnost, koja je došla do izražaja prošle godine kada su prikupljena sredstva, unatoč pandemiji Covid-19, bila veća nego prijašnjih godina, a što je vrlo pohvalno.

Zahvaljujući na dosadašnjoj suradnji, iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

18. - 25. siječnja 2021.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 707/2021

U danima od 18. do 25. siječnja svake godine, Crkva moli za jedinstvo kršćana. Na Tijekom opće audijencije na kojoj je govorio o Molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana, papa Franjo je postavio pitanje: *Molim li za jedinstvo?*, a potom je nastavio: *To je Isusova želja, ali ako se osvrnemo unatrag na nakane na koje molimo, vjerojatno ćemo shvatiti da smo malo, možda nikad, molili za jedinstvo kršćanâ. A ipak, o tome ovisi vjera u svijetu; naime, Gospodin je tražio jedinstvo među nama »da svijet uzvojeruje« (Iv 17,21). Svijet neće povjerovati zato što ćemo ga uvjeriti dobrim argumentima, nego ako budemo svjedočili ljubav koja nas ujedinjuje i po kojoj postajemo ljudi bliski svima... U ovo vrijeme teških nevolja joj je potrebna molitva da jedinstvo prevlada nad sukobima. Prijeko je potrebno ostaviti po strani partikularizme kako bi se promicalo opće dobro i zato je naš dobar primjer od temeljne važnosti: silno je važno da kršćani nastave hod prema punom, vidljivom jedinstvu (20. siječnja 2021.).*

Nadahnuti mislima Svetog Oca, u našim župnim i drugim zajednicama pridružimo se Gospodinovom vapaju i molimo *da svi budu jedno*. Stoga potičem svećenike i pastoralne djelatnike da ulože napor i trud kako bi se zajedno s drugim kršćanskim zajednicama, napose s Pravoslavnom crkvom okupili u ovoj osmini i zajedno molili za jedinstvo Crkve. Kao pastiri budimo primjer vjernicima u odbacivanju sumnjičavosti i nepovjerenje jednih prema drugima. Neka nas Duh Sveti učini ljubaznima i otvorenima prema onima koji su drugačiji od nas i pomogne nam prevladati stavove koji isključuju druge i povrjeđuju njihovo dostojanstvo.

Neka Gospodin ujedini naša srca, neka bude s nama i neka nas blagoslovi.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dan molitve za mir u Bosni i Hercegovini

Nedjelja, 30. siječnja 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 708/2021

Na prijedlog Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije prihvaćeno je da zadnja nedjelja u siječnju bude Dan molitve za mir u Bosni i Hercegovini.

Svjesni smo da političke napetosti kojima se svakodnevno daju previše pažnje u javnom prostoru, unosi nesigurnost i nemir u srca i živote naših vjernika. Često to bude i odlučujući uteg u korist odlaska sa svojih stoljetnih ognjišta u zapadnoeuropske zemlje. Stoga naša molitva mora biti još jača i buditi svijest kod naših vjernika da je moguće živjeti, raditi i djelovati na prostorima koje nam je Bog u svojoj providnosti dao s ciljem svjedočenja evanđelja mira svakom čovjeku.

Neka se u subotu, 29. siječnja 2022., uoči Dana molitve za mir, vjernike pozove na dobrovoljnu pokoru i post za mir u srcima svih ljudi i za pravedni mir u našoj Domovini. Kao kršćani i vjernici budimo svjesni da je molitva Bogu najbolje sredstvo i način za oduprijeti se ljudskim nepravdama.

Želeći vam mir koji nam daje Krist, iskreno sve pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dan posvećenog života

Prikazanje Gospodinovo u hramu - Svijećnica
Srijeda, 2. veljače 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 709/2021

U svojoj homiliji na blagdan Gospodinova prikazanja u hramu (Svijećnice), kada se slavi Dan posvećenog života, papa Franjo je rekao: *»Posvećeni je život proročka vizija u Crkvi; pogled koji vidi Boga prisutnoga u svijetu, čak i ako ga mnogi ne primjećuju. To je glas koji kaže: "Bog je dovoljan, ostalo prolazi"... Posvećeni život se oživljava u spoznaji onoga što je doista važno, i to ga čini hvalom Bogu, radošću Božjega naroda i odrazom ljubavi. Posvećeni život tada cvate i postaje poziv svima protiv osrednjosti, protiv silazne putanje u duhovnom životu, protiv iskušenja da pristajemo na manje, protiv prilagodbe udobnom i svjetovnom životu, protiv jadikovanja, nezadovoljstva i plakanja nad sobom, protiv navike da se radi ono što se može i što se uvijek tako činilo«* (2. veljače 2019.).

U vrijeme kad je i na našim prostorima sve manje duhovnih zvanjâ i kad se sve teže nosimo s vlastitim opredjeljenjem, riječi Svetog Oca pozivaju na ponovno promišljanje o ljubavi prema svome zvanju i svojim zajednicama. Stoga ćemo slijedeći uobičajenu praksu, na blagdan Gospodinova prikazanja u hramu ili Svijećnicu u sarajevskoj katedrali Presvetog Srca Isusova zajedno slaviti Dan posvećenog života u našoj Nadbiskupiji i to u dva trenutka:

- utorak, 1. veljače 2022., u 18.00 sati: svečana pjevana prva Večernja blagdana Svijećnice i euharistijsko slavlje
- srijeda, 2. veljače 2022., u 10.30 sati: svečano euharistijsko slavlje.

Uz napomenu da će detaljni program, jednom usuglašen s vodstvom Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH, biti dostavljen naknadno, zazivam obilje Božjeg blagoslova na sve, a posebno na osobe posvećenog života.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dan života

Nedjelja, 6. veljače 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 710/2021

Na prijedlog sv. Ivana Pavla II. o godišnjem obilježavanju Dana života (usp. *Evangelium Vitae*, br. 85), biskupi BK BiH odlučili su da svake godine prva nedjelja veljače bude posvećena razmišljanju i molitvi za dar života.

Naši biskupi pozivaju na odgajanje svijesti i savjesti da se život istinski voli, prihvaća, njeguje i poštuje. Razloge poštivanja i svetosti ljudskog života Crkva nalazi u posebnoj Božjoj odluci i zahvatu u trenutku stvaranja i temelji na utjelovljenju i životu Isusa Krista, Bogočovjeka, kojim je ljudski život dobio posebnu vrijednost i dostojanstvo: od začeća do smrti, zbog čega ga treba poštivati i priznavati kao nedvojbeno temeljno ljudsko pravo, iznad i ispred svih drugih ljudskih prava.

Za Dan života pročelnik Vijeća za obitelj BK BiH redovito uputi prigodnu poruku, s kojom treba na adekvatan način upoznati vjernike.

Uz iskrene pozdrave i blagoslov u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dekanatski susreti 2022. u vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu

Datum: 10. prosinca 2021.
Broj: 711/2021

Prema već ustaljenoj praksi, koja je bila obustavljena zbog pripreve i održavanja Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije, najavljujem ponovno održavanje dekanatskih susreta u Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu po ovom rasporedu:

ponedjeljak, 7. veljače 2022.	Sarajevski dekanat
utorak, 8. veljače 2022.	Kreševski dekanat
srijeda, 9. veljače 2022.	Sutješki dekanat
četvrtak, 10. veljače 2022.	Ramski dekanat
petak, 11. veljače 2022.	Tuzlanski dekanat
subota, 12. veljače 2022.	Brčanski dekanat
ponedjeljak, 21. veljače 2022.	Žepački dekanat
utorak, 22. veljače 2022.	Doborski dekanat
srijeda, 23. veljače 2022.	Travnički dekanat
četvrtak, 24. veljače 2022.	Bugojanski dekanat
petak, 25. veljače 2022.	Šamački dekanat
subota, 26. veljače 2022.	Usorski dekanat
ponedjeljak, 28. veljače 2022.	Derventski dekanat

Susreti će biti prigoda za jedan zajednički osvrt na poteškoće, izazove i nedostatke koji su uočeni tijekom dekanskih (i kanonskih) vizitacija, kao i za zajedničko promišljanje o temama koja se tiču života i djelovanja pojedinih župa i dekanata te cijele Nadbiskupije.

Neka stoga dekani koji to još nisu učinili, obave dekanske vizitacije svih župa, dostave zapisnike Ordinarijatu i pozovu arhiđakona ili drugog predstavnika Ordinarijata da obavi vizitaciju njihove župe, najkasnije do kraja siječnja 2022.

Potičem sve svećenike, posebno dekane i arhiđakone, da se odgovorno pripreve za najavljenе susrete i aktivno u njima sudjeluju kako bi naša suradnja bila što učinkovitija i plodonosnija.

Uz napomenu da će se susreti održavati u prostorijama Ordinarijata s početkom u 10:00 sati i završiti zajedničkim objedom u 12:30 sati, iskreno Vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova na Vas i na Vaše župljane!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Duhovne vježbe za svećenike u 2022. godini

Datum: 10. prosinca 2021.
Broj: 712/2021

U Katoličkoj Crkvi poziv ili zvanje odnosi se, prije svega, na opći *poziv na svetost*, oko kojega su svećenici na poseban način obvezni nastojati. U nastojanju oko toga savršenstva, svećenici su dužni i pozvani jednom godišnje obaviti duhovne vježbe. One su prigoda za osvježiti svoju prvobitnu ljubav, vjernosti i oduševljenje zbog koje su se odlučili nasljedovati Isusa Krista, kao i za obnoviti snage za svakidašnji pastoralni rad.

U želji da svim svećenicima Vrhbosanske nadbiskupije omogućimo sudjelovanje na duhovnim vježbama, u naš Pastoralni kalendar uvrstili smo tri termina:

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu: **od 14. do 17. veljače 2022.**, koje predvodi vlč. prof. dr. sc. Dubravko Turalija. Prijave se dostavljaju upravi VBS-a na: tel. 033/584.064, e-mail: rektorat@vbs.ba, ili na tel. 033/584.060.

Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku: **od 29. kolovoza do 1. rujna 2022.** Prijave se dostavljaju upravi Sjemeništa na: tel./fax: 030/511-854; e-mail: rektor_tr@bih.net.ba; mob: 063/906-241.

Nadbiskupijski Centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*: **od 7. do 10. studenog 2022.** Prijave se dostavljaju upravi Centra na: tel. 033/788-405; e-mail: ivan.matijevic.mp@gmail.com; mob: 063/347.248.

Svećenici koji odaberu sudjelovati na jednom od navedenih termina, trebaju dati svoj doprinos za troškove boravka u iznosu koji pojedine ustanove odrede.

Svećenici koji planiraju sudjelovati i obaviti duhovne vježbe na nekom drugom mjestu, neka Vrhbosanskom ordinarijatu dostave potvrdu dotične ustanove ili kuće.

Uz srdačan pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Svjetski dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika

Petak, 11. veljače 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 713/2021

Posebnim pismom od 13. svibnja 1992., sveti Ivan Pavao II. ustanovio je Svjetski dan bolesnika i zdravstvenih djelatnika koji se svake godine slavi na spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, 11. veljače.

Svrha je ovog Dana senzibilizirati javnost za potrebe bolesnika i za što bolju skrb o njima. Neka se stoga u mjestima i župama gdje postoje medicinski centri, bolnice i starački domovi organizira animacija i pastoralni program obilježavanja ovog Dana u skladu s važećim epidemiološkim mjerama.

Uobičajeno je da za ovaj Dan Sveti Otac uputi prigodnu poruku koja će biti dostupna na katoličkim stranicama i portalima (*vrhbosanska-nadbiskupija.org, nedjelja.ba, kta*). U svojoj poruci za 2021., papa Franjo je napisao: *Bolest uvijek ima lice, i to ne samo jedno: ona ima lice svakog bolesnika i bolesnice pa i onih koji se osjećaju zapostavljenima, isključenima i žrtvama društvenih nepravdi kojima im se uskraćuju njihova temeljna prava (usp. Fratelli tutti, 22). Trenutna pandemija razotkrila je koliko su naši zdravstveni sustavi neodgovarajući, a izašli su na vidjelo i nedostaci u skrbi za bolesnike. Starije, slabe i ranjive osobe nemaju uvijek pristup zdravstvenoj skrbi i ona nije uvijek osigurana na pravičan način. To ovisi o političkim odlukama, načinu upravljanja resursima i zalaganju onih koji su na odgovornim položajima. Ulaganje sredstava u liječenje i njegu bolesnika prioritet je povezan s temeljnim načelom da je zdravlje primarno opće dobro. U pandemiji je, istodobno, došla do izražaja predanost i velikodušnost zdravstvenog osoblja, volontera, radnika i radnica, svećenikâ, redovnikâ i redovnicâ koji su profesionalno, požrtvovno i s osjećajem odgovornosti i ljubavi prema bližnjima pomagali, liječili, tješili i služili mnogim bolesnicima i članovima njihovih obitelji. To je tiho mnoštvo muškaraca i žena koji su odlučili ne okretati glavu na drugu stranu, nego pogledati u lice i vidati rane bolesnikâ koje su doživljavali bliskima zbog zajedničke pripadnosti ljudskoj obitelji.*

Koristim prigodu zahvaliti svim zdravstvenim djelatnicima za njihov požrtvovni rad i potaknuti ih da i dalje daju najbolje od sebe u pomoći potrebnima. Na sve njih, kao i na sve bolesnike zaziv obilje Božjeg blagoslova i zagovor Gospe Lurdske.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Susret animatora liturgijskog pjevanja

Subota, 26. veljače 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 714/2021

U subotu, 26. veljače 2022., u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu održat će se susret animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije, s početkom u 9:30 sati.

Sveti Pavao u svojoj poslanici potiče Efežane riječima: »*Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu*« (Ef 5,19). Od prvih kršćanskih zajednica, Euharistija i drugi bogoštovni čini povezani su s pjevanjem. Papa Benedikt XVI. u apostolskoj pobudnici *Sacramentum Caritatis* piše: *Božji narod okupljen na slavlje pjeva pohvale Bogu. Crkva je u svojoj dvotisućljetnoj povijesti stvorila, i još uvijek stvara, glazbu i pjesme koje sačinjavaju baštinu vjere i ljubavi koja se ne smije izgubiti* (br. 42).

Stoga potičem voditelje i animatore liturgijskog pjevanja i župnike na sudjelovanje na susretu animatora liturgijskog pjevanja koji ima trostruku svrhu: upoznati se s novim saznanjima iz područja liturgijskog pjevanja i glazbe; bolje upoznavanje naravi i svrhe liturgije i liturgijskih slavlja, a samim time liturgijske glazbe i pjevanja; traženje zajedničkih rješenja za poteškoće i problema s kojima se susrećete u radu.

Zahvaljujući svim voditeljima liturgijskih zborova i članovima zborova, koji svojom službom očituju svoju privrženost Crkvi i obogaćuju liturgiju u svojim zajednicama, iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Duhovne vježbe za članove župnih vijeća

Travnik, 1.-3. travnja 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 715/2021

U Pastoralnom kalendaru za 2022. godinu predviđeno je da se duhovne vježbe za članove župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća održe u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku, od 1. do 3. travnja 2022.

Duhovne vježbe počinju u petak u 17:00 sati, a završavaju u nedjelju s ručkom. Broj sudionika je ograničen na najviše **50 osoba**, stoga pozivam da se prijave za sudjelovanje na duhovnim vježbama dostave na vrijeme upravi Sjemeništa na: tel./fax: 030/511-854; e-mail: rektor_tr@bih.net.ba; mob: 063/906-241.

Kod prijave treba navesti ime i prezime vijećnika, župu iz koje dolazi i vijeće čiji je član. Troškove putovanja preuzima osobno vijećnik ili župa, a Nadbiskupija osigurava smještaj i hranu.

Uz molbu da vijećnike Vaše župe potaknete na sudjelovanje u korizmenoj duhovnoj obnovi, na sve vas zazivam Božji blagoslov i srdačno Vas pozdravljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Post i nemrs u 2022. godini

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 716/2021

Dani posta i nemrsa u 2022. godini su: Pepelnica (Čista srijeda), 2. ožujka 2022., i na Petak muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista (Veliki petak), 15. travnja 2022.

Zakon *posta* obvezuje sve punoljetne sve do započete šezdesete godine, a zakon *nemrsa* one koji su navršili četrnaestu godinu života (usp. kann. 1251-1253; KKC, br. 1430, 1434-1439; 2043). Nemrs se ujedno treba obdržavati svakog petka u godini, s tim da se izvan Korizme može zamijeniti drugim oblicima pokore, osobito »*djelima dobrotvornosti i vježbama pobožnosti*« (kan. 1253).

Svjedoci smo da post i nemrs među našim vjernicima gube svoj smisao i značenje, kao i da se sve manje govori i propovijeda o višestrukim učincima istih. Stoga pastire duša i roditelje potičem da u župnoj zajednici i u obitelji poučavaju o pravom smislu pokore, posta i nemrsa, uključujući i one koji još ne podliježu gore navedenoj obvezi.

Na sve zazivam obilje Božjega blagoslova, uz iskrene pozdrave u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Kvatre u 2022. godini

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 717/2021

Kvatre su osobiti dani kada Crkva poziva vjernike na molitvu, djela pokore i ljubavi. U kvatrenu subotu slavi se misa koja će odgovarati duhovnom usmjerenju kvatri, velike nakane Crkve (v. *Red euharistijskih procesija, kvatri i prosnih dana*, str. 33-51).

Ovim najavljujem kvatre za 2022. godinu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji:

- proljetne kvatre: u prvom tjednu Korizme (6.-12. ožujka 2022.): POKORA I OBRAĆENJE

ljetne kvatre: u prvom tjednu po Duhovima (5.-11. lipnja 2022.): POSVEĆENJE LJUDSKOG RADA I UROD ZEMLJE

- jesenske kvatre: nakon blagdana Uzvišenja sv. Križa (18.-24. rujna 2022.): SVEĆENIČKA I REDOVNIČKA ZVANJA I DUHOVNA IZGRADNJA MLADEŽI

- Zimske kvatre: iza druge nedjelje Došašća (4.-10. prosinca 2022.): ZAHVALA I DJELOTVORNA LJUBAV

Svećenici, redovnici, redovnice i vjernici laici neka kvatrene dane posvete intenzivnijoj molitvi, djelima pokore i ljubavi na određenu nakanu uz slavljenje ili sudjelovanje na sv. Misu.

Uz molitvu da nas sve prati milost obraćenja i rasta u vjeri, ljubavi i nadi kroz ove milosne dane, zazivam obilje Božjeg milosrđa i srdačno Vas pozdravljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Nedjelja solidarnosti

Nedjelja, 20. ožujka 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 718/2021

Na 65. redovitom zasjedanju BK BiH u Sarajevu, od 4. do 5. studenog 2015., biskupi su odlučili da Treća korizmena nedjelja bude Nedjelja solidarnosti u svim župama u BiH s novim načinom dijeljenja prikupljene pomoći.

U skladu s tom odlukom, u nedjelju 20. ožujka 2022., u svim župama Vrhbosanske nadbiskupije slavi se Nedjelja solidarnosti i **prikuplja se samo kolekta solidarnosti** koja se dostavlja isključivo Ekonomatu nadbiskupije, najkasnije do 20. travnja 2022. kada je predviđen Svećenički sabor.

Detaljnije informacije dostupne su u dopisu Ordinarijata br. 101/2016 od 1. veljače 2016., u kojemu je jasno naglašeno da »*prestaje vrijediti partnerstvo između župa Vrhbosanske nadbiskupije objavljeno u Vrhbosni, br. 1/2003, str. 32-33*«.

Zahvaljujući na dosadašnjoj solidarnosti, na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova i iskreno pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Obnova svećeničkih obećanja i posveta ulja

Velika Srijeda, 13. travnja 2022. u 10:30 sati

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 719/2021

Ustaljena je praksa da svećenici Vrhbosanske nadbiskupije na Veliku Srijedu slave svetu Misu posvete ulja sa svojim Ordinarijem u kojoj obnavljaju svoja svećenička obećanja. Pozivam sve svećenike u pastoralu i izvan pasterala da se priključe ovom zajedničkom misnom slavlju, a dekane molim da preuzmu posvećena ulja za svoje dekanate.

Sveta misa u kojoj obnavljamo svoja svećenička obećanja na poseban način učvršćuje naše zajedništvo, potiče na solidarnost među svećenicima i vraća na naše početke kada je svaki Bogu rekao svoj *evo me*. Ujedno očitujemo vanjsko i unutarnje jedinstvo u nauku, posveti i upravi u Nadbiskupiji.

Na ovaj dan spominjemo se 25. obljetnice pastirskog posjeta sv. Ivana Pavla II. Sarajevu. Tijekom svečane Večernje molitve u sarajevskoj prvostolnici, u poslijepodnevnom satima 12. travnja 1997., Sveti Otac je, između ostalog, rekao: *Svima vama, svećenici, redovnici, redovnice, bogoslovi i sjemeništarcima, želim dati dvostruku preporuku: živite međusobno u solidarnosti i budite »savršeno istoga osjećanja i istoga mišljenja« (1 Kor I, 10). Bit će to neosporiv znak djelotvorne Kristove nazočnosti. Zajedno s duhom poniznosti i poslušnosti gajite zajedništvo i djelotvornu dušobrižničku suradnju sa svojim biskupima, sukladno poticaju svetoga Ignacija Antiohijskoga: "Preklinjem vas, vodite računa da sve činite u Božjoj slozi, pod vodstvom biskupa" (Poslanica Magne_anima, 6, I).*

Na ovaj dan u Vrhbosanskoj nadbiskupiji svećenici iskazuju i svoju solidarnost (Dan Djela sv. Petra apostola) dajući svoje priloge za školovanje i odgoj novih svećeničkih i redovničkih zvanja u misijskim zemljama. Bilo bi lijepo da svaki svećenik osobno dadne svoj prilog za ovu plemenitu svrhu. Jer plod rada misionara mogu nastaviti i učvrstiti jedino domaća zvanja. Svoje priloge možete predati osobno u Ekonomatu ili dekanu.

Zahvaljujući na svećeničkom zajedništvu i razumijevanju iskreno vas pozdravljam u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

XXVIII. Sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, srijeda 20. travnja 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 720/2021

Prema ustaljenoj praksi, Sabor svećenikâ Vrhbosanske nadbiskupije održava se u srijedu nakon II. uskrsne nedjelje. Ove godine, pak, zbog redovitog provincijskog kapitula Franjevačke provincije Uzvišenja Sv. Križa, Bosna Srebrena, susret dijecezanskih i redovničkih svećenika bit će održan u srijedu 20. travnja 2022.

Dnevni red i ostale pojedinosti susreta bit će dostavljeni naknadno. Podsjećam da ovaj susret ujedno služi i kao dio trajne izobrazbe svih svećenika, a što je dodatni razlog za Vaše sudjelovanje. Svećenici koji budu spriječeni sudjelovati na Saboru dužni su to na vrijeme i pisanim putem javiti kancelariji Ordinarijata.

Zahvaljujući svim svećenicima koji na području naše Nadbiskupije hrabro i nesebično žive i naviještaju Riječ Božju, iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

XXV. Susret ministranata

Sarajevo, subota 7. svibnja 2022.

Datum: 10. prosinca 2021.

Broj: 721/2021

Velika mi je radost najaviti da će se nadolazeći susret ministranata održati u Sarajevu, 7. svibnja 2022.

Činjenica da je u župama Vrhbosanske nadbiskupije iz godine u godinu sve manje djece a time i ministranata, treba biti dodatni razlog da najavljeni datum već sada ubilježite u vaš pastoralni program te u pratnji svojih ministranata sudjelujete na ovom duhovnom susretu u Sarajevu. Imajte na umu da najviše duhovnih zvanja dolazi iz kruga onih koji služe kod oltara.

Detaljnije informacije o programu susreta, dolasku, natjecanju iz vjeronauka, sporta i sl., bit će vam dostavljene u ožujku iduće godine. Već sada računajte s tim da ovaj susret ima svoj ustaljeni program, te stoga neće biti bitnih promjena.

Zahvaljujući na dosadašnjem pastoralnom zalaganju, iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Dekanska konferencija Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 10. studenog 2021.

U srijedu 10. studenog 2021. s početkom u 10:00 sati u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog održana je redovna godišnja Dekanska konferencija. Na konferenciji, kojom je predsjedao preuzvišeni gospodin mons. dr. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski okupilo se svih 13 dekana: preč. mons. Marko Tomić (ramski dekan), preč. Marko Mikić (travnički dekan), preč. Boris Salapić (usorski dekan), preč. fra Ivan Marić (derventska dekan), preč. Marinko Mrkonjić (tuzlanski dekan), preč. Ilija Orkić (v.d. doboorskog dekana), preč. dr. Pero Brkić (sutješki dekan), preč. Predrag Stojčević (žepački dekan), preč. Anto Ćosić (v.d. sarajevskog dekana), preč. fra Zoran Vuković (kreševski dekan), preč. fra Anto Pušeljić (šamački dekan), preč. Ilija Ivoš (bugojanski dekan) i preč. Damir Ivanović (brčanski dekan). Na sjednici su još nazočili: mons. dr. Slađan Ćosić, gen. vikar, mons. Ante Meštrović, fojnički arhiđakon, mons. dr. Pavo Jurišić, gučogorski arhiđakon, mons. Bosiljko Rajić, plehanski arhiđakon, preč. dr. Darko Tomašević, toliški arhiđakon, preč. Vladimir Pranjić, ekonom, vlč. Dražen Kustura, predstojnik Ureda za odnose s javnošću i preč. Mladen Kalfić, kancelar.

Nakon uvodne molitve, nadbiskupovog pozdrava u svoje osobno ime i u ime opravdano odsutnog kardinala i zahvale dekanima na dolasku i požrtvovnom radu na terenu među svećenicima pročitana je kratki zapisnik sa prošlogodišnje sjednice koja je održana 11. studenog 2020. Nakon čitanja zapisnik je usvojen i moglo se krenuti na treću točku Dnevnog reda.

Treća točka odnosila se na *Kratko izvješće dekana o obavljenim dekanskim vizitacijama župa*. Podsjetili smo se da je prošle godine donijet zaključak da dekani moraju svake godine obavljati vizitacije osim one godine kad je kanonska vizitacija. Ta vizitacija treba biti obavljena do 15. listopada kako bi se problemi ako ih ima mogli istaknuti i rješavati na godišnjoj Dekanskoj konferenciji u studenom. Isto tako Jesenska korona u dekanatima treba se održati nakon dekanske konferencije kako bi se usuglašeni stavovi prenijeli župnicima. Devet dekana je obavilo vizitaciju ili je u tijeku, a 4 nisu (2 planiraju u drugoj polovici studenog, a dvojica su v.d. dekana). U svojim osvrtima dekani su istaknuli da su od svih kolega župnika primljeni bratski, ali se osjeća doza neozbiljnosti. Neki prigovaraju zašto je svake godine dekanska vizitacija i ne smatraju to potrebnim. Istaknuli su kako više vjernici drže do službe dekana nego svećenici. Osim toga unatoč nekim nepravilnostima u vođenju administracije nema većih propusta. Župnici su istaknuli svoje probleme poput sve većeg iseljavanja, velikog broja župa s malim brojem vjernika, smanjenim dolascima na sv. misu, ekonomske neodrživosti mnogih župa, nesređeno stanje u zemljišnoknjižnim izvancima i potražnje državnih financijskih agencija financijskog izvješća župa.

U četvrtoj točki *Iskustva s novim Zapisnikom dekanske vizitacije župe*. Mnogi su pohvalili što su zapisnici u elektronskoj formi i moguće je sve pripremiti prije same vizitacije. Kao i u svemu ima onih kojima su nejasni, ali većina nije imala teškoća prilikom ispunjavanja. Prigovaraju nedostatak knjiga koje su obvezne, a nema ih nabrojanih: *Knjiga dijecezanskih kolekti, Zapisnici sjednica Vijeća, Knjiga Kruha Sv. Ante (Caritasa)*. Dobro bi bilo da se navedu i knjige gdje se upisuju pojedini darovatelji za čišćenje groblja, crkve itd. Neke stvari jasnije istaknuti npr. radovi od posljednje vizitacije. Trebalo bi izbrisati kopije knjiga računa jer se predaje na formularu. Jedan od prijedloga je i *Knjiga voznog parka* da se točno zna što se ima i u kakvom je stanju. Neki ne vide razlog pitanja osobnog rashoda župnika jer najčešće odgovaraju s nepoznato. Mons. dr. Slađan Ćosić izvijestio je da su Formulari zapisnika još ad experimentum barem još 2-3 godine pa je moguće unositi sve ono što je zaboravljeno, a također brisati nepotrebno.

U petoj točki *Slavlje sakramenta Krizme u 2022.* mons. dr. Slađan Ćosić, generalni vikar predstavio je termine Krizmi po župama. Napomenuo je da je pokušao uvažiti sve predlo-

žene termine od župnika. Ipak u narednim danima u dogovoru s nadbiskupima dostavit će konačni prijedlog.

Šestu točku *Pastoralni kalendar* predstavio je vlč. mr. Dražen Kustura, predstojnik Ureda za odnose s javnošću i glasnogovornik koji je napomenuo da je Kalendar još u izradi te čeka datume pojedinih institucija Vrhbosanske nadbiskupije.

Pod točkom *Razno* aktualizirano je pitanje o dekanskim središtima zbog arhiva dekanata koji se često seli te se neke stvari i izgube. Ako ne budu dekanatska središta onda bi stariji arhiv koji se ne koristi trebalo prebaciti u nadbiskupijski arhiv.

Susret smo završili molitvom i bratskim ručkom u blagovaonici Ordinarijata.

(M. K.)

**RASPORED SLAVLJA SAKRAMENTA SVETE POTVRDE 2022.
U ŽUPAMA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE**

Datum	Dan	Župa	Vrijeme	Krizmatelj
23. 4.	Subota	Sv. Anto Padovanski – ŽEPČE	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Petar i Pavao – NOVO SELO-BALEGOVAC	11.00 sati	NADB. TOMO
		Uznesenje BDM – OSOVA	17.00 sati	KARDINAL
		Glavosjek sv. Ivana Krstitelja – ODŽAK	17.00 sati	NADB. TOMO
24. 4.	II. uskrсна Nedjelja	Sv. Anto Padovanski – BUSOVAČA	11.00 sati	KARDINAL
		Uznesenje BDM – TOLISA	11.00 sati	NADB. TOMO
30. 4.	Subota	Uznesenje BDM – DOLAC	11.00 sati	KARDINAL
		Ime Marijino – SVILAJ	11.00 sati	NADB. TOMO
		Sv. Juraj mučenik – VITEZ	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Marko evanđelist – POTOČANI	17.00 sati	NADB. TOMO
1. 5.	III. uskrсна Nedjelja	Sv. Josip – TURBE	11.00 sati	DELEGAT
		Sv. Josip – GORNJA DUBICA	11.00 sati	DELEGAT
7. 5.	Subota	Sv. Josip – RANKOVIĆI	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Mihovil arkandeo - VAREŠ	17.00 sati	NADB. TOMO
8. 5.	IV. uskrсна Nedjelja	Presveto Trojstvo – NOVO SARAJEVO	11.00 sati	KARDINAL
		Presveto Trojstvo – NOVI TRAVNIK	11.00 sati	NADB. TOMO
14. 5.	Subota	Sv. Anto Padovanski – LUKAVAC	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Jakov Markijski – GREBNICE	11.00 sati	DELEGAT
		Sv. Juraj mučenik – MORANČANI	17.00 sati	KARDINAL
		Bl. Alojzije Stepinac – ORAŠJE	17.00 sati	DELEGAT
15. 5.	V. uskrсна Nedjelja	Sv. Ana – PAR SELO	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Franjo Asiški – GUČA GORA	11.00 sati	DELEGAT
21. 5.	Subota	Bezgrešno začće BDM – DUBRAVE	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Josip – ZENICA (sve župe)	11.00 sati	DELEGAT
		Sv. Josip – ŠPIONICA	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Martin biskup – BUČIĆI	17.00 sati	DELEGAT
22. 5.	VI. uskrсна Nedjelja	Rođenje BDM – ULICE	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Ivan Krstitelj – TRAVNIK	11.00 sati	NADB. TOMO
28. 5.	Subota	Sv. Petar i Pavao – KAKANJ	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Ana – RADUNICE	17.00 sati	NADB. TOMO
29. 5.	VII. uskrсна Nedjelja	Duh Sveti – NOVA BILA	11.00 sati	KARDINAL
		Sveta Obitelj – KUPRES	11.00 sati	NADB. TOMO
		Sv. Mihovil arkandeo – OVČAREVO	11.00 sati	DELEGAT
4. 6.	Subota	Sv. Ana – DOMALJEVAC	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Ivan Krstitelj – LUG-BRANKOVIĆI	11.00 sati	NADB. TOMO
		Sv. Rok – PRUD	17.00 sati	KARDINAL
		Uzašašće Gospodinovo – NOVI TRAVNIK	17.00 sati	NADB. TOMO
5. 6.	Duhovi	Katedrala	10.30 sati	KARDINAL
		Sv. Leopold B. Mandić – DRAGUNJA	11.00 sati	DELEGAT

**RASPORED SLAVLJA SAKRAMENTA SVETE POTVRDE 2022.
U ŽUPAMA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE**

Datum	Dan	Župa	Vrijeme	Krizmatelj
11. 6.	Subota	Sv. Franjo Asiški – ŠIKARA	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Franjo Asiški – ZOVIK	11.00 sati	NADB. TOMO
		Uznesenje BDM – BREŠKE	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Anto Padovanski – BOČE	17.00 sati	NADB. TOMO
12. 6.	Presveto Trojstvo Nedjelja	Rođenje BDM – HUSINO	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Josip – TESLIĆ	11.00 sati	NADB. TOMO
18. 6.	Subota	Marija pomoćnica kršćana – GLOBALICA	17.00 sati	KARDINAL
		Sv. Mihovil Arkandeo – KOPANICE	11.00 sati	NADB. TOMO
		Sv. Ivan Krstitelj – KRALJEVA SUTJESKA	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Ivan Krstitelj – ŽIVINICE	17.00 sati	NADB. TOMO
19. 6.	XII. kroz godinu Nedjelja	Sv. Luka apostol – NOVI GRAD-SA	11.00 sati	KARDINAL
		Sv. Petar i Pavao – TUZLA	11.00 sati	NADB. TOMO
25. 6.	Subota	Sv. Petar i Pavao – BRAJKOVIĆI	11.00 sati	NADB. TOMO
		Sv. Ana – PODKRAJ	17.00 sati	NADB. TOMO
26. 6.	XIII. kroz godinu Nedjelja	Presveto Srce Isusovo – naslovnik Nadbiskupije	10.30 sati	
3. 7.	XIV. kroz godinu Nedjelja	Sv. Ilija prorok – NOVI ŠEHER	11.00 sati	NADB. TOMO
20. 7.	Sv. Ilija prorok	Uzvišenje Svetog Križa – JELAŠKE	11.00 sati	KARDINAL
10. 8.	Srijeda	Uznesenje BDM – KOMUŠINA	11.00 sati	Nadb. Tomo

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
ŽUPA SVETOG DOMINIK U GORAŽDU

P O V E L J A

U ime Presvetog Trojstva:
Oca, Sina i Duha Svetoga!

U vrijeme pontifikata pape Franje,
vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića,
župnika don Josipa Tadića,
provincijalne glavarice s. Gordane Igrec, FDC,
gradonačelnika grada Goražda gosp. Ernesta Imamovića,
na čast blaženih Drinskih mučenica

dana 8. kolovoza 2021. godine,
na blagdan sv. Dominika zaštitnika župe u Goraždu,
mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup koadjutor,
blagoslovi temelje nove župne crkve blažene Marije Jule Ivanišević
i susestara, redovnica Družbe Kćeri Božje ljubavi,
djevica i mučenica, nedaleko od mjesta gdje su,
braneći redovničku čast i dostojanstvo žene,
ubijene a tijela im bačena u rijeku Drinu.

don Josip Tadić
Don Josip Tadić,
župnik

Mons. Tomo Vukšić
Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup koadjutor

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Ivan Mlikota stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 496/2021 od 30. kolovoza 2021.)

Vlč. gosp. Marjan Markanović stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 502/2021 od 30. kolovoza 2021.)

Vlč. gosp. dr. Marinko Perković razriješen je službi profesora na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu te ispovjednika i duhovnog asistenta bogoslova i stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 510/2021 od 2. rujna 2021.)

Mons. dr. Franjo Topić stavljen je u privremenu svećeničku mirovinu (dekret broj 511/2021 od 2. rujna 2021.)

Mons. dr. Slađan Ćosić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije, imenovan je povjerenikom za Katoličke školske centre u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dekret broj 527/2021 od 8. rujna 2021.)

Vlč. gosp. Marijan Petričević, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska (dekret broj 543/2021 od 20. rujna 2021.)

Vlč. gosp. Jakov Kajinić imenovan je odgojiteljem u internatu Katoličkog školskog centra *Petar Barbarić* u Travniku (dekret broj 554/2021 od 22. rujna 2021.)

Vlč. gosp. Nikola Banović stavljen je u svećeničku mirovinu (dekret broj 572/2021 od 5. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Niko Stjepanović, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Bezgrješnoga začeca BDM-a Dubrave (dekret broj 579/2021 od 7. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Nikola Matošević, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM-a Uskoplje (dekret broj 582-1/2021 od 8. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Mogomir Kikić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Franje Asiškog u Gučoj Gori i imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Uskoplje (dekret broj 582-2/2021 od 8. listopada 2021.)

Preč. gosp. Michele Capasso imenovan je rektorom u NMMS-u *Redemptoris Mater* u Vogošći na mandat od pet godina (dekret broj 587/2021 od 12. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Josip Marković, đakon, poslan je na đakonski praktikum u župu Sv. Ivana Krstitelja Travnik (dekret broj 589-6/2021 od 24. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Josip Papak, đakon, poslan je na đakonski praktikum u Vrhbosansko bogoslovno sjemenište (dekret broj 602-2/2021 od 24. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Dino Mustafi, đakon, poslan je na đakonski praktikum u katedralnu župu Srca Isusova u Sarajevu (dekret broj 604-3/2021 od 28. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Paolo Henrique dos Santos Coelho, đakon, poslan je na đakonski praktikum u župu Bl. Majke Terezije Vogošća (dekret broj 605-3/2021 od 28. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Ivan Stanić, đakon, OFM, poslan je na đakonski praktikum u župu Sv. Petra i Pavla Tuzla (dekret broj 606-1/2021 od 25. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Mijo Ljubos, đakon, OFM, poslan je na đakonski praktikum u župu Uznesenja BDM Uskoplje (dekret broj 606-2/2021 od 25. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Marko Cvitković, đakon, OFM, poslan je na đakonski praktikum u župu Sv. Ilije Kiseljaka (dekret broj 606-3/2021 od 25. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Ivan Mijać razriješen je službe župnog vikara u župi Presvetoga Trojstva Novi Travnik i imenovan je župnim vikarom u župi Imena Marijina Oštra Luka-Bok (dekret broj 620/2021 od 30. listopada 2021.)

Vlč. gosp. Jure Šekerija, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Duha Svetoga Fojnica i imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog Bugojno (dekret broj 643-1/2021 od 11. studenoga 2021.)

Vlč. gosp. Ivan Mandić stavljen je u prijevremenu svećeničku mirovinu (dekret broj 658/2021 od 19. studenoga 2021.)

Dozvole

Dopis broj 471/2021 od 27. kolovoza 2021.: Dozvola za blagoslov kapelice i mrtvačnice na groblju Kosnice u župi Rođenja BDM-a Brestovsko.

Dopis broj 549/2021 od 21. rujna 2021.: Dozvola s. Frančiški Kwiatowska izlaganja Presvetog oltarskog sakramenta u kućnoj kapelici u župi Uzašašća Gospodinova Novi Travnik.

Dopis broj 590/2021 od 22. listopada 2021.: Dozvola za blagoslov mrtvačnice na groblju Rastavci u župi Sv. Josipa Rankovići.

Dopis broj 595/2021 od 18. listopada 2021.: Dozvola za blagoslov kapele Sv. Marka na groblju Krš u župi Uznesenja BDM-a Komušina.

Dopis broj 596/2021 od 18. listopada 2021.: Dozvola za blagoslov kapele Sv. Jurja na groblju Kovačevine u župi Sv. Petra i Pavla Gornja Komušina.

Dopis broj 654/2021 od 26. studenoga 2021.: Dozvola za obnovu vitraja Presvetoga Trojstva u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu.

Dopis broj 655/2021 od 26. studenoga 2021.: Dozvola za obnovu južne fasade s kupolom crkve Sv. Ćirila i Metoda na zgradi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

Kronika Vinka kard. Puljića od 01. rujna 2021. do 30. studenoga 2021.

1. rujna 2021.

U 12:00 kardinal je slavio sv. misu u Crkvi sv. Ćirila i Metoda u VBS-u povodom jurisdikcijskog ispita.

U 15:00 kardinal je primio mađarskog veleposlanika NJ.E. Krisztiana Posu.

U 16:00 kardinal je bio na sjednici za Sinodu koja je bila u Ordinarijatu VN-a.

2. rujna 2021.

U 09:00 kardinal je imao sastanak na Stupu s dr. Mirkom Šimićem, ravnateljom Caritasa VN-a.

U 12:00 kardinal je slavio sv. misu u Crkvi Sv. Ćirila i Metoda u VBS-u povodom jurisdikcijskog ispita.

U 15:30 kardinal je primio gđu. Dragicu Grbavac.

3. rujna 2021.

U 10:00 kardinal je primio fra Miru Relotu.

U 10:30 kardinal je primio preč. Željka Marića, rektora travničkog sjemeništa i tri časne sestre koje će od ove godine djelovati u sjemeništu.

U 15:00 kardinal je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog i mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

5. rujna 2021.

U 8:30 kardinal je krenuo u župu Osova gdje je u 11:00 slavio sv. misu pod kojom je obavio obred posvete oltara i blagoslovio obnovljenu crkvu.

U 14:00 kardinal je krenuo iz Osove prema Đakovu gdje je prenoćio.

6. rujna 2021.

U 07:30 kardinal je slavio sv. misu u bogoslovskoj kapelici u Đakovu zajedno s pomoćnim biskupom mons. Ivanom Ćurićem i tajnikom.

U 8:30 kardinal je krenuo u Vukovar gdje se u 10:00 održala sjednica Upravnog odbora Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije.

U 11:30 kardinal je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom VN-a, preč. Vladimirom Pranjicom, ekonomom VN-a, vlč. Domagojem Matijevićem, tajnikom te članovima Upravnog odbora Zaklade VN-a posjetio gradonačelnika grada Vukovara gospodina Ivana Penavu. Nadbiskup je u razgovoru upoznao gospodina Penavu s trenutnim stanjem u BiH, ali i s položajem katolika u BiH.

U 13:00 U Hotelu *Lav* upriličeno je potpisivanje novih ugovora i pristupanje Zakladi kako pravnih tako i fizičkih lica, nakon toga uslijedio je zajednički svečani ručak.

U 15:00 kardinal se uputio u Tovarnik u posjet gospodinu Antunu Ivankoviću.

U 16:00 kardinal je krenuo u Sarajevo gdje je stigao u 20:30.

7. rujna 2021.

U 10:00 kardinal je primio gospodina Mirsada Vilića, direktora direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH i gospodina Antona Talajića, zaduženog za sigurnost.

U 11:00 kardinal je primio delegaciju iz splitskog Caritasa koji su došli u pratnji vlč. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN-a i njegovih suradnika.

U 19:00 upriličen je prijem i svečana večera u zgradi Rezidencije povodom rođendana nadbiskupa Vinka kardinala Puljića.

8. rujna 2021.

U 09:15 kardinal je primio svoju sestru Klaru Puljić.

9. rujna 2021.

U 16:00 Kardinal je primio delegaciju udruge AGIAMONDO (Agencija njemačkih katolika za međunarodnu suradnju), koji su stigli u pratnji preč. Darka Tomaševića, dekana KBF-a u Sarajevu.

10. rujna 2021.

U 9:00 kardinal je primio gđu. Brigitu

Eterović te još dva člana Djela Marijana-Pokret fokolara iz Sarajeva.

U 10:00 kardinal je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM-a *Ivan Pavao II.* u Sarajevu i vlč. Miroslava Čavara, direktora Medijskog centra VN-a.

U 11:00 održana je press konferencija u knjižnici rezidencije povodom otvorenja Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Medijskim djelatnicima su se obratili: kardinal Vinko Puljić, dr. vlč. Mario Bernadić i dr. vlč. Šimo Maršić, a moderator je bio mr. vlč. Dražen Kustura.

U 16:00 kardinal je primio n.j.e. Pawela Gierynski, veleposlanika Suverenog malteškog reda u BiH i prvog tajnika veleposlanika gosp. Hrvoja Šunjića.

11. rujna 2021.

U 09:00 kardinal je u sarajevskoj katedrali slavio svetu misu povodom otvaranja Prve biskupijske Sinode.

U 11:00 u prostorijama Svećeničkom doma održana je sjednica i otvaranje radnog dijela Prve sinode VN-a.

U 12:30 u bogoslovskoj blagovaonici upriličen je svečani ručak za sve sudionike Sinode VN-a.

12. rujna 2021.

U 10:30 apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto slavio je 50 godina misništva u katedrali.

U 12:30 upriličen je svečani ručak u Nadbiskupskoj rezidenciji na kojemu je bilo 20-ak gostiju.

13. rujna 2021.

U 09:15 kardinal je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a i preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

U 10:00 kardinal je dao intervju na temu ekologija.

U 12:30 kardinal je pošao na ručak kod apostolskog nuncija mons. Luiggija Pezzuta.

14. rujna 2021.

U 12:30 Kardinal se susreo sa gosp. Mirsadom Vilićem na Trebeviću.

15. rujna 2021.

U 10:00 kardinal je u Crkvi Sv. Ćirila i Metoda u VBS-u slavio misu zadušnicu za

pokojnog vlč. Marinka Perkovića, svećenika VN-a i profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 12:15 Na groblju *Bare* nadbiskup je predvodio obrede sprovoda za pokojnog vlč. Marinka Perković.

U 15:00 kardinal je primio vlč. Ivana Mijaća, župnog vikara u župi Presvetog Trojstva Novi Travnik.

16. rujna 2021.

U 10:30 kardinal je pošao u Bugojno gdje je obišao tek sagrađenu crkvu u selu Vesela. U 12:30 uslijedio je zajednički ručak s dobročiniteljima koji su pomogli gradnju crkve.

U 18:00 kardinal je stigao u Sarajevo.

U 19:30 kardinal je pošao u bogosloviju na predstavljanje knjige o Krunoslavu Draganoviću, čiji je urednik mr. Bojan Ivešić, doktorand i svećenik VN-a.

17. rujna 2021.

U 14:00 kardinal je primio fra Stjepana Pavličevića, župnika u Doljanima.

U 15:00 kardinal je posjetio polikliniku *Šabanović* radi liječničkog pregleda.

U 16:00 kardinal je pošao u NCM *Ivan Pavao II.*, gdje je predsjedao sjednicom Vijeća mladih, nakon toga slavljena je sv. misa i upriličena je zajednička večera za sve goste.

18. rujna 2021.

U 9:00 počeo je radni dio Sinode u prostorijama Svećeničkog doma.

20. rujna 2021.

U 10:00 kardinal je primio gospodina Ivu Anđelića, ravnatelja Hrvatskog leksikografskog instituta u Mostaru.

U 11:00 kardinal Vinko i nadbiskup Tomo primili su članove redakcije Religijskog programa BHT-a 1.

U 15:00 kardinal je primio predstavnike zaklade *Konrad Adenauer Stiftung* gospodina Svena Petkea, direktora zaklade i gospodina Johannes Golda, referenta za Zapadni Balkan.

21. rujna 2021.

U 9:00 nadbiskupi su obišli mons. Matu Zovkića i prof. Franju Topića u Svećeničkom domu.

U 10:00 kardinal je primio vlč. Marka

Majstorovića, župnika u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

22. rujna 2021.

U 9:30 Vinko kardinal Puljić, koadjutor mons. Tomo Vukšić i mons. Slađan Ćosić, generalni vikar VN-a u posjet su primili predstavnike *Renovabisa*.

U 11:00 kardinal je primio fra Josu Oršolića, župnika u Donjoj Tramošnici.

U 15:00 kardinal je primio nadbiskupa koadjutora mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

U 16:00 kardinal je primio preč. Željka Marića, rektora sjemeništa u Travniku i gosp. Antu Prskala, predsjednika HKDD-a Sarajevo.

23. do 27. rujna 2021.

Kardinal je boravio u Rimu na zasjedanju CCEE-a.

27. rujna 2021.

U 19:15 kardinal je sletio u zračnu luku u Splitu, zatim je pošao u Šibenik gdje ga je dočekaio mjesni biskup mons. Tomislav Rogić.

28. rujna 2021.

U 09:30 kardinal je posjetio svoju rodbinu u Zadru.

U 19:00 kardinal je u šibenskoj katedrali sudjelovao na svečanoj večernjoj molitvi.

29. rujna 2021.

U 10:00 na blagdan Sv. Mihovila započela je svečana procesija kroz grad Šibenik. Zatim je u 11:00 slavljena sv. misa na trgu koju je predvodio Vinko kardinal Puljić zajedno sa još 10 nad/biskupa i 50-ak svećenika.

U 13:00 upriličen je svečani ručak za nad/biskupe i svećenike. Nakon ručka kardinal je krenuo prema Sarajevu gdje je stigao u 19:30.

30. rujna 2021.

U 10:30 kardinal je slavio svetu misu zadušnicu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda za pokojnog svećenika Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Adnana Petra Mihaela Jašarevića.

1. listopada 2021.

U 11:00 u Nadbiskupskoj rezidenciji u

Sarajevu održana je sjednica stalnog vijeća BK-a BiH kojoj su nazočili predsjednik BK BiH Vinko kardinal Puljić, nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić, pomoćni banjolučki biskup mons. Marko Semren i generalni tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević.

U 15:00 kardinal je primio fra Emanuela Josića.

2. listopada 2021.

U 9:00 započelo je treće zasjedanje Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije u prostorijama Svećeničkog doma.

U 15:00 kardinal je posjetio svoju sestru časnu sestru Klaru Puljić.

U 16:00 kardinal je posjetio sestre Karmelićanke na Stupu.

3. listopada 2021.

U 11:00 kardinal je slavio sv. misu u župi Sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici.

U 18:00 kardinal je slavio sv. misu u župi Sv. Franje Asiškog na Dobrinji.

4. listopada 2021.

U 9:00 kardinal je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 10:30 kardinal je primio provincijalku Služavki Malog Isusa s. Ana-Mariju Kesten.

U 13:00 kardinal, generalni vikar mons. Slađan Ćosić i tajnik pošli su u Tuzlu gdje je kardinal slavio sv. misu povodom dana KŠC-a *Sv. Franjo*.

5. listopada 2021.

U 15:00 kardinal je primio vlč. Ivicu Mršu.

6. listopada 2021.

U 08:00 kardinal je krenuo u Mostar gdje je u istoimenom hotelu imao susret s gosp. Ivom Anđelićem, predsjednikom Hrvatskog leksiografskog zavoda BiH.

7. listopada 2021.

U 11:00 kardinal je slavio sv. misu u crkvi Sv. Alojzija Gonzage u Travničkom sjemeništu. U 13:00 uslijedila je konferencija o zaštiti djece i ranjivih skupina koju je organizirao Caritas BiH pod pokroviteljstvom BK-a BiH.

8. listopada 2021.

U 09:00 kardinal je primio vlč. Davora Klečinu, župnika u Drvaru i gosp. Matiju Ricova predsjednika udruge *Nanovo rođeni*.

U 10:00 kardinal je primio gosp. Raffaella Fabrinia iz *Missio ad gentes* u BiH.

U 13:00 kardinal je pošao u Mariju Bisticu.

9. listopada 2021.

U 11:00 kardinal je slavio sv. misu u Nacionalnom Marijanskom svetištu u Mariji Bistrici povodom hodočašća vjernika Vrhbosanske nadbiskupije i Banjolučke biskupije.

10. listopada 2021.

U 11:00 kardinal je slavio sv. misu u NCM-u *Ivan Pavao II.*, na završetku duhovne obnove/seminara koja je bila za vjeroučitelje VN-a.

Od 11. do 13. listopada 2021.

Kardinal je boravio u Zagrebu.

Kardinal se u Zagrebu, 11. listopada u 20:00 susreo s vlč. Ivanom Toljom.

14. listopada 2021.

U 09:00 kardinal je primio mons. Kiru Stojanova, skopskog biskupa i vlč. Davora Topića, župnika u župi Sv. Josipa - Zenica.

U 11:00 Kardinal je pošao u Šiljevište gdje je u 16:00 upriličen blagoslov kapelice u rodnom mjestu Sluge Božjega Petra Barbarića. U 16:30 slavljena je sv. misa koju je također predslavio kardinal uz koncelebraciju 30-ak svećenika. Nakon euharistije upriličena je večera za sve prisutne goste. U 23:00 kardinal je stigao u svoju rezidenciju u Sarajevo.

15. listopada 2021.

U 15:00 kardinal je primio reis-ul-ulemu Huseina ef. Kavazovića.

U 16:00 kardinal je primio načelnika općine Konavle (RH) gosp. Božu Lasića.

16. listopada 2021.

U 09:00 u dvorani Svećeničkog doma VN-a počelo je četvrto zasjedanje Prve sinode VN-a.

U 15:00 kardinal je pošao u travničko sjemenište gdje je u 18:00 slavio sv. misu povodom završetka duhovne obnove za članove duhovnog pokreta *Nanovo rođeni*.

17. listopada 2021.

U 11:00 kardinal je slavio sv. misu u NCM-u *Ivan Pavao II.* u Sarajevu povodom duhovne obnove/seminara za vjeroučitelje VN-a.

18. listopada 2021.

U 10:00 kardinal je slavio sv. misu u crkvi sv. Ćirila i Metoda u VBS-u povodom Sv. Luke zaštitnika KBF-a u Sarajevu.

U 14:00 kardinal je pošao u Zagreb na zasjedanje HBK-a koje je trajalo do 21. listopada 2021.

22. listopada 2021.

U 08:45 kardinal je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

U 09:00 kardinal je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora i mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

U 10:00 kardinal je primio gosp. Ivu Anđelića.

U 18:00 kardinal je slavio sv. misu u NCM-u *Ivan Pavao II.*, povodom dana Centra.

23. listopada 2021.

U 07:00 kardinal je krenuo na Bobovac na obilježavanje 20. molitvenog dana za Domovinu gdje je slavio svečanu sv. misu u 11:00. Zajedno s njim pošla je i časna sestra Klara Puljić. U 15:00 kardinal je stigao u svoju rezidenciju u Sarajevo.

24. listopada 2021.

U 10:30 kardinal je slavio sv. misu u katedrali pod kojom je zaredio petoricu đakona, dvojicu za Vrhbosansku nadbiskupiju: vlč. Josipa Papka i vlč. Josipa Markovića te trojicu za Franjevačku provinciju *Bosnu Srebrenu*: fra Marka Cvitkovića, fra Ivana Stanića i fra Miju Ljubosa.

U 15:00 kardinal je primio vlč. Davora Topića, vlč. Ivana Raku i o. Antu Topića.

U 16:00 kardinal je primio vlč. Michelea Capassa, rektora bogoslovije *Redemptoris Mater* u Vogošći.

Od 25. do 27. listopada 2021.

Kardinal je bio u Zagrebu kod liječnika na pretragama.

28. listopada 2021.

U 15:00 kardinal je primio časnu sestru Kćeri Božje ljubavi Tereziju Antunović.

U 16:00 kardinal je primio svoju sestru Klaru Puljić.

U 17:00 kardinal je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

29. listopada 2021.

U 09:00 kardinal je primio delegaciju Osječko-baranjske županije na čelu s županom gosp. Ivanom Anušićem i njegovim zamjenikom gosp. Matom Lukićem te zamjenika gradonačelnika grada Osijeka gosp. Dragana Vulina.

U 10:00 kardinal je primio japanskog veleposlanika nj. e. Makotu Ita.

U 11:00 kardinal je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora i mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

30. listopada 2021.

U 09:00 kardinal je pošao na peto zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

31. listopada 2021.

U 07:00 kardinal je pošao u Komušinu gdje je u 11:00 slavio sv. misu povodom završetka Listopadskih pobožnosti.

1. studenoga 2021.

U 10:30 na svetkovinu Svih svetih kardinal je slavio sv. misu u katedrali Srca Isusova u Sarajevu.

2. studenog 2021.

U 18:00 na spomen Svih vjernih mrtvih - Dušni dan, kardinal je slavio sv. misu u katedrali Srca Isusova u Sarajevu.

3. studenog 2021.

U 09:00 Kardinal je primio vlč. Ivana Mijaća, župnog vikara u župi Presvetog Trojstva Novi Travnik.

U 18:00 kardinal je zajedno s pet biskupa slavio sv. misu u katedrali Srca Isusova u Sarajevu kojom je otvoreno zasjedanje BK-a BiH.

Od 3. do 5. studenoga 2021.

U Nadbiskupskoj rezidenciji u Sarajevu održano je 82. po redu zasjedanje biskupa BK-a BiH.

5. studenoga 2021.

U 16:00 kardinal Vinko i koadjutor Tomo

primili su generalnog vizitatora Franjevačke provincije *Bosne srebrene* fra Božu Vuletu.

Od 06. do 19. studenoga 2021.

Kardinal je bio u Zagrebu na liječničkim pretragama.

21. studenoga 2021.

U 10:30 kardinal je u katedrali slavio sv. misu povodom 90 godina od utemeljenja Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije. Nakon toga uslijedio je zajednički ručak u Caritasovim prostorijama na Stupu.

22. studenoga 2021.

U 11:00 kardinal je primio gđu. Mericu Adamović.

U 16:00 održana je sjednica Predsjedništva Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

23. studenoga 2021.

U 10:00 kardinal je pošao u Lukavac gdje ga je dočekaao tamošnji župnik vlč. Miodrag Brkan. Nakon ručka nadbiskup je zajedno sa župnikom pošao je u općinu gdje se susreo sa načelnikom gosp. Edinom Delićem i njegovim suradnicima. Nakon susreta upriličeno je polaganje cvijeća na Gradskom trgu za žrtve Srebrenice, a u 17:00 u župnoj crkvi slavljena je sv. misa koju je predslavio kardinal uz koncelebraciju 5 svećenika. Nakon toga upriličena je svečana večera za prisutne goste. Nakon večere kardinal je pošao u Sarajevo gdje je stigao u 21:15.

24. studenoga 2021.

U 18:00 kardinal je slavio sv. misu u katedrali za sve progonjene kršćane diljem svijeta. U koncelebraciji je bio nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić te još 10-ak svećenika.

25. studenoga 2021.

U 15:00 u Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije održana je VII. redovita sjednica Ordinarijata VN.

26. studenoga 2021.

U 10:00 kardinal je primio španjolsku veleposlanicu nj. e. Mariu Teresu Lizaranzu Perinat.

U 11:00 kardinal je u NCM-u *Ivan Pavao II.*

prisustvovao seminaru koji je bio za odgojitelje sjemeništa i bogoslovija u BiH.

27. studenoga 2021.

U 09:30 kardinal je u NCM-u *Ivan Pavao II.* prisustvovao seminaru koji je bio za svećenike, redovnike i redovnice BK-a BiH.

28. studenoga 2021.

U 09:30 kardinal je u NCM-u *Ivan Pavao II.*, prisustvovao seminaru koji je bio za sjemeništarce i bogoslove iz BiH.

29. studenoga 2021.

U 15:00 kardinal je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora vrhbosan-

skog, mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, vlč. Dražena Kusturu, župnika u Novom Sarajevu i glasnogovornika VN-a.

30. studenoga 2021.

U 15:00 kardinal i nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić primili su ministra obrane Republike Hrvatske Maria Banožića i veleposlanika RH-a u BiH Ivana Sabolića.

U 16:30 kardinal je pošao u Gazi Husrevbegovu biblioteku gdje je bio održan sastanak sa vjerskih predstavnicima u BiH s Lordom (Tariq) Ahmad od Wimbledon, britanskim ministrom u FCDO.

(Domagoj Matijević, tajnik nadbiskupa)

Svečanom misom otvorena skupštinska zasjedanja Prve sinode VN-a

Vrhbosanski nadbiskup metropolita Vinko kard. Puljić predslavio je u jutarnjim satima, 11. rujna, u katedrali Srca Isusova euharistiju za vrijeme koje su članovi Sinode položili *Ispovijest vjere* te su otvorena skupštinska zasjedanja Prve sinode VN-a.

Geslo Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije, koja je započela 2012., je *Sve obnoviti u Kristu (usp. Ef 1,10)*, a njime se želio oslikati duh poziva tadašnjeg pape Benedikta XVI. cijeloj Crkvi da se zauzme na putu nove evangelizacije.

Brojni koncelebranti

S kardinalom su koncelebrirali, između ostalih, apostolski nuncij u BiH **mons. Luigi Pezzuto**, vrhbosanski nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić**, biskup šibenski i predstavnik HBK-a **mons. Tomislav Rogić**, biskup banjolučki **mons. Franjo Komarica**, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski **mons. Petar Palić**, provincijal Bosne Srebrene **fra Jozo Marinčić**, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije **fra Miljenko Šteko**, voditelji sinodskih povjerenstava generalni vikar VN-a **mons. Slađan Ćosić**, vlč. **Šimo Maršić**, **fra Stipo Alandžak**, **fra Danimir Pezer**, vlč. **Josip Vajdner** te generalni tajnik Sinode vlč. **Mario Bernadić**.

Na početku mise nadbiskup Vinko je izrazio zadovoljstvo što je nakon devet godina rada i priprema došlo vrijeme za otvaranje sinodskih zasjedanja. Potom je pozdravio nazočne biskupe, provincijale, svećenike, redovnike i redovnice kao i sve članove sinodskih povjerenstava te medijske djelatnike koji su euharistiju izravno prenosili.

Kratko podsjećanje na povijest

Nakon misnih čitanja i naviještenog evanđelja u prigodnoj homiliji kard. Puljić je istaknuo kako se euharistijskim slavljem u prvostolnici Srca Isusova svečano otvara zasjedanje Prve sinode VN-a. „Stoga vas odmah na poče-

tku pozivam da se ujedini u molitvi za ovu mjesnu Crkvu vrhbosansku“, istaknuo je nadbiskup Vinko te potom podsjetio na kršćanske korijenje u BiH.

„Na ovim prostorima kršćanstvo se pojavilo dosta rano, kao što svjedoče arheološki tragovi poput bazilika u Brezi, stare bazilike na Barama (župa Solakova Kula) te arheološki ostaci u mjestima Uzdol, Lepenica, Sarajevo, Zenica, Oborci, Turbe kod Travnika, Čipuljići, Varvara, Dabrovine, Skelani“, naglasio je te dodao da nakon pokršćavanja Hrvata u VII. i VIII. st., dolazi do osnivanja Bosanske biskupije, o kojoj prvi pisani tragovi potječu iz sredine XI. st., a koja je oko 1060. i 1075., pripadala Splitskoj metropoliji, a kasnije Barskoj, odnosno Dubrovačkoj u XII. st.

„U XIII. st. u selu Brdu kod Vrhbosne **biskup Povša** dao je izgraditi katedralu Sv. Petra koja je posvećena 1244., a čiji oltarni kamen se nalazi u Zemaljskom muzeju dok je kopija u katedrali kao ambon“, dodao je kard. Puljić te posvijestio kako dolaskom Osmanskog Carstva opstanak katoličanstva ozbiljno biva doveden u pitanje, a mnoge crkve i samostani bili su potpuno uništeni. Podcrtao je kako tada misionarski i pastoralni rad obavljaju članovi Reda male braće ili franjevci, koji su uz velike napore i žrtve uspjeli preživjeti i opstati pod režimom sultanske vlasti, a predvodili su ih apostolski vikari.

„Dolaskom austrougarske vlasti Sveta Stolica je obnovila redovitu crkvenu hijerarhiju tako što je 1881. uspostavila vrhbosansku metropoliju koju su činile: Vrhbosanka nadbiskupija sa sjedištem u Sarajevu, i sufraganske biskupije Mostarsko-duvanjska sa sjedištem u Mostaru i Banjolučka biskupija sa sjedištem u Banjoj Luci. Nekoliko godina kasnije, 1890., u sastav metropolije ušla je i Trebinjska biskupija kojom otada upravlja mostarski biskup kao apostolski administrator“, rekao je kard. Vinko i nadalje progovorio o stradanjima koja je tijekom 20. st doživjela nadbiskupija kojoj je na čelu, ali i ponovnim dizanjima iz pepela.

Posebice je naglasio protjerivanje vjernika i sprečavanje njihova povratka.

“Osjećam potrebu kratko podsjetiti na neke činjenice iz naše ne tako davne prošlosti kako bismo lakše shvatili potrebu sazivanja Sinode, koja je, prije svega, poziv da se svi zajedno hrabro i odlučno zauzmemo oko oporavka i opstanka na ovim prostorima, po primjeru naših predaka koji su nam u baštinu ostavili vjernost Bogu, Crkvi, krsnom savezu, svojoj rodnoj grudi i obiteljskom ognjištu”, dodao je i naglasio kako mjesna Crkva ni od koga ne traži nikakve privilegije, nego želi uživati svoje pravo i slobodu te na istim prostorima ostati i opstati u zajedništvu vjere i sakramenata sa svojim biskupom kao članom apostolskog zbora i u zajedništvu s **Petrom** današnjih dana, odnosno s Rimskom Crkvom koja ‘predsjeda u ljubavi’ (KKC, br. 833-34)“. Nadalje je posvijestio kako u svojim govorima o pripravi sinodalnosti sveopće Crkve **papa Franjo** poziva da se na području mjesne Crkve naglasak stavi na to da plod sinodalnosti proizilazi iz molitve, potom podstiče komunikaciju s Kristom, poglavarima i bližnjima te da stvara, kao treći plod, zajedništvo, što je izuzetno bitno u ratom poharanim vjerničkim zajednicama.

„Vrhbosanska nadbiskupija, kao i cijela Katolička Crkva u ovoj zemlji želi biti graditelj zajedništva i suradnje svih ljudi dobre volje, te uz pomoć svojih ustanova i članova naviještati i svjedočiti Radosnu vijest spasenja svakom čovjeku“, naglasio je kardinal i na kraju propovijedi rekao: “Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije, koju danas svečano otvaramo, želi također dati svoj doprinos uklanjanju svih predrasuda i podjela, a nadasve potaknuti i ohrabriti svoje sinove i kćeri da se uz pomoć i

snagu evanđelja zauzetije zalažu oko misionarskog i evangelizacijskog poslanja Crkve kako bi Božja riječ bila temelj, svjetlo i izvor nastojanja oko izgradnje kraljevstva Božjega već ovdje na zemlji.”

Nakon homilije nazočni članovi Sinode su položili Ispovijest vjere. Euharistijsko slavlje animirao je mješoviti zbor pod ravnanjem **fra Emanuela Josića**, a izravni prijenos iz sarajevske prvostolnice omogućili su BHRT i *Radio Marija* BiH.

Pred kraj euharistije izmoljena je *Molitva za Sinodu* te je kardinal zazvao Božji blagoslov na sudionike pred kojima je dosta posla.

Važnost Sinode

Inače, Sinoda jedan je od najvažnijih događaja za Vrhbosansku nadbiskupiju u proteklih 30 godina te će u bitnome odrediti budući put crkvene pokrajine. Podrazumijeva jednu temeljitu duhovno-katehetsku pripravu koja je obavljena, kako na župnoj, tako i na dekanatskoj i biskupijskoj razini. Budući da je Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije sazvao kard. Puljić 2012. ta je priprava trajala devet godina. Po sebi je predstavljala i organiziranje različitih sinodskih tijela – od Povjerenstva za pripravu, Tajništva, različitih ekspertnih grupa i povjerenstava, do konačnog ustrojavanja sinodske skupštine koja je vrhunac rada jedne biskupijske sinode.

Skupštinu čine svećenici, redovnici, redovnice i vjernici laici te će oni nakon pet zasjedanja donijeti zaključni dokument koji bi u bitnome trebao odrediti put kojim će Vrhbosanska nadbiskupija ići.

(Ž.I., KT)

Otvoren radni dio skupštinskih zasjedanja Prve sinode VN-a

Nakon sv. mise koja je, 11. rujna, slavljena u sarajevskoj katedrali u dvorani Svećeničkog doma VN-a uslijedio je svečani uvod u radni dio skupštinskih zasjedanja Prve sinode Vrhbosanske Nadbiskupije (PSVN).

Program je vodio urednik *Katoličkog tjednika* i voditelj sinodskog povjerenstva za medije vlč. **Josip Vajdner** koji je najprije pozdravio vrhbosanskog nadbiskupa **Vinka kard. Puljića**, apostolskog nuncija **mons. Luigija Pezzuta**, biskupa šibenskog i predstavnika HBK-a **mons. Tomislava Rogića**, vrhbosanskog nadbiskupa koadjutora **mons. Tomu Vukšića**, banjolučkog biskupa **mons. Franju Komaricu**, mostarsko-duvanjskog biskupa i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog **mons. Petra Palića**, reisu-l-ulemu Islamske zajednice u BiH **dr. Huseina ef. Kavazovića**, predstavnika Židovske zajednice u BiH **gosp. Jakoba Fincija**, provincijala Bosne Srebrene **fra Jozu Marinčića**, provincijala Hercegovачke franjevačke provincije **fra Miljenka Šteku** te provincijske glavarice sestre **Anu Mariju Kesten, Željku Dramac, Julijanu Djaković** i **Zdenku Kozina**.

Također je, između ostalih, pozdravio članove PSVN-a na čelu s generalnim tajnikom vlč. **Mariom Bernadićem** kao i sve one koji su uložili dio sebe u pripremu ovoga svečarskog hoda. Objasnio je potom značenje riječi sinoda te što o njoj kaže Zakonik kanonskog prava.

Upoznati dublju stvarnost

Pozdrav i uvodnu riječ potom je održao predsjednik Sinode kard. Puljić koji je ponovio kako je na svetkovinu Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2012. najavio pripremu PSVN-a i pozvao sve strukture i vjernike da se uključe u njezinu pripremu. "Duboko uvjeren da svaki uspjeh počiva na milosti koju zajednica od Boga izmoli pozvao sam na osobnu i zajedničku molitvu za uspjeh Sinode. S tim ciljem, napisana je *Molitva za Sinodu* – dulji i kraći oblik – koja se molila na završetku mise, a mnogi i

privatno", rekao je kard. Puljić te podsjetio kako je tada ukazao na ciljeve PSVN-a: "Kao 'skupština izabраниh svećenika i drugih vjernika partikularne Crkve koji pomažu dijecezanskom biskupu na dobrobit sve biskupijske zajednice' (ZKP, kan. 460), biskupijska sinoda ide za tim da 'sva predložena pitanja podvrgne slobodnoj raspravi članova na sinodalnim sjednicama' (ZKP, kan. 465)."

"U tom smislu Vrhbosanska nadbiskupija imala je za cilj okupiti se na Sinodi kako bi, prije svega, upoznala dublje svoju stvarnost, a potom, osluškujući razmišljanja svećenika, redovnika, redovnica i vjernika laika bolje i dalekovidnije prosuđivala znakove vremena", dodao je i naglasio kako su se tijekom sinodalnog puta posebno tražili odgovori i nova rješenja za pastoralne izazove i poteškoće i nove načine naviještanja evanđelja i svjedočenja vjere i životne nade.

Kako je objasnio poseban je naglasak stavljen na župe za koje je želio da postanu svjesnije svoje uloge u mjesnoj Crkvi te aktivnije sudjeluju u zajedničkom poslanju i dodao da se nakon što je Pripravno povjerenstvo zaključilo da je pripremni dio dostigao željeni rezultat odlučilo pristupiti slavljeničkom dijelu biskupijske sinode.

Potom je podijelio nekoliko misli koje su sadržane u molitvi za Sinodu. Prva misao je *znak križa* koji je u najtežim vremenima bio sadržaj identiteta i snaga za nadvladavanje svih kušnja. Druga misao je *ražariti ljubav prema Bogu i mjesnoj Crkvi*. "Valja nam svima radi na tome da klima bježanja s ove grude preraste u klimu ljubavi prema toj istoj grudi koju su naši pretci, kao što rekoh, zalijevali vlastitom krvlju, suzama i znojem", posvjestio je te potom protumačio treću misao *život u različitosti*. "Na ovim prostorima pluralizam je stvarnost ne samo zbog etničke i kulturne različitosti nego i zbog one religiozne (...) Iz primjera Božje ljubavi, možemo naučiti prihvatiti svakog čovjeka u njegovoj različitosti i slobod-

di", naglasio je nadbiskup Vinko i potom objavio četvrtu misao: *slušanje Božje riječi i vršenje Božje volje*. "Tko ne pozna pisma, ne pozna Krista, to je temelj za izgrađivanje jasnih kršćanskih stavova u privatnom i javnom životu, i za usvajanje jednog zrelog vjerničkog i religijskog rječnika", dodao je vrhbosanski nadbiskup naglašavajući kako je peta misao *Marija uzor i zagovornica*: "Marija nas uči Božju riječ čuti i vršiti. Stoga smo tijekom Sinodskog puta molili da po njezinu zagovoru obnovimo svoj 'krsni poziv' i ugrađujemo 'Radosnu vijest u svagdanji život ovog društva'. Nadalje je posvijestio značenje šeste misli *katolički činiti svjetlijim lice ove mjesne Crkve* te naglasio kako se u sedmoj i osmoj misli tražio *smisao svagdanjeg života i odgovor pred strahom smrti*.

Na kraju je svim članovima zaželio pronikljivost Duha Svetoga, plodnu i uspješnu raspravu, te korisne i mudre zaključke još jednom naglasivši: "Proglasavam Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije otvorenom!"

Pozdravne riječi gostiju

Nakon kardinala uslijedili su pozdravne riječi gostiju. Nazočnima se prvo obratio apostolski nuncij mons. Pezzuto koji je izrazio zadovoljstvo odvijanjem Sinode i privođenja njezinom kraju. "Za mene ova Sinoda znači reformu i novost života. Učinjen je veliki posao. Slijedio sam ono što se radi u dušobrižništvu te naglasio da još ima mnogo toga što treba raditi, a posebice na duhovnim zvanjima", rekao je nuncij i uz prevođenje mons. Vukšića zaželio sve najbolje.

Potom je pročitana čestitka zagrebačkog nadbiskupa **Josip kard. Bozanić**, koji je bio spriječen doći u Sarajevo jer se nalazi na Euharistijskom kongresu u Budimpešti. U svojoj čestitci se prisjetio Sinode Zagrebačke nadbiskupije te uputio čestitke i zaželio obilje Božjeg blagoslova u radu što će dovesti do obnovi mjesne Crkve i obitelji te nove evangelizacije.

Biskup šibenski i predstavnik HBK mons. Rogić je posvijestivši što znači riječ sinoda i govoreći o geslu PSVN-a *Sve obnoviti u Kristu!* rekao kako je to „istinski poziv na preobrazbu naših odnosa u svijetu, u Crkvi, u narodu, u obitelji i u čovjeku samom“.

„Ispravan odnos prema stvorenom svijetu i slika čovjeka, njegovo shvaćanje, uloga i smisao mogu se pronaći samo u punini objave, u Isusu Kristu. Svi stojimo pred tim trajnim zadatkom“, dodao je čestitajući na sinodalnom putu ovih devet godina.

Na kraju je puštena video-poruka s prijevodom biskupa limburškog **mons. Georga Bätzinga**, velikog prijatelja Vrhbosanske nadbiskupije koji nije mogao nazočiti skupu.

Iskustvo sinodalnog hoda

Nadalje je generalni tajnik Sinode dr. Bernadić izlagao o *Crkvi vrhbosanskoj i iskustvu sinodalnog hoda*. U kratkim crtama je iznio sve bitnije nadnevke i događaje u proteklih devet godina te posvijestio kako se nakon otvaranja 2012. pristupilo osnivanju Povjerenstva za pripravu Sinode, kao središnjeg organizacijskog i kordinacionog sinodalnog tjela. „Ovaj trinaestočlani gremi je održao ravno 40 sjednica. Isti gremi je bio odgovoran za izradbu statuta Sinode, te za pokretanje Biltena Sinode, kao njezinog službenog glasila“, dodao je te napomenuo kako je 2013. te početkom 2014. održan je prvi krug dekantskih zasjedanja VN-a. Kako se moglo čuti do današnjeg dana održano je ukupno devet dekanatskih zasjedanja. U radu ovih susreta redovito je sudjelovalo između 700 i 1 000 svećenika, redovnika i redovnica, kateheta, vjeroučitelja i drugih vjernika laika – mahom članova župskih pastoralnih i ekonomskih vijeća s područja VN-a. Tijekom tih susreta provedeno je i devet sinodskih anketnih ispitivanja, također su obrađivane različite teološke i socijalne teme.

„Cijelo ovo iskustvo je tijekom 2020. pretočeno u *Prijedlog radnog dokumenta Sinode*. Nakon njegovog iščitavanja na terenu, kao i unošenja različitih dopuna i preinaka, nedavno je upriličena i službena verzija *Radnog dokumenta Sinode*. Ovaj dokument predstavlja temeljni radni materijal za rad Sinodske skupštine i njezinih tijela, a sastavljen je od strane pet stručnih skupina od kojih je svaka bila zadužena za pojedino tematsko područje: eklezialno-pravno, pastoralno, liturgijsko, religiozno-pedagoško i medijsko“, naglasio je vlč. Bernadić i dodao kako bi rad sinodske skupštine trebao na kraju rezultirati zaključcima koji će biti pretočeni u *Završni dokument Sinode*.

„Ova Sinoda predstavlja za našu biskupiju jedan zbilja historijski događaj koji se nikad ranije nije dogodio (...) Naša je Crkva naučila funkcionirati hijerarhijski, a sada kroz ovu Sinodu želi naučiti funkcionirati kao živa zajednica vjernika koja zauzeto promišlja o budućnosti svoje mjesne Crkve“, završio je generalni tajnik sinode.

Način odvijanja zasjedanja i metodologija rada

Na kraju je generalni vikar VN-a **dr. mons. Slađan Čosić** nazočne uveo u način odvijanja sinodskog zasjedanja i metodologiju rada te progovorio o tehničkim stvarima i pitanjima koja se tiču samih članova, to jest sudionika. Na početku je rekao „kako današnji čin predstavlja svečani uvod u slavljenje Prve biskupijske sinode koje će biti radnog karaktera, što dodatno doprinosi jačanju svijesti o crkvenoj povezanosti i pastoralnoj suradnji, te o preuzimanju odgovornosti za dobrobit biskupijske zajednice“.

Podsjetivši na tijek priređivanja *Prijedloga Radnog dokumenent*, a nakon toga i *Radni dokument* istaknuo je kako je to „esencijalni materijal za rad Sinodske skupštine“ kojeg se treba temeljito proučiti kako bi se moglo iskazati svoje mišljenje o određenoj tematici i tako dati svoj doprinos sinodskoj raspravi.

Posvijestio je kako je radni dio druge etape PSVN-a podijeljen u pet zasjedanja, koja će se odvijati u Svećeničkom domu VN-a, prema una-

prijed utvrđenom kalendaru i dnevnom redu, kako je naznačeno u knjižici *Program PSVN-a*. Dodao je da je pet sinodskih zasjedanja plod pet tematskih područja *Radnog dokumenta* a to su: eklezijalno-pravno, pastoralno, religiozno-pedagoško, liturgijsko i medijsko zasjedanje, od kojih će svako biti predmet jedne zasebne rasprave tijekom jedne radne subote.

Govoreći o pojedinom radnom danu istaknuo je kako on ima četiri temeljna sadržaja, a to su: Molitveni trenutak, Uvod u tematsko područje, Sinodska rasprava i Glasovanje

Progovorivši o tehničkim stvarima koje se tiču samih zasjedanja istaknuo je važnost sudjelovanja, ne samo zato što je to jedna od obveza od trenutka izbora ili imenovanja za člana Sinode, nego i zato što je prisutnost važna za valjanost odluka i zaključaka sinodske skupštine, za što se traži „apsolutna većina onih koji imaju pravo glasa“.

Na kraju je napomenuo kako je u posljednjembroju *Katoličkog tjednika* lijepo predstavljen organigram Sinode te potaknuo nazočne da ga prouče. Progovorivši o pandemiji *koronavirusa* naglasio je obvezu poštivanja epidemioloških mjera.

Poslije svečanog otvorenja radnog dijela Sinode uslijedila je okrpja i druženje u zdanju Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

(Ž.I., KT)

Održano prvo sinodsko zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Članovi Skupštine Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije u subotu, 18. rujna u prostorijama Svećeničkog doma u Sarajevu održali su prvo zasjedanje na kojem su raspravljali o dijelu *Radnog dokumenta* koje je pripremila povjerenstvo za eklezijalno-pravno područje.

Susret, na kojem je sudjelovalo 98 članova od 148 imenovanih, započeo je molitvom *Srednjeg časa* koju je predmolio generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**.

Nakon toga riječi pozdrava i dobrodošlice izrekao je predsjednik Sinode uzoriti **Vinko kard. Puljić** koji je i predsjedao zasjedanjem. Tako je, među ostalim, kazao kako je eklezijalno-pravno područje puno izazova te je Vrhbosansku nadbiskupiju usporedio s organizmom. „Kada razmišljamo o Crkvi onda postajemo svjesni da ona nije samo organizacija, kako nas želi sekularni svijet posmatrati i nametati to mišljenje. U našim razmišljanjima želimo produbiti svijest da je za jedan život važno kako funkcionira organizam. Svaki od nas je dio tog organizma. Njegova životnost ovisi i od funkcioniranja svakog organa u tom mističnom tijelu Kristovu. Ovom Sinodom želimo postati svjesni svoga mjesta i svoga zadatka u tom organizmu. Umjesto kritiziranja i kukanja tražimo ono što će učiniti ovu mjesnu Crkvu životnijom i hrabrijom svjedočiti svoj identitet i svoje poslanje“, poručio je vrhbosanski nadbiskup uz želju za plodonosnim radom same Sinode.

Predsjedništvo na prvom zasjedanju činili su: nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić**, generalni tajnik Sinode **vlč. Mario Bernadić** te voditelj sinodskog povjerenstva za pastoralno područje **vlč. Šimo Maršić**. Uz njih službu moderatora obavljali su članovi eklezijalno-pravnog područja čiji su materijali bili predmetom rasprave: **mons. Slađan Ćosić**, **mons. Anto Ćosić** te **preč. Zdenko Spajić**.

Uvodno izlaganje imao je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Ćosić** koji je predstavio prvih 35 brojeva *Radnog dokumenta*. Među ostalim dotaknuo se pitanja župa te možebitnog preustroja istih budući da njih 55 ima manje od 200 vjernika, važnosti župničke službe, uloge župnih vikara i prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije koji djeluju i izvan nadbiskupije, kao i važnosti dekanatskih središta i same službe dekana. Također je govora bilo i o sveprisutnijem manjku novih duhovnih zvanja te o redovnicima koji djeluju na području nadbiskupije te laicima, njihovoj ulozi i udrugama koje već egzistiraju. Pažnja je posvećena i župnim vijećima od kojih se očekuje veći angažman na području laičkog apostolata. Nezaobilazne teme su bile i novi crkveni pokreti te ekumenski i međureligijski dijalog s obzirom na okruženje u kojem Crkva u Bosni i Hercegovini djeluje. Uz to su razmatrana i neka ekonomska pitanja poput samoodrživosti župa te funkcioniranja središnjih institucija, ali i rješavanje mirovinskog i zdravstvenog osiguranja svećenika.

Usljedila je plodonosna rasprava u kojoj su sudjelovali članovi Skupštine te će njihove interverte razmatrati članovi eklezijalno-pravnog povjerenstva kada budu radili na izradi završnog dokumenta.

Prema kalendaru odvijanja sinodskih zasjedanja iduća sjednica je predviđena za subotu, 25. rujna s početkom u 9:00 sati na kojoj će članovi Skupštine najprije glasovati o tekstu povjerenstva za eklezijalno-pravno područje o kojemu se raspravljalo u subotu, 18. rujna te će poslije razgovarati o drugom dijelu *Radnog dokumenta* kojega je pripremila povjerenstvo za pastoralno područje.

(D. K.)

Održano drugo zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Drugo zasjedanje članova Skupštine Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održano je u subotu, 25. rujna u prostorijama Svećeničkog doma u Sarajevu na kojem su raspravljali o dijelu *Radnog dokumenta* koje je pripremila pastoralno povjerenstvo.

Susret, na kojem je sudjelovalo 101 član od 148 imenovanih, započeo je molitvom *Srednjeg časa* koju je predmolio travnički župnik i dekan **preč. Marko Mikić**.

Nakon toga riječi pozdrava i dobrodošlice, u ime opravdano odsutnog predsjednika Sinode uzoritog **Vinka kard. Puljića** koji se nalazi u Rimu, izrekao je nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić**. Prenio je pozdrave kardinala Vinka te je, među ostalim, kazao: „Želja je da ovo zasjedanje bude plodno i otvoreno na kojemu će članovi zasjedanja slobodno iznijeti svoja razmišljanja, osvrte i prijedloge, a sve u službi unaprjeđenja dušobrižničkoga planiranja i djelovanja u budućnosti u našoj nadbiskupiji.“ Također je upoznao članove Skupštine kako je Predsjedništvo sinode donijelo odluku da glasanje o završnom dokumentu bude provedeno u subotu, 20. studenoga, kako bi svako povjerenstvo imalo dovoljno vremena pripremiti tekstove pri tome vodeći računa i o interventima koji su napisani i izrečeni tijekom zasjedanja.

Predsjedništvo na drugom zasjedanju činili su: generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupi-

je **mons. Slađan Ćosić**, generalni tajnik Sinode **vlč. Mario Bernadić** te voditelj sinodskog povjerenstva za medijsko područje **vlč. Josip Vajdner**. Uz njih službu moderatora obavljali su članovi pastoralnog područja čiji su materijali bili predmetom rasprave: **vlč. Šimo Maršić**, **vlč. Mirko Šimić** te gospođa **Mirjana Medić**.

Uvodno izlaganje imali su članovi pastoralnog povjerenstva koji su predstavili dio *Radnog dokumenta* kojega su pripravili, točnije brojeve od 36 do 71. Osvrnuli su se na različite vrste pastoralna koji su prisutni u nadbiskupiji s konkretnim idejama njegova usavršavanja. Tako je bilo govora o: važnosti župne zajednice, ulozi pastoralnih i ekonomskih vijeća, radu s ministrantima, pjevačima i lektorima, župnom Caritasu, pastoralu braka i obitelji s posebnim naglaskom na bolju pripremu zaručnika. Velika pažnja posvećena je i mladima te je naglašeno kako ih Crkva treba čuti i dati im povjerenje.

Uslijedila je plodonosna rasprava u kojoj su sudjelovali članovi Skupštine te će njihove interverte razmatrati članovi pastoralnog povjerenstva kada budu radili na izradi završnog dokumenta.

Prema kalendaru odvijanja sinodskih zasjedanja iduća sjednica, treća po redu, predviđena je za subotu, 25. listopada s početkom u 9:00 sati.

(D. K.)

Članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali treće zasjedanje

U prostorijama Svećeničkog doma u Sarajevu članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije u subotu, 2. listopada održali su treće zasjedanje na kojemu su raspravljali o dijelu Radnog dokumenta kojega je pripravilo religiozno-pedagoško povjerenstvo.

Susret je, kao i prethoda dva, započeo molitvom *Srednjeg časa* koju je predmolio fra **Stipo Alandžak**, voditelj spomenutog stručnog povjerenstva.

Kardinalov pozdrav

Nakon toga riječi pozdrava i dobrodošlice izrekao je vrhbosanski nadbiskup metropolita uzoriti **Vinko kard. Puljić**. U svom govoru zahvalio je svima koji su ozbiljno prihvatili svoju ulogu i sudjelovanje na Sinodi. Osvrćući se na temu zasjedanja, među ostalim, rekao je: „Ovdje bih htio naglasiti da je svaki kršćanin odgojitelj u vjeri. Ne toliko zbog onoga što govori, nego zbog onoga što živi. Primjeri više govore od svake izgovorene riječi. Svatko od nas zrači onim duhom što u sebi nosi i iz čega živi.“ Zatim je istaknuo kako je prva škola vjere obitelj te je ukazao na važnost očuvanja obiteljskih vrijednosti. Isto tako je ukazao na važnost pripreme mladića i djevojaka prije sklapanja braka. Zaključno je poželio svima blagoslovljen i plodonosan rad.

Predsjedništvo na trećem zasjedanju činili su: nadbiskup koadjutor vrhbosanski **mons. Tomo Vukšić**, generalni tajnik Sinode vlč. **Mario Bernadić** te voditelj sinodskog povjerenstva za liturgijsko područje fra **Danimir Pezer**. Uz njih službu moderatora obavljali su članovi religiozno-pedagoške skupine čiji su

materijali bili predmetom rasprave: fra Stipo Alandžak, **prof. dr. Sandra Bjelan Guska** te s. **Ivanka Mihaljević**.

Njima u radu pomagalo je tročlano Tajništvo sinode: **gđica Josipa Prskalo**, vlč. **Ivan Rako** i vlč. **Dražen Kustura**.

Važnost odgoja

Uvodno izlaganje imali su članovi religiozno-pedagoškog povjerenstva koji su predstavili dio *Radnog dokumenta* kojega su pripravili, točnije brojeve od 126 do 166. Taj dio dokumenta sastoji se, osim uvoda, od osam cjelina te su obrađene teme poput: *Obitelji i odgoja djece u vjeri*, *Župna kateheza-sadašnje stanje i novi putovi*; *Školski vjeronauk*; *Priprava za brak*, *Praćenje mladih obitelji i bračnih zajednica*; *Podrška i pomoć roditeljima koji imaju djecu s poteškoćama u razvoju*; *Odgoj za skrb starih i nemoćnih osoba* te *Odgojno-obrazovna djelatnost Katoličke Crkve u Bosni i Hercegovini*.

Usljedila je rasprava u kojoj su sudjelovali članovi Skupštine te će njihove prijedloge razmatrati članovi religiozno-pedagoškog povjerenstva kada budu radili završni dokument.

Vrijedi spomenuti kako je od 148 članova Skupštine sinode na trećem zasjedanju sudjelovalo njih 101.

Prema kalendaru odvijanja sinodskih zasjedanja iduća sjednica, četvrta po redu, predviđena je za subotu, 16. listopada s početkom u 9:00 sati budući da se u sljedeću subotu održava 16. hodočašće vjernika Vrhbosanske nadbiskupije i Banjolučke biskupije u Hrvatsko nacionalno svetište u Mariju Bistricu.

(D. K.)

Članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali četvrto zasjedanje

U dvorani Svećeničkog doma u Sarajevu u subotu, 16. listopada članovi Skupštine Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali su svoje četvrto zasjedanje na kojem su raspravljali o dijelu Radnog dokumenta kojega je pripremila liturgijska stručna skupina.

Susret, na kojem su sudjelovala 93 člana od 148 imenovanih, kao i dosadašnja tri započeo je molitvom Srednjeg časa koju je predmolio vlč. **Marko Stanišić**.

Pozdrav kardinala Puljića

Riječi pozdrava i dobrodošlice u svojstvu predsjednika Sinode izrekao je vrhbosanski nadbiskup uzoriti **Vinko kard. Puljić** koji je i predsjedao zasjedanjem. U svom govoru je istaknuo kako su sve do sada obrađene teme važne, ali kako je liturgijsko područje posebno zbog životnog rasta i opstanka vjere. „Katolička Crkva je teološki obradila ovu tematiku, tako da mi ne možemo nešto novo donijeti, ali smo ovdje kako bismo pronašli način kako to provesti u život ove mjesne Crkve (...) Prevažno je prepoznati svoju ulogu u ovom dijelu pastoralnog života. Potrebno je probuditi interes i spremnost da svatko od nas u skladu sa svojim poslanjem dadne doprinos milosnom životu“, poručio je, među ostalim, kardinal Puljić.

Važnost sakramenata i blagoslovina

Predsjedništvo na četvrtom zasjedanju činili su: nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić**, generalni tajnik Sinode vlč. **Mario Bernadić** te voditelj sinodskog povjerenstva za religiozno-pedagoško područje **fra Stipo Alandžak**. Uz njih službu moderatora obavljali su članovi liturgijske stručne skupine čiji su materijali bili predmetom rasprave: **fra Danimir Pezer**, **fra Josip Ikić** te vlč. **Marko Stanišić**. Oni su i predstavili dio Radnog dokumenta kojega su priredili to jeste brojeve od 72 do 125. Tako su, među ostalim, govorili o: važnosti sakramenata, posebno o krštenju i sv. misi, kršćanskom sprovodu, blagoslovinama i pučkim pobožnostima, liturgijskoj glazbi, poštovanju pravila pri izgradnji liturgijskih prostora...

Usljedila je rasprava u kojoj su sudjelovali članovi Skupštine te će njihove intervjue razmatrati članovi liturgijskog povjerenstva kada budu radili na izradi završnog dokumenta.

Prema kalendaru odvijanja sinodskih zasjedanja iduća, ujedno i posljednja, sjednica predviđena je za subotu, 30. listopada s početkom u 9:00 sati na kojoj će članovi Skupštine raspravljati o dijelu Radnog dokumenta kojega je priredila medijska stručna skupina.

(D. K.)

Održano završno zasjedanje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije

U dvorani Svećeničkog doma u Sarajevu u subotu, 30. listopada članovi Skupštine Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije održali su svoje peto, ujedno i posljednje, zasjedanje na kojem su raspravljali o dijelu Radnog dokumenta kojega je pripremila medijska stručna skupina.

Susret, na kojem je sudjelovalo 77 članova od 148 imenovanih, kao i dosadašnja četiri započeo je molitvom Srednjeg časa koju je predmolio **mons. Ivo Tomašević**, generalni tajnik BK-a BiH.

Slušati i poštovati mišljenja

Riječi pozdrava i dobrodošlice u svojstvu predsjednika Sinode izrekao je vrhbosanski nadbiskup uzoriti **Vinko kard. Puljić** koji je i predsjedao zasjedanjem. U svom govoru najprije je kazao kako je Bog stvarajući čovjeka iz ljubavi uspostavio komunikaciju s njim te da je stvarajući praroditelje njih uputio jedno na drugo. „Kroz povijest spasenja Bog je slao proroke koji su čovjeku prenosili poruku Božju te je poslao i svoga Sina – Riječ koja je tijelom postala i nastanila se među nama“, napomenuo je kardinal Puljić te je podsjetio kako sva sredstva komunikacije trebaju i mogu služiti u poslanju Crkve. Istaknuo je kako se komunicirati uči što u sebi podrazumijeva slušati i poštovati mišljenja.

Lokalna Crkva i mediji

Predsjedništvo na četvrtom zasjedanju činili su: generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Sladan Ćosić**, generalni tajnik Sinode **vlč. Mario Bernadić** te voditelj sinodskog povjerenstva za religiozno-pedagoško područje **fra Stipo Alandžak**. Uz njih službu moderatora obavljali su članovi medijske stručne skupine čiji su materijali bili predmetom

rasprave: **vlč. Josip Vajdner**, **gosp. Brane Vrbić** te **mons. Ivo Tomašević**.

Vlč. Vajdner predstavio je dio Radnog dokumenta kojega je priredila skupina kojoj je on bio na čelu to jest brojeve od 167 do 181. Najprije je istaknuo neke od najvažnijih dokumenata koje su Pape izdali s obzirom na medijsku tematiku te one koje su izišli u izdanju BK-a BiH. Zatim je upoznao članove Skupštine koliko se Sinoda u pripremnom razdoblju bavila medijima te je iznio podatke kako na području Vrhbosanske nadbiskupije izlazi: jedan tjednik, jedan mjesečnik, više periodičnih izdanja koji su vezani uz pojedinu instituciju. Također je napomenuo kako Crkva ima i jednu radio postaju. U nastavku je progovorio o prisutnosti Crkve na internetu i društvenim mrežama te pri tome ustvrdio kako je to područje na kojemu se treba dodatno poraditi i iskoristiti mogućnosti koje se pružaju. Predložio je nekoliko konkretnih ideja koje bi trebale doprinijeti boljoj kvaliteti i većoj zastupljenosti Crkve u medijima.

Usljedila je rasprava u kojoj su sudjelovali članovi Skupštine te će njihove intervjue razmatrati članovi medijskog povjerenstva kada budu radili na izradi završnog dokumenta.

Bila je to ujedno i posljednja sjednica Skupštine Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije te će svaka od pet stručnih skupina zajednički izraditi dokument o kojemu će se članovi očitovati u subotu, 20. studenoga 2021.

Predviđeno je da Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije svečano bude zaključena sv. misom u sarajevskoj katedrali na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije 8. prosinca 2021.

(D. K.)

Članovi Sinode izglasali "Završni dokument"

Članovi Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije u subotu, 20. studenoga u dvorani Svećeničkog doma u Sarajevu izglasali su *Završni dokument* Sinode.

Od 134 člana s pravom glasa u prvom dijelu glasovanja sudjelovalo je njih 95, a u drugom 93 koji su apsolutnom većinom odobrili dokument kojega je priredilo pet stručnih skupina: eklezijalno-pravna, pastoralna, religiozno-pedagoška, liturgijska i medijska.

Obnova u ljubavi

Susret je, kao i prethodnih pet, započeo molitvom *Trećega časa* koju je predvodio ekonom Vrhbosanske nadbiskupije **preč. Vladimir Pranjić** nakon koje je prisutne pozdravio vrhbosanski nadbiskup **Vinko kard. Puljić**, koji je i predsjednik Sinode. U svom govoru istaknuo je kako u obnovi nadbiskupije, u skladu s gelsom: *Sve obnoviti u Kristu*, uvijek treba prevladavati ljubav. „Samo ljubav može obnoviti i to ljubav koja je spremna na žrtvu, kao što je Krist križem nama donio spasenje. Da bi obnovili ovu mjesnu Crkvu u zajedničkom hodu prvo treba voliti tu Crkvu“, kazao je predsjednik Sinode te je pozvao prisutne neka pronađu svoje mjesto u poslanju. „Ako želimo sve obnoviti u Kristu valja usvojiti Isusove stavove“, napomenuo je kardinal te zaključno podsjetio kako *Završni dokument* ima savjetodavnu važnost, a biskupi će

odlučiti hoće li to postati obvezujući program za cijelu nadbiskupiju.

Glasovanje o dokumentu

Radno Predsjedništvo ovaj put činili su: generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić**, generalni tajnik Sinode **vlč. Mario Bernadić** te voditelj religiozno-pedagoške stručne skupine **fra Stipo Alandžak**.

Susretom su moderirali članovi Komisije za prebrojavanje glasova: **preč. Mladen Kalfić**, predsjednik te članovi: **preč. Vladimir Pranjić** i **gosp. Slaven Jurešić**.

Prije samog glasovanja svaki od voditelja stručnih skupina u pet minuta iznio je preinake koje su napravljene s obzirom na pristigle intervente. Zatim su se članovi Skupštine očitovali najprije po tematskim jedinicama unutar pojedinih područja te potom glasovali za pojedinačna poglavlja i u konačnici cjelovit dokument. Tako je usvojen *Završni dokument*, koji se, osim uvoda, sastoji od pet poglavlja i ukupno 234 broja.

Na kraju vrijedi podsjetiti kako će Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije svečano biti zaključena euharistijskim slavljem u sarajevskoj katedrali na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca 2021. u 10:30.

(D. K.)

Kardinalu predan "Završni dokument" Prve sinode VN-a

U prostorijama Svećeničkoga doma, na svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM-a, 8. prosinca, u jutarnjim satima članovi Skupštine Prve sinode VN-a predali su "Završni dokument" vrhbosanskom nadbiskupu **Vinku kard. Puljiću**.

Završni susret sinodalnog hoda Vrhbosanske nadbiskupije započeo je *Molitvom za sinodu* koju je predmolio generalni vikar VN-a **mons. Slađan Ćosić**. Pozdravivši nazočne, među kojima, kard. Puljića, vrhbosanskog nadbiskupa koadjutora **mons. Tomu Vukšića**, provincijala Franjevačke provincije *Bosne Srebrene* **fra Jozu Marinčića** predao je riječ generalnom tajniku Sinode **dr. vlč. Mariu Bernadiću** koji je iznio kratki presjek djelovanja Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

Završetak procesa dugog devet godina

"Prije tri mjeseca, točnije 11. rujna tekuće godine okupili smo se u istoj ovoj dvorani s nakanom svečanog otvaranja rada Sinodalne skupštine, a koja po sebi predstavlja vrhunac i finale rada svake Biskupijske sinode, pa tako i ove naše vrhbosanske. Tom prigodom smo se prisjetili i svih onih pripremnih aktivnosti koje su otpočele još na Petrovo 2012.", rekao je tajnik koji je naglasio da se posebice osvrće na posljednji dio koji je uslijedio nakon svečanog otvaranja. Podsjetio je kako je uslijedilo ukupno šest skupštinskih radnih zasjedanja (18. rujna, 25. rujna, 2. listopada, 16. listopada i 30. listopada) od kojih se pet odnosilo na raspravu nad predloženim *Radnim dokumentom Sinode*, dok se šesto, posljednje zasjedanje, ticalo službenog izglasavanja (20. studenoga).

"Glede raspravnog dijela, na svakom susretu se razmatralo jedno od pet poglavlja *Radnog dokumenta*: eklezijalno-pravno; pastoralno; religiozno-pedagoško; liturgijsko i medijsko. Rad se odvijao na način da bi na početku svakog zasjedanja predstavnici pojedinog tematskog područja ukratko iznosili sadržaj svoga

područja/poglavlja, a zatim bi uslijedila diskusija koja je podrazumijevala tri načina sudjelovanja: pismeni intervent kao temeljni način sudjelovanja, usmeni intervent, te usmeni osvrt", rekao je dr. Bernadić te naglasio kako su u konačnici prikupljena 62 pismena interventa te 40 usmenih interventa i osvrt. Istaknuo je kako se sinodska skupština sastojala od 134 člana s pravom glasa te potom iznio statistike sudjelovanja. Također je progovorio o rezultatima glasovanja po pojedinim tematskim cjelinama, a potom i o cjelini *Radnog dokumenta Sinode*. Napomenuo je kako je on usvojen s 91 glasom i nadalje je progovorio o statistikama sudjelovanja zasjedanjima na osobnoj razini.

Govoreći o daljnjim koracima generalni tajnik Sinode je rekao: "Prvi bi se odnosio na izdavanje *Zaključaka* i izjava Sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Napominjemo da će se ta knjiga svojim sadržajem vjerno držati *Završnog dokumenta* kojeg već imamo." Dodao je kako će biti potrebno poraditi ponešto na samoj formi, zatim na još ponešto boljoj usklađenosti s aktualnim papirskim i crkvenim dokumentima, također na boljoj opremljenosti s različitim priložima i kazalima, kao i napose na svim onim potrebnim jezičkim finesama.

"S obzirom da ovdje govorimo o jednom službenom crkvenom dokumentu koji ostaje, praktično, za svagda, tekst bi samim tim kudikamo trebao biti besprijekoran", naglasio je te istaknuo kako će to biti poglavito nadbiskupova zadaća, koji je inače i jedini zakonodavac Sinode, dok "s današnjim danom, Sinodalna skupština završava sa svojom prvenstveno savjetodavnom ulogom".

Svečani čin uručenja *Završnog dokumenta*

Zahvalivši se Bogu i svima koji su radili tijekom proteklih devet godina na Sinodi dr. Bernadić uručio je *Završni dokument* kard. Puljiću i vrhbosanskom nadbiskupu koadjutoru **mons. Tomi Vukšiću**.

Mons. Slađan je pritom istaknuo kako će se tiskati manji broj dokumenta, ali će članovi dobiti u digitalnom formatu, a moći će se naći na službenoj web stranici Vrhbosanske nadbiskupije.

Potom je riječ uzeo kardinal te Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije nazvao povijesnim događajem. Zahvalio je najprije mons. Vukšiću, generalnom tajniku dr. Bernadiću, svima koji su kroz dekanatske susrete sudjelovali na terenu te ostalim članovima Sinode. "Nitko nije dovoljno pametan da sam ponudi rješenja. Zato je prevažno što ste svi zajedno dali svoj obol da se Sinoda dogodi", rekao je kardinal te naglasio da će s užom skupinom suradnika od *Završnog dokumenta* napraviti "strategiju našega djelovanja kako ćemo to u našoj Nadbiskupiji praktično i pravno ostvarivati". Naglašavajući kako Duh Božji predvodi

Crkvu na kraju je potaknuo nazočne na predanost ostvarenju donesenih zaključaka.

Pred kraj svečanosti predane su zahvalnice i medaljoni zaslužnima. Zbog velikog broja sudionika i stiske s vremenom iz ruku kardinala Puljića uručene su zahvalnice samo mons. Vukšiću, generalnom tajniku Sinode vlč. Bernadiću te djelatnici *Katoličkog tjednika Josipi Prskalo* koja je djelovala u Tajništvu Sinode, a ostali su ih mogli podići kasnije.

Nakon dodjele zahvalnica uslijedila je svečana misa zaključenja Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije u sarajevskoj prvostolnici kojom je završen jedan od najvažnijih događaja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u posljednjih 30 godina.

(Ž.I., KT)

Svečanom misom zaključena Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije

Na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije u srijedu, 8. prosinca svečanom sv. misom u sarajevskoj katedrali Srca Isusova zaključena je Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije.

Euharistiju, koju su izravno prenosili BHT 1 i *Radio Marija* BiH, predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** u zajedništvu s vrhbosanskim nadbiskupom koadjutorom **mons. Tomom Vukšićem** te uz koncelebraciju više od 75 svećenika, među kojima su bili: generalni vikar VN-a **mons. Slađan Ćosić**, provincijal Bosne Srebrene **fra Jozo Marinčić** te generalni tajnik Sinode **dr. Mario Bernadić**.

Višestruka proslava

Misi su bili nazočni članovi Skupštine Prve sinode koji su na svečanosti prije sv. mise u dvorani Svećeničkog doma VN-a uručili kardinalu Vinku *Završni dokument* kojega su izglasali 20. studenoga.

Na početku kard. Puljić je podsjetio da se završna misa Prve sinode VN-a slavi na svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM-a koja je i suzaštitnica Vrhbosanske nadbiskupije. Naglasio je kako je 8. prosinca i nadnevak smrti slugе Božjega prvog vrhbosanskog nadbiskupa **Josipa Stadlera** te potaknuo nazočne da se mole za njegovo proglašenje blaženim. Čestitao je i naslovnik Sarajevske provincije Bezgrješnog Začeca BDM Sestara Služavki Maloga Isusa. Posvijestivši kako se svetkovina Bezgrešnog začeca zove i čelo Božića na kraju je zahvalio sudionicima Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije.

Ne krasti nadu ljudima

U prigodnoj homiliji kard. Puljić je najprije progovorio misnim čitanjima u kontekstu svetkovine Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije i grijeha koji je ušao u povijest čovječanstva. "Grijeh je dakle stvarnost i čovjek je zbog njega izgubio raj. Ali nešto divno iz Božje

ljubavi izlazi. On tada obećava kako čovjek neće biti odbačen jer će poslati onu koja će roditi i njezin plod bit će snaga protiv zloga", rekao je kardinal i naglasio bitan pozdrav iz evanđelja "zdravo milosti puna" koji usmjera-va na svetkovinu Bezgrešnog začeca. "Upravo taj pozdrav potvrđuje da zlo neće taknuti Bezgrešnu. Ova je svetkovina zora spasenja. Bog nam ju je najavio i ostvario po Mariji pripravlajući pod njezinim srcem dostojno mjesto gdje će se utjeloviti i za nas roditi", naglasio je i dodao da je ova svetkovina ukazuje na Božji zahvat spasenja čovjeka i čovječanstva. "Marijino 'evo me' njezina je sloboda, jer joj je Bog pripremio put ali joj nije oduzeo slobodu. Ona je to izgovorila u nazaretskoj kući i pod križem", posvijestio je nadbiskup Vinko i podcrtao kako je Marija u službi spasenja. Nadalje je dodao kako je u današnjem vremenu čudne ideologije izuzetno važno prepoznati razliku između zloga i svetoga. "Više ne smiješ spomenuti ni Božića ni božićnih blagdana. Stvara se nekakav sinkretizam koji želi oprati pamet ljudima i ukinuti im identitet. Upravo je zato važno sačuvati jasnoću stavova i opredjeljenja", ustvrdio je kard. Puljić te nadalje progovorio o završetku zasjedanja Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije te započinjanje ostvarenja sinodskih odluka koje će biti objavljene kao "program obnove ove mjesne Crkve u ovim teškim vremenima".

"Sigurno je da nam je veliko nadahnuće sluga Božji Josip Stadler koji je na današnji dan 1918. umro, ali nam je ostavio divnu hrabrost vjere: Svjedočiti i nadu naviještati unatoč svim kušnjama. Sinoda je upravo to, s vjerom moliti i svjedočiti nadu unatoč svim kušnjama koje proživljavamo", poručio je kardinal i zamolio da se "ne truje javnost i ne krade nada". "Ono što želiš sebi želi i drugima, pa će se odmah lakše uspostaviti razumijevanje. Nažalost, ta evandeoska je izbrisana te se javljaju napetosti. Zato želim da, slaveći ovu svetkovinu i izražavajući radost zbog održavanja Sinode

VN-a, to bude izazov kako se ne bi dali u ovim vremenima obeshrabriti", dodao je te podsjetio na riječi **pape Franje** "ne dajte se umoriti". Posvijestio kako se obnova mjesne Crkve neće ostvariti bez vjerničkog "evo me" te poželio da "u sinodalnom hodu budemo hrabri s vjerom da je Isus s nama". "Ne dajmo ugasiti svjetlo vjere koje se posebice u došašću pali kroz simboliku svijeće. Neka se ta svijeća koju u srcu nosimo ne da ugasiti kako bi mjesna Crkva osvjetlala lice i naviještala i svjedočila Kristovo evanđelje", rekao je na kraju nadbiskup Vinko te pozvao sve na daljnje zajedništvo koje se posebice očitovalo tijekom sinode.

Na kraju euharistije, koju su animirali združeni zborovi pod ravnanjem **fra Emanuela**

Jožića, kardinal je zahvalio svima koji su doprinijeli da se Sinoda dogodi te su nazočni zapjevali *Tebe Boga hvalimo*.

Podsjetimo, ovom sv. misom završen je dugogodišnji proces u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koji je započeo na svetkovinu Sv. Petra i Pavla daleke 2012. Kao što je rečeno za vrijeme svečane predaje *Završnog dokumenta* nadbiskupu Puljiću u Svećeničkom domu sada je potrebno donijeti strategiju djelovanja za budućnost kako u praktičnom pogledu tako i u pravnom segmentu.

(Ž.I.,KT)

Propovijed kardinala Puljića na misi otvorenja Prve sinode VN

Svečano otvorenje Prve sinode Vrhbosanske nadbiskupije upriličeno je 11. rujna sv. misom u sarajevskoj katedrali koji ju je predslavio vrhbosanski nadbiskup metropolita uzoriti kardinal Vinko Puljić čiju propovijed donosimo u cijelosti:

Današnjim euharistijskim slavljem u sarajevskoj prvostolnici Srca Isusova, u zajedništvu s ovdje prisutnim Apostolskim nuncijem, nadbiskupima i biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima, vjernicima laicima i vjernim pukom Božjim koji nas prati putem tv-kanala BHRT-a, svečano otvaramo Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije. Stoga vas odmah na početku pozivam da se ujedinito u molitvi za ovu mjesnu Crkvu vrhbosansku.

Ovo je prigoda, čini mi se, da se kratko podsjetimo na naše korijenje, našu prošlost.

Na ovim prostorima, kršćanstvo se pojavilo dosta rano, kao što svjedoče neki arheološki tragovi poput bazilika u Brezi, stare bazilike na Barama (župa Solakova Kula), te arheološki ostaci u mjestima Uzdol, Lepenica, Sarajevo, Zenica, Oborci, Turbe kod Travnika, Čipuljići, Varvara, Dabrovine, Skelani, itd.

Nakon pokršćavanja Hrvata u VII. i VIII. stoljeću, dolazi do osnivanja Bosanske biskupije, o kojoj prvi pisani tragovi potječu iz sredine XI. stoljeća. Oko 1060. i 1075., Bosanska je biskupija pripadala Splitskoj metropoliji, a kasnije Barskoj, odnosno Dubrovačkoj u XII. stoljeću. U XIII. stoljeću, u selu Brdu kod Vrhbosne, biskup Povša dao je izgraditi katedralu sv. Petra koja je posvećena 1244., a čiji oltarni kamen se nalazi u Zemaljskom muzeju dok se kopija nalazi u Katedrali kao ambon.

Dolaskom Osmanskog Carstva na ove prostore, opstanak katoličanstva ozbiljno je doveden u pitanje, a mnoge crkve i samostani bili su potpuno uništeni. U to vrijeme, misionarski i pastoralni rad obavljaju članovi Reda male braće ili franjevci, koji su uz velike napore i žrtve uspjeli preživjeti i opstati pod režimom sultanske vlasti, a predvodili su ih Apostolski vikari.

Dolaskom austrougarske vlasti, Sveta Stolica je obnovila redovitu crkvenu hijerarhiju, tako

što je 1881. godine uspostavila vrhbosansku metropoliju koju su činile: Vrhbosanska nadbiskupija sa sjedištem u Sarajevu, i sufraganske biskupije Mostarsko-duvanjska sa sjedištem u Mostaru i Banjolučka biskupija sa sjedištem u Banjoj Luci. Nekoliko godina kasnije, 1890., u sastav metropolije ušla je i Trebinjska biskupija kojom otada upravlja mostarski biskup kao apostolski administrator.

Vrhbosanska ili sarajevska nadbiskupija doživjela je brojna stradanja. Samo u prošlom stoljeću, bila je poprište tri nemila rata. Međutim, nakon svakog rata nastojala se oporaviti i ponovo graditi crkve i samostane, muške i ženske. U posljednjem ratu, onom domovinskom iz '90 tih godina, stradanja su bila višestruka. Uz brojne srušene crkve i pastoralne centre, najviše boli to što su nam brojni vjernici protjerani sa svojih stoljetnih ognjišta, a onda im po završetku rata nije bio omogućen povratak. Mnogi su, nažalost, sustavno činili sve da naši vjernici izgube nadu povratka i opstanka, zbog čega su mnogi bili prisiljeni svoje utočište i novi dom tražiti bilo u Republici Hrvatskoj i Sloveniji, bilo u drugih europskim zemljama.

Osjećam potrebu kratko podsjetiti na neke činjenice iz naše ne tako davne prošlosti kako bismo lakše shvatili potrebu sazivanja Sinode, koja je, prije svega, poziv da se svi zajedno hrabro i odlučno zauzmemo oko oporavka i opstanka na ovim prostorima, po primjeru naših predaka koji su nam u baštinu ostavili vjernost Bogu, Crkvi, krsnom savezu, svojoj rodnoj grudi i obiteljskom ognjištu.

Naša mjesna Crkva vrhbosanska ni od koga ne traži nikakve privilegije, nego želi uživati svoje pravo i slobodu te na istim prostorima ostati i opstati kao zajednica kršćanskih vjernika u zajedništvu vjere i sakramenata sa svojim biskupom kao članom apostolskog zbora i u

zajedništvu s Petrom današnjih dana, odnosno s Rimskom Crkvom koja »predsjeda u ljubavi« (usp. KKC, br. 833-34).

U svojim govorima o pripravi sinodalnosti sveopće Crkve, papa Franjo poziva da se na području mjesne Crkve naglasak stavi na:

Plod sinodalnosti proizilazi iz molitve. Posebno mi je drago naglasiti da smo od najavljivanja pripreve naše Sinode na svetkovinu svetih Petra i Pavla 2012. godine pa sve do danas, osobno i zajednički molili za uspjeh naše Sinode. »*Ako Gospodin kuću ne gradi, uzalud se muče graditelji*« (Ps 127,1). Želim stoga zahvaliti svim revnim moliteljima koji su svojom molitvom gradili i podržavali sinodalnost Vrhbosanske Crkve.

Drugi plod kojeg Papa spominje je komunikacija. Ovdje se misli na osobnu komunikaciju s Kristom, s bližnjima, s poglavarima, kao i s onima koji su povjereni našoj brizi i odgovornosti. Često ponavljam da kao društvo i kao pojedinci nikada nismo imali više sredstava za komunikaciju, ali smo sve udaljeniji jedni od drugih. A to se onda jednako bolno odražava na naš cjelokupni život, zbog čega je sve manje komunikacije, odnosno prenošenja iskustva vjere u obitelji i u cijelim zajednicama.

Treći plod je zajedništvo. Uz bolno iskustvo rata koje je još uvijek prisutno među nama, već neko vrijeme nad nas se nadvija ozračje mržnje, sebičnosti, interesnih prepucavanja prvenstveno u društvo općenito, a što se nastoji prenijeti i na vjersko i međureligijsko područje. Ratna zbivanja sama od sebe su već dovoljno, previše razjedinila brojne zajednice, obitelji, narode. Svjesni smo koliko se među nas uvukla pristranost koja stvara klanove te stranačku ili etničku podobnost. Vrhbosanska nadbiskupija, kao i cijela Katolička Crkva u ovoj Zemlji, želi biti graditelj zajedništva i suradnje svih ljudi dobre volje, te uz pomoć svojih ustanova i članova naviještati i svjedočiti Radosnu vijest spasenja svakom čovjeku.

Prva sinoda Vrhbosanske nadbiskupije, koju danas svečano otvaramo, želi također dati svoj doprinos uklanjanju svih predrasuda i podjela, a nadasve potaknuti i ohrabriti sve svoje sinove i kćeri da se uz pomoć i snagu Evanđelja zauzetije zalažu oko misionarskog i evangeli-zacijskog poslanja Crkve kako bi Božja riječ bila temelj, svjetlo i izvor nastojanja oko izgradnje kraljevstva Božjega već ovdje na zemlji.

Propovijed kardinala Puljića na misi za Svi svete u katedrali

Na svetkovinu Svih svetih, 1. studenoga sv. misu u sarajevskoj katedrali predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita uzoriti Vinko kard. Puljić te je tom prigodom uputio i propovijed koju donosimo u cijelosti:

Draga braćo misnici!

Draga braćo i sestre prisutni ovdje u katedrali kao i vi draga braćo i sestre koji nas pratite preko radio valova Radio Marije Bosne i Hercegovine!

Vi znadete da već dugo vremena u našoj zemlji borimo se da se donese zakon o blagdanima crkvenim i vjerskim i poglavari vjerski su se dogovorili da svaka zajednica ima pravo na pet blagdana koji će biti zakonski, na neki način, plaćeni, a ljudi da ne moraju raditi. Međutim, kako su naši čelnici u Bosni i Hercegovini jako aktivni, godinama taj zakon čeka, a neki i negiraju da se taj zakon donese. Zato i današnja svetkovina, koja je zapovjedna svetkovina, još nije zakonski definirana da bude neradni dan za katolike. Ali vjerujem da će većina naći vremena da prvo proslavi svetu misu a ujedno i da pohodi svoje pokojne, odnosno groblja naših pokojnih i da stekne potpuni oprost koji Crkva daje. Prije je davala osam dana a sada cijeli mjesec.

Međutim, što zapravo mi slavimo? Teološkim riječnikom rečeno, mi Crkva putujuća, koji smo još na zemlji slavimo proslavljenu Crkvu, oni koji su hodili zemljom i stekli tu milost i zaslugama i surađujući posebno po ovome pravilu kojeg Isus donosi u evanđelju, stekli su da su u nebu! I što znači da mi njih slavimo? Kako sveti opat Bernard tumači, mi zapravo svetcima ništa ne možemo dodati, oni su u slavi, oni uživaju radost vječne sreće ali mi slaveći njih pomalo postajemo svjesni cilja života, jer naš cilj je postići tu vječnu sreću, postići ono što su oni postigli i zato njih imamo kao zagovornike, zato ih slavimo da u prvom redu se u njih ugledamo, da molimo zagovor kako bi i mi pomalo oslobodili se od ove zemaljštine koja nam zatvara pogled u vječnost, koja nam unosi strah pred vječnošću

i da se toga oslobodimo i da budemo na neki način otvoreni onoj milosti koju nam Bog daje ako surađujemo s njime, ako surađujemo držeći njegove zapovjedi i vršeći upute koje nam u evanđelju daje.

Drugi razlog, sveti Bernard navodi, slaveći danas svetce, i mi želimo na neki način probuditi želju biti blizu Isusa kao oni. Mi još na zemlji putujemo puni neizvjesnosti. Zato, poslanica kaže da jesmo djeca Božja ali što će biti to se još ne zna. Zato je prevažno da se u nama probudi ta želja biti s Isusom, biti uz Isusa. Nećete zamjeriti ako prenesem nešto osobno. Ja smrtnik među ljudima koji puta doživim iznenađenje kada pojedini kažu baš mi je drago što sam vas susreo i pozdravi se samnom, a ja u sebi mislim ništa posebno, i ja sam smrtnik kao i ti ali nosim veliku odgovornost. A što mislite što znači doživjeti Isusovu blizinu, susresti Isusa, uskrslog, vječnog, biti u njegovoj blizini? E to zapravo u nama budi želju biti s Isusom, kao što su svi svetcima danas, na zemlji su s Isusom hodili pa su vječnost stekli, da s Isusom budu. Mi jesmo djeca Božja ali je prevažno kako ćemo kao djeca Božja živjeti u njegovoj blizini, u Isusovoj prisutnosti. Zato i ovo slavlje u nama treba probuditi tu čežnju. Ako čovjek nema, možda ću malo profano reći, apetita za jelo, onda jede bez volje. Tako i u duhovnom životu je potreban duhovan apetit, želja, čežnja, da istinski budemo s Isusom blizu. E u tome slavimo svetce da postignemo ono što oni žive! Još se ne zna što će biti ali ako ovom zemljom hodimo u Isusovoj blizini, da bude u nama čežnja boraviti s Isusom. Moramo priznati, živeći ova vremena i u ovom svijetu pritišće nas jedno drugo ozračje, ozračje koje često ponavljam, trka imati, potrošiti, uživati. To je nametnulo se u javnosgti i nije lako oteći se tome, jednostavno svaki dan, čim nešto

upališ od te elektronike stalno ti to nameću kao da se bez toga ne može živjeti, a sve je to potrebno da nam pomogne da ovu želju s Isusom postignemo.

Zato moramo shvatiti, ova zemlja jeste naše proputovanje, naš hod da zakoračimo iz vtremena u vječnost. Zato neka nam pomognu svi svetcí koji su to postigli. Prvo neka nam

pomognu svojim zagovorom, neka nam budu izazov i primjer da i mi u ovom životu živimo s Isusom kako bi i u vječnosti s njime živjeli. Zato, neka današnja svetkovina bude jedan drag poticaj, jedan drag izazov da nas probudi da se nedamo satrti ovozemaljštini, nego da nam to služi da postignemo ono vjeko, vjeko sreću. Amen!

Propovijed kard. Puljića prigodom blagoslova kapelice u rodnoj kući Petra Barbarića

Vrhbosanski nadbiskup metropolit Vinko kard. Puljić 14. listopada svečano je blagoslovio kapelicu u rodnoj kući časnog sl. Božjeg Petra Barbarića u Šiljevištu u župi Sv. marka u Klobuku.

Draga braćo misnici svih služba,
Dragi redovnici i redovnici,
Draga rodbino pokojnog Stanka,
Draga braćo i sestre,

U prvom redu želim zahvaliti pokojnom Stanku što je upravo iz poštovanja prema Sluzi Božjem, našem Petru Barbariću, odlučio sve ovo pokloniti sjemeništu u Travniku gdje počivaju zemni ostatci sluge Božjega Petra Barbarića. Drugo zahvaljujem mjesnom biskupu, monsinjoru Petru Paliću, koji je shvatio oporuku Stankovu i blagoslovio je. Također zahvaljujem mjesnom župniku koji je spremno prihvatio da ovo mjesto bude sastavni dio župe. Zahvaljujem vama svima koji ste se danas okupili na poziv naših sjemenišnih poglavara iz Travnika. I njima zahvaljujem na organizaciji ovoga slavlja. Uz iskrenu zahvalu svima, posebno zahvaljujem Bogu što nam je omogućio da se možemo naći na ovome mjestu.

Počet ću prvo od Riječi Božje koju smo malo prije slušali. Čuli ste kako Bog Mojsiju poručuje, izuj obuću jer je mjesto sveto. I on sam objavljuje se da je on onaj koji jest, traja sadašnjost. Možda je nama važno shvatiti da svetost Božjeg djelovanja i svetost Božjeg vremena i svetost mjesta Božje prisutnosti, zato na poseban način odmah vežem uz obiteljski dom. Obiteljski dom je tu gdje se rađa svetost života, život je svet, Božji dar i svi mi smo odnjihani u kolijevci obiteljskog ozračja. Tu su zapravo smo naišli na prvu školu vjere. Ovdje u ovoj kući naš časni sluga Petar je prvu školu svršio, školu vjere, učio je da je Bog svet, učio da su zapovjedi svete i to ponio u život. U svakoj obitelji, a narod kaže iz malena se trn oštiri, gdje se istinski odgaja da Božja bude na prvome mjestu, da su Božje zapovjedi važnije od svih svjetskih sila, to je

zapravo sigurna škola rasta u svetosti. Da on to nije ovdje primio ne bi u Travniku doživio to što je doživio, umro je na glasu svetosti.

Vidite, u evanđelju, Zakej čezne da vidi Isusa, i kada ga je vidio Isus ga, možemo u mašti zamisliti kako je to izgledalo, Zakej na smokvi ali nije to smokva nego drvo koje oni zovu smokva, a Isus mu kaže siđi dole jer danas mi je boraviti u tvojoj kući. Kako je Zakej u tom trenutku stresao se, kako ga je priamjetio u toj krošnji? Danas mi je boraviti u tvojoj kući i žurno pripremi gozbu i primi ga u svoju kuću. Znaite, vrlo je važno da čovjek u sebi nosi težnju, želju i to Zakeja je dovelo da je susreo Isusa i ne samo da ga je susreo, nego ga je udomio za svojim obiteljskim stolom. I sav sretan želi se osloboditi sve one negativne prošlosti i opredjeliti se za Božje djelo. Blago nama ako znademo tako čeznuće postići, blago nama ako znamo udomiti Isusa Krista. Blago nama ako znademo se radovati u Isusovoj prisutnosti. Kada sam pošao u sjemenište, malo je to podavno bilo, 1961. godine, u rujnu, polazim iz kuće roditeljske, dječarac koji nikad nije izlazio po svijetu i na pragu pokojni otac mi kaže, sine zapamti, prag obiteljske kuće najveća je planina, sad je prelaziš i kada se vratiš prekorači je pošteno! Možete misliti kako sam ja dječarac tada se stresao. Zaista, tada sam naučio što znači obiteljski dom. Možeš ti otići kud god hoćeš, ali nosiš ono iz obiteljskog doma. Ono sve što su nadograđivali kroz školu, kroz odgoj, nagradili su na onome što je obitelj sagradila. I danas ovdje okupljeni u ovome roditeljskome domu gdje je sluga Božji rođen i rastao želim u nama probuditi vrijednovanje obiteljskog doma, obiteljskog gnijezda, svetost braka. To je prva Crkva, to je prva škola i vjere i duhovnih zvanja. Da nije ovdje bila kuća molitve ne bi postao ovo što je postao. U

svakoj kući gdje se istinski moli, gdje se iskreno vrednuje, gdje se moral čuva, gdje se Božja drži, lako Bog pozove.

Mi danas kukamo kako nema zvanja. Krivo činimo! Zašto? Da li molimo? Vi znate kako onaj vic postoji da je škot molio Boga da dobije na lutriji pa jednu godnu, pa drugu godinu a treću godinu kaže kupi tu lutriju da te usliša. Drugom riječju, mi molimo Boga da nam dade duhovnih zvanja a nema u bašći cvijeća, nema šta ubrati za oltar. Zato je prevažno shvatiti da ako mi želimo imati one koji će nas poučavati, sakramentima hraniti, moramo prvo roditi pa izmoliti. Zato želimo da obitelj postane Crkva u malome, istinski gnijezdo gdje se život vrednuje, gdje se zvanje odgaja, gdje Crkva raste. Bez obitelji ne može Crkva rasti! Zato s ponosom blagoslivljam ovu obiteljsku kuću kao gnijezdo gdje je niko zvanje, gdje su životi prihvaćeni, gdje je odgajano u vjeri. Vjerujem, da svi oni koji budu tu dolazili da će shvatiti da valja izuti obuću! Izuti mentalitet ovoga svijeta, mentalitet onoga što nam nameće javno mnijenje, pa pomalo i ono što nam nameće politika. Izuti obuću i potražiti onoga koji je svet da posveti naše srce, naše pameti, naše obitelji, naš život. I mi da čujemo Isusa, siđi s te oholosti dole jer danas mi je boraviti u tvojoj kući!

Šta biti rekao da tebi Isus kaže, čuj večeras ću doći kod tebe na večeru? Ne znam ja odgovor na to pitanje, to ti odgovori. Kako bi

mnogima srce zaigralo! Pa jel moguće. Što bi Nikola rekao Šop da ćeš doći u moju bijedu? To je pjesnik iz Jajca koji je itekako divno znao o Isusu govoriti. Zar je moguće da ćeš se ti svratiti meni kada znaš Isuse kakav sam, znaš koliko puta sam prevario i sebe, i tebe i druge? Izuj obuću, pokaj se, obrati se, otvori vrata srca Isusu, otvori vrata kuće Isusu da ga udomiš, da se s njim raduješ, da se s njime družiš. Zato, želim da se svi nadahnjujemo na životu sluge Božjega Petra Barbarića.

Kada sam ga prvi puta čitao, životopis, na Šalati, za mene je bilo čudno, zar je moguće da taj mladić tako nešto postigne? Nisam mogao vjerovati jer došlo dijete sa sela i sada odjednom nađeš takav životopis pa te to jednostavno uvjeri. Zato želim nekako jer sramota je ako ima netko među vama da nije posegnuo za tom knjigom i pročitao životopis sluge Božjega Petra Barbarića da vidite kako se život prihvaća, kako se s Bogom živi i bolest, i uspjeh i neuspjeh, da istinski znadete nadahnjivat se na životu toga mladića.

Nažalost, mi Hrvati ne znamo vrednovati svoje velikane. Ne znamo ih ni upoznavati, zaboravimo ih. Zato ovo mjesto će na neki način čuvati pamćenje na tog slugu Božjega ali će biti i izazov, posegni za tom knjigom, upoznaj ga, zavoli ga i moli ga.

Želim svima nama da postanemo oni koji će Isusa udomiti u svome srcu, u svojoj obitelji, u svome domu. Amen!

Propovijed nadbiskupa Vukšića na misi u povodu 150. obljetnice dolaska sestara milosrdnica u BiH

Svečanim euharistijskim slavljem, koje je u nedjelju 14. studenog u katedrali Srca Isusova u Sarajevu predvodio mons. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH, sestre milosrdnice Sv. Vinka Paulskog svečano su zatvorile Jubilarnu 150. godišnjicu dolaska u Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu (1871.-2021.).

Nadbiskup Vukšić uputio je prigodnu propovijed koju prenosimo u cijelosti:

Sestra Filomena Massi iz Ljubljane, sestra Rufina Radonić iz Pleternice u Slavoniji, Rajmunda Perentin iz Izole u Istri i sestra Emilija Gašparić iz Varaždina. To su, prema starim zapisima, imena i podrijetlo četiriju prvih katoličkih redovnica koje su, točno prije 150 godina, 14. studenoga 1871. stigle u Sarajevo iz Zagreba.

Bio je utorak kad su pristigle ove članice Družbe milosrdnih sestara svetoga Vinka Paulskoga, odnosno Družbe kćeri kršćanske ljubavi, kako je ovu zajednicu početno nazvao njezin utemeljitelj sveti Vinko Paulski. Naime, ovaj svetac, poznat kao apostol kršćanske ljubavi, zajedno sa svetom Lujzom de Marillac, osnovao je ovu zajednicu u Parizu 1633. godine.

Početak ženskoga redovništva u BiH

Mlade, pune života i poletne, predane svome zvanju i s velikim povjerenjem u Božju providnost, došle su kao kćeri i službenice kršćanske ljubavi na poziv tadašnjega apostolskog vikara, vrlo iskusnoga biskupa fra Paškala Vujičića, koji je prije dolaska na službu u naše krajeve i sam bio misionarski biskup najprije u Albaniji a potom u Egiptu te mu je tadašnji bosanski apostolski vikarijat bila treća biskupska služba.

Crkveni redovi, družbe, pokreti i razne druge zajednice obično imaju jednog utemeljitelja, od kojih su mnogi ili već proglašeni svecima ili se vode postupci za njihovu kanonizaciju. Međutim, Družba milosrdnih sestara ima dvoje svojih utemeljitelja i oboje su sveci. Sveti Vinko je kanoniziran 1737. godine i spomendan mu se slavi 27. rujna a u cijeloj Crkvi je zaštitnik siromaha, bolesnika, socijalnih i karitativnih radnika. Sveta Lujza pak kanonizirana je 1934. godine i njezin liturgijski spomen je 15. ožujka a proglašena je zaštitnicom socijalnih djela.

Okupljeni smo danas na ovoj svetoj Misi u povodu 150. obljetnice dolaska spomenutih sestara s nakanom da se sa zahvalnošću sjetimo prije svega njih koje su, darujući sebe, na ovim prostorima započele plemenito djelo kršćanske ljubavi i služenja svoje redovničke zajednice i katoličkih redovnica uopće. A stoljeće i pol kasnije, to sjeme ženskoga redovništva u Bosni i Hercegovini izraslo je u stablo koje čini 17 grana, jer je toliko ženskih redovničkih zajednica, u većem ili manjem broju, u ovom času prisutno u našim biskupijama. Odnosno, na području ove Biskupske konferencije u našim mjesnim Crkvama danas djeluje oko 480 redovnica.

Bogu hvala što je započeo to dobro djelo. On je također učinio da to dobro djelo raste i razvija se. Zahvaljujemo Bogu svomu kad se god sjetimo sestara koje su označile taj početak. Uvijek se u svakoj svojoj molitvi, kako bi rekao sveti Pavao, za njih s radošću molimo i, zbog njihova udjela u evanđelju od onoga prvog dana sve do sada, uvjereni smo da će Bog također učiniti da to dobro djelo nastavi napredovati i da će se dovršiti do Dana Krista Isusa (usp. Fil 1,1-6).

Zavjet ustrajnosti u služenju siromasima

Prema mišljenju ponajboljih poznavatelja crkvenoga socijalnog i karitativnog djelovanja, način života u Družbi kćeri kršćanske ljubavi bila je originalna i karakteristična novina svetoga Vinka jer je, u času kad je osnovana, ova družba svojim načinom djelovanja započela posvema nov put redovničkoga života, nepoznat u crkvenom životu u prethodnom razdoblju. Naime, redovnice njegove zajednice nisu više, kao što je prevladavao običaj do tada, živjele zatvorenim životom u svojim samosta-

nima, nego su se našle na putovima svijeta, da bi bile u službi osoba u potrebi tamo gdje su ljudi živjeli i gdje god su se nalazili: u bolnicama, zatvorima, školama, privatnim kućama, svratištima, među bolesnima, gladnima, siromasima, nepismenima, prosjacima i beskućnicima ostavljenim na ulicama. Ustvari, osim već ustaljenih i tradicionalnih redovničkih zavjeta čistoće, poslušnosti i siromaštva, sveti Vinko je u zajednici svojih duhovnih kćeriju uveo i zavjet ustrajnosti u služenju siromasima i predvidio način ostvarivanja toga plemenitoga djela u društvu svoga vremena čija su naselja obilovala brojnim osobama u bijednom materijalnom stanju.

Na primjer, da bi se zavjet služenja ostvario, svojim sestrama pisao je da je njihov samostan u kućama bolesnika, samostanska ćelija da im je u iznajmljenoj sobi, a njihov samostanski klaustar da su gradske ulice i bolesničke sobe. Samostanska klauzura njegovih sestara želio je da bude njihova poslušnost. Rešetka na prozorima prema svijetu da bude strah Božji, a njihov redovnički veo da bude sveta čednost.

Odnosno pisao je doslovce: „Duh družbe sastoji se u tome da se darujete Bogu, da ljubite našega Gospodina i da mu služite u osobi siromaha, tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa, u njihovim kućama i drugdje, te da poučavate siromašne djevojke, djecu i općenito sve koje vam Božja providnost šalje.“

Isusu su dragi koji vole siromahe

Početna zajednica Milosrdnih sestara svetoga Vinka razgranala se, prema podacima koji su na raspolaganju, u 12 kongregacija i sve nose ime svetoga Vinka. One sve zajedno danas imaju oko 20.000 sestara i djeluju u preko 90 zemalja te bi po tomu, kad ih se uzme sve zajedno, bile najbrojnija ženska redovnička zajednica u cijeloj Crkvi. Jedna od tih zajednica je Družba čije je glavno sjedište u Zagrebu, a jedna njezina provincija ima sjedište u Sarajevu i okuplja sestre koje djeluju u zdravstvu, socijalnom i karitativnom području, u odgoju i obrazovanju, u dječjim vrtićima i domovima za stare i nemoćne.

Zahvaljujemo svim sestrama koje su kroz proteklih 15 desetljeća svoje živote, molitve i

djela ugradile u našu Crkvu i zazivamo blagoslov dragoga Boga za sadašnje sestre kako bi se ovo djelo nastavilo. „Zato i molimo – zajedno s apostolom Pavlom – uvijek za vas da vas Bog učini dostojnima poziva i snažno dovede do punine svako vaše nastojanje oko dobra i djelo vaše vjere te da se proslavi ime Gospodina našega Isusa u vama i vi u njemu – po milosti Boga našega i Gospodina Isusa Krista“ (2 Sol 1,11-12).

Savjet kako ostvarivati kršćanski ideal ljubavi prema potrebnima u jednom svom tekstu ostavio je sveti Vinko kada piše: „Ne smijemo siromahe prosuđivati po izvanjskom držanju i odgoju, niti po njihovoj duševnoj obdarenosti kako se čini da je imaju, jer su oni često oporije i neizgrađene naravi. Ako naprotiv siromahe promatrane obasjani svjetlom vjere, uočiti ćete da ih prati podjednaka sudbina kao i Sina Božjega, koji je odabrao biti siromašan. I kad je trpio, premda je gotovo izgubio obličje čovjeka, postavši poganima ludost, a Židovima sablazan, on se njima pokazao kao navjestitelj blage vijesti siromasima (...). To i mi moramo osjetiti u duši i nasljedovati ono što je Krist učinio, to jest brinuti se za siromašne, tješeći ih, pomažući im i preporučujući ih.“

Krist htjede roditi se kao siromašan, siromašne odabra sebi za učenike, a sam postade služiteljem siromaha i u toj mjeri dionikom njihova položaja te reče kako će sve što je dobro ili zlo učinjeno siromasima držati kao da je njemu učinjeno. Bog ljubi siromašne, pa zato voli i one koji njih ljube: jer kad netko nekoga voli, on osjećajem ljubavi obuhvaća i one koji tomu pružaju svjedočanstvo prijateljstva i uslužnosti. Zato se i mi nadamo da će nas Bog ljubiti poradi siromaha. (...)

Ljubav je veća od bilo kakvih propisa, i njoj mora sve težiti. Ona je uzvišena gospodarica, pa valja izvršavati što naređuje. Obnovljenim osjećajem duha iskazujmo dakle svoju službu siromasima. Posebno tražimo sve one koji su napušteni i koji prose jer su nam oni dani kao gospodari i zaštitnici.“

Po zagovoru svetoga Vinka i svete Lujze neka tako bude u životu svih kršćana, a ponajprije svih sestara čije zajednice u ovim Božjim ugodnicima prepoznaju svoje osnivače! Po Kristu Gospodinu našem.

Propovijed nadbiskupa Vukšića na Bobovcu

Dvadeseti Molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i 18. hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga upriličeno je u subotu, 23. listopada. Sv. misu predslavio je vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić, a prigodnu propovijed, koju donosimo u cijelosti, uputio je nadbiskup koadjutor vrhbosanski mons. Tomo Vukšić:

Molitveni pohod za domovinu na Bobovac vjernici Sarajevske nadbiskupije započeli su prije dva desetljeća, a dvije godine nakon toga pridružili su im se katolici pripadnici Oružanih snaga i snaga reda. Tako smo ove godine okupljeni i ujedinjeni tom plemenitom nakanom na dvadesetom molitvenom pohodu Nadbiskupije, odnosno na osamnaestoj molitvi katolika koji služe u Oružanim i redarstvenim snagama i nadležnim ministarstvima i upravama. Kroz proteklo vrijeme ovim dvjema grupama vjernika, na našu veliku radost, pridružili su se mnogi drugi pojedinci, branitelji, organizirana društva, povijesne udruge, predstavnici vojnih dušobrižništava iz Republike Hrvatske i Slovenije, diplomatski i vojni predstavnici u našoj zemlji. Svoj doprinos dali su i pridruživali se u molitvi također predstavnici lokalne vlasti, svećenici, redovnice, bogoslovi, sjemeništari, pjevački zborovi i brojni ostali dobronamjerni ljudi.

Zahvalni smo dragom Bogu što je, po dobrim ljudima i njihovu djelovanju, koji su bili produžena ruka Božje dobrote, svojim blagoslovom bio prisutan i pratio naša okupljanja. Zahvalni smo mu i za kušnje, poteškoće i nerazumijevanja na koje smo ponekada nailazili, jer smo ih shvaćali kao prilike za vlastiti odgoj u poniznoj upornosti i tumačili ih kao prigodu za učiti kako je, također za ono što je plemenito i dobro, na ovom svijetu potrebno podnijeti poneku žrtvu. Molili smo za svakoga: da dragi Bog blagoslovi te dobri ustraju u dobru i slozi, a oni drugi da se na pravi put vrate.

Zbog svega toga danas se može ustvrditi, da je kroz protekle godine ovim molitvenim pohodima iz godine u godinu raslo i oblikovano duhovno okupljanje koje već sada i posvećeno opravdano može biti nazvano lijepa tradi-

cija. Tradicija koja će se, nadamo se i čvrsto vjerujemo, sretno nastaviti u narednim godinama i desetljećima. Jer sve ovo dosada mi katolički vjernici činili smo i obavljat ćemo i ubuduće sa samo jednom nakanom i ciljem: za dobro svih ljudi koji žive u našoj domovini, za razumijevanje i sreću, za pravnu i stvarnu jednakost njezinih naroda i manjinskih grupa, za mir i slogu među njima, za napredak svake vrste.

Među vrednotama za koje smo, zbog sadašnjega stanja i okolnosti u domovini, ove godine na osobito način pozvani moliti i za njihovu zaštitu djelatno doprinositi jesu ljudski život i društveni mir.

Život i tjelesno zdravlje su Božji darovi

Prema nauku Katoličke Crkve, svaki ljudski život i njegovo zdravlje moraju se poštivati. Svaki čovjek mora čuvati svoj život i svoje zdravlje i jednako drugih ljudi. To je velika moralna obveza svakoga čovjeka, koja se ne temelji na propisima ljudskih zakona, nego proizlazi iz Božje zapovijedi koja glasi: Ne ubij! Zasniva se dakle na volji Božjoj. I osim toga, tijelo nije samo naše, jer u Svetom Pismu čitamo: „Tijelo vaše hram je Duha Svetoga koji je u vama, koga imate od Boga, te niste svoji. Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svojem!“ (1 Kor 6,19-20). Ono je dakle zajedno s čovjekovom duhovnom stranom element života, te istovremeno mjesto prisutnosti Duha Božjega i sredstvo kojim čovjek izvršava svoju čast i poslanje da u svom tijelu živi i proslavlja Boga.

Čudoredni nauk Crkve odbacuje svaku ugrozu tjelesnoga života i zahtijeva njegovo poštivanje, ali ne čini od njega apsolutnu vrijednost. „Dapače, protivni novopoganskom shvaćanju koje promiče kult tijela kojemu bi

trebalo sve žrtvovati, uzdižući tjelesno savršenstvo i sportski uspjeh kao neka božanstva. Zbog vrijednosnog razlikovanja što ga stvara između jakih i slabih, takvo shvaćanje može dovesti do izopačenja odnosa među ljudima“ (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2289).

Naspram tomu novom poganskom pokušaju, svako ljudsko tijelo kao sredstvo života i njegov sastavni dio, prema biblijskom nauku, je hram Božji. Zato je ugrožavanje i razaranje života ne samo težak prekršaj ljudskih zakona koji je podložan kazni, nego još više od toga jedan je od najtežih oblika oskrvrnjenja hrama Božjega i uvreda Boga samoga, koja izaziva srdžbu Božju. O tomu svjedoči također sveti tekst u kojemu se čita: „Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama? Ako tko razara hram Božji, njega će Bog razoriti, jer je svet hram Božji, a to ste vi“ (1 Kor 3,16-17).

Divne su to riječi Svetoga Pisma o ljudskom životu i tijelu. U tom smislu, vjerna Božjoj objavi, Crkva naučava potrebu osobne i društvene odgovornosti: „Život i tjelesno zdravlje dragocjeni su Božji darovi. Treba ih razumno negovati, obazirući se na potrebe drugih i na zajedničko dobro. Skrb za zdravlje građana zahtijeva društvenu potporu kako bi se ostvarili uvjeti življenja koji omogućuju rast i postizanje zrelosti“ (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2288). Zato svi koji, osobito u ovo vrijeme raširene opasnosti po zdravlje, doprinose njegovoj zaštiti, a među njima posebice medicinsko osoblje, zavrjeđuju spomen, našu zahvalu i molitvu.

Poštivanje ljudskoga života zahtijeva mir

Navedene misli Svetoga Pisma o dostojanstvu čovjekova života i njegova tijela također su vrlo ozbiljno upozorenje i treba ih prizivati osobito u dane kada u domovini pljušti kiša teških riječi. Pozivajući se na zapovijed: Ne ubij! (Mt 5,21), Gospodin Isus Krist zahtijeva mir srca i prokazuje nemoralnost ubilačke srdžbe i mržnje (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 2302). A mir srca i odsustvo srdžbe i mržnje su temelj društvenoga mira, koji je zahtjev života i u njegovoj je službi. Naime: „Poštivanje i razvoj ljudskoga života zahtijevaju mir. Mir nije

tek odsutnost rata i ne može se svesti na osiguranje ravnoteže među suprotstavljenim silama. Mir se na zemlji ne može postići bez zaštite osobnih dobara, bez slobodne komunikacije među ljudima, bez poštivanja dostojanstva osoba i naroda, bez postojano življena bratstva. Mir je ‘spokoj poretka’ (sv. Augustin). On je ‘plod pravednosti’ (Iz 32,17) i učinak ljubavi (GS, 78)“ (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2304).

Također je katolički nauk: „Zemaljski je mir slika i plod Kristova mira koji je ‘Knez mironosni’, Knez mesijanskog mira (Iz 9,5). Krvlju svoga križa on je ubio ‘u sebi neprijateljstvo’ (usp. Ef 2,16; Kol 1,20-22), pomirio je ljude s Bogom i Crkvu učinio znakom i mjestom jedinstva ljudskoga roda i njegova sjedinjenja s Bogom (usp. LG, 1). ‘On je mir naš’ (Ef 2,14). Njegov je proglas: ‘Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!’ (Mt 5,9)“ (*Katekizam Katoličke Crkve*, 2305).

U zdravlju i miru

Kršćanin je pozvan slijediti Kristov mir kako bi postigao mir svoga srca. To je stanje koje isključuje srdžbu i mržnju. Samo takvi su mirotvorci na kršćanski način kojima Isus obećava da će se sinovima Božjim zvati. Zato kršćanin, kad Krist kuca na njegova vrata, ne pušta u odaje svoga srca samo Isusovo ime, već njegove vrednote: strpljenje, oprost i osobito ljubav, koja sažima svu Isusovu poruku. Isusovim imenom se ponosi a njegove vrednote vrši.

Ljudski život, duh i tijelo i njihovo zdravlje, imaju potrebu za ljubavlju, jer samo ih ljubav brani, čuva i održava u miru. A san je Boga samoga da čovjek konačno nauči živjeti u miru. U našoj domovini također! Stoga, za kraj i s nakanom da se ta Božja želja trajno ostvaruje među ljudima, molimo: „Gospodine, učini me oruđem svoga mira: Gdje je mržnja, da donosim ljubav! Gdje je uvreda, da donosim praštanje! Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo! Gdje je zabluda, da donosim istinu! Gdje je sumnja, da donosim vjeru! Gdje je očaj, da donosim nadu! Gdje je tama, da donosim svjetlo! Gdje je žalost, da donosim radost!“

Kardinal u prvostolnici zaredio pet đakona

Na Svjetski misijski dan, 24. listopada, za vrijeme mise u katedrali Srca Isusova vrhbosanski nadbiskup **Vinko kard. Puljić** za đakone je zaredio dvojicu kandidata Vrhbosanske nadbiskupije i trojicu Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

U koncelebraciji s kard. Puljićem bili su vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski administrator Vojnog ordinarijata u BiH **mons. Tomo Vukšuć**, provincijal Bosne Srebrene **fra Jozo Marinčić**, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić** te 40-ak svećenika. Na početku misnog slavlja nadbiskup Puljić pozdravio je suslavitelje, rodbinu ređenika, župnike i vjernike iz župa iz kojih su iznikli novi đakoni te okupljene vjernike. Potaknuo je nazočne da se posebice mole za petoricu novih đakona, piše *Nedjelja.ba*.

Nakon što su kandidati predstavljeni za red đakonata, a kršćanski puk izrazio zahvalnost Bogu za taj čin, kard. Vinko uputio je prigodnu homiliju.

Duhovna i fizička sljepoća

U svojoj propovijedi kardinal je napomenuo kako je Trideseta nedjelja kroz godinu bogata sadržajima. Podsjetio je kako je poruka Misijske nedjelje moliti za misije i misionare što je i oporuka Isusova kada je uzlazeći na nebo ostavio zapovijed svojim učenicima da idu po svijetu i propovijedaju. "Crkva u svojim temeljima ima misijsko poslanje, poći i naviještati Isusa, posebno onima koji ga ne poznaju, ali nažalost i onima koji su ga upoznali, a zaboravili jer su se ponijeli za svjetskim vrjednotama", rekao je kardinal te potom podsjetio na misna čitanja u kojima je slijepac molio **Sina Davidova** da progleda. Propovjednik je potom posvijestio kako postoji fizičko i duhovno sljepilo i napomenuo da ne zna koje je gore.

Mi u svom misijskom poslanju trebamo donijeti evanđelje onima koji su duhovno slijepi, koji ne vide smisao života i milosti koje su dobili Isusovom smrću na križu i uskrsnućem. Važno je da postanemo svjesni kako taj slijepčev vapaj vrijedi za svakoga od nas", naglasio je kard. Vinko podsjećajući koliko puta ljudi u svome životu padnu u duhovni mrak te bi trebali izgovoriti taj vapaj kako bi na život ponovno gledali očima vjere i vidjeli smisao života i križa.

"To je divna poruka vama dragi kandidati za đakonat. Izrekli ste pred nama svoj 'evo me'. Koliko god je to mala riječ, ona mnogo obvezuje. 'Evo me' tebi Isuse, 'evo me' tebi Crkvo i zajednici kojoj pripadam, inkardinacijom ili zavjetima. Taj 'evo me' ostvarivat ćete kroz posebne zadatke i poslanje", rekao je nadbiskup Puljić ističući neke od zavjeta kao što je beženstvo, molitva te služnje kod oltara. "Isus je rekao tko hoće za mnom neka me slijedi. On je sam kazao da nije došao gospodariti već služiti. Ta riječ je postala danas strana. Vi preuzimate zadaću služiti svetinjama. Prevažno je vratiti dostojanstvo služnja. Neće to biti jednostavno. Karerijezam je nametnut tako da 'služiti' postaje strana riječ. Agresivni relativizam je otupio čovjekov osjećaj prema svetome i automatski je otupio savjest prema grijehu", rekao je nadbiskup Puljić te se izravno obraćajući kandidatima potaknuo ih da nikada ne zaborave svoj identitet. Zaželio je da ih ne ponese duh vremena te da ne zaborave kako su Kristovi graditelji zajedništva i služitelji zajednice.

"Tamo gdje zakaže poniznost i djelovanje po duhu Božji nastaje nerazumijevanje, ogovaranja, tračanje, mržnja čak i osveta. Đavo to onda fantastično uspješno koristi", ustvrdio je propovjednik te nadalje progovorio o različitim klanovima koji zarobljavaju čovjeka u svoj način razmišljanja i djelovanja. Kandidatima je posvijestio da oni moraju mišljenje izgrađivati na evanđelju i nauku Crkve, a ne na klanskim predrasudama koje stvaraju bolesno stanje u zajednici. Govoreći u životu u današnjem vremenu koje je nazvao turbulentnim i dvoličnim, što ljudi u BiH izuzetno dobro znaju, potaknuo je na potrebu čuvanja evanđeoskih vrijednosti te nedopuštanja da se ovosvjetske računice ne miješaju sa zadaćom spasenja duša. Petorici kandidata je posebice posvijestio da "ako krenu djelovati zemaljskom računicom neće biti sretni".

"Na Misijski dan potičem vas da ono što ste godinama učili u klupama morate životom sada pokazati. Zajedno s vama želim obnoviti radosnu vijest u srcu, obnoviti radosno naviještanje evanđelja", rekao je na kraju kardinal zaželjevši da "njihova životna svijeća gori dok ne dogori, na slavu Božju".

Zadaće đakona

Poslije propovjedi kandidati za ređenje izrazili su spremnost prihvatiti posvećeno beženstvo, obdržavati bogoslužje časova te poštovanje i poslušnost dijecezanskom biskupu i zakonitom redovničkom poglavaru. Kard. Puljić polaganjem ruku i posvetnom molitvom kandidatima je podijelio sakrament svetoga reda đakonata. Potom su novozaređeni đakoni, uz

pomoć svojih župnika, obukli službenu liturgijsku odjeću te na kraju obreda primili evanđelistar iz kardinalovih ruku, i s njim izmijenili cjelov mira, a zatim pristupili služenju kod oltara.

Za đakone Vrhbosanske nadbiskupije su zaređeni **Josip Marković** i **Josip Papak**. Za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu red đakonata primili su: **fra Marko Cvitković**, **fra Ivan Stanić** i **fra Mijo Ljubos**.

Novi đakoni

Josip Marković rođen 21. studenog 1996. u Žepču od oca **Stipe** i majke **Dragice rođ. Mijatović**. Dolazi iz župe Lug-Brankovići. Nakon završene osnovne škole u rodnom kraju sjemenište i gimnaziju pohađao je u Katoličkom školskom centru *Petar Barbarić* u Travniku. Filozofsko-teološki studij započeo je na KBF-u u Sarajevu, a diplomirao je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu.

Josip Papak rođen 3. listopada 1997. u Mostaru od oca **Ivana** i majke **Ružice rođ. Galić**. Dolazi iz župe Presvetog Srca Isusova Prozor. Nakon završene osnovne škole u rodnom kraju sjemenište i gimnaziju pohađao je u Katoličkom školskom centru *Petar Barbarić* u Travniku. Nakon toga upisao je filozofsko-teološki studij na KBF-u u Sarajevu gdje je uspješno diplomirao u rujnu 2021.

Za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrnu red đakonata će primiti:

Fra Marko Cvitković rođen 27. kolovoza 1994. u Mostaru od oca **Mate** i **Slavke rođ. Jozipović**. Dolazi iz župe Doljani. Nakon završene osnove i srednje građevinske škole odlučio se za redovnički poziv.

Fra Ivan Stanić rođen je 4. siječnja 1996. u Kiseljaku od oca **Marka** i majke **Nevenke rođ. Stanić**. Dolazi iz župe Kreševo. Osnovnu školu završio je u rodnom gradu, a srednju strukovnu u Kiseljaku gdje je i maturirao. Nakon toga odlučio se za franjevački poziv.

Fra Mijo Ljubos rođen je 5. srpnja 1996. u Novoj Biloj od oca **Žarka** i majke **Gordane rođ. Vujica**. Dolazi iz župe Busovača. Osnovnu školu završio je u rodnom gradu, a Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Visokom gdje je i maturirao. Poslije toga odlučio se za redovnički poziv.

Ovim ređenjem prihvatili su, kako im je to povjerila mjerodavna vlast, zadaće đakona: svečano podjeljivati krštenje, čuvati i dijeliti euharistiju, u ime Crkve prisustvovati ženidbi i blagoslivljati, nositi popudbinu umirućima, čitati vjericima Sveto pismo, poučavati i poticati narod, predsjedati vjerničkom bogoslužju i molitvi, dijeliti sakramentale, predsjedati obredom sprovaoda i pokopa.

Liturgijsko slavlje animirao je udruženi zbor dviju bogoslovija pod ravnanjem **vlč. Marka Stanušića**.

Misu je izravno prenosio *Radio Marija* BiH. Nakon euharistije upriličeno je zajedničko fotografiranje s nadbiskupima i provincijalom.

(Ž.I., KT)

Deset godina sjemeništa u Vogošći i đakonsko ređenje

U četvrtak, 28. listopada u sarajevskoj katedrali Srca Isusova upriličeno je đakonsko ređenje **Paula H. dos Santosa Coelha** i **Dine Mustafija**, vrhbosanskih bogoslova Nadbiskupskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* te je ujedno obilježeno i 10 godina ove ustanove.

Svečano misno slavlje predvodio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor **mons. Tomo Vukšić** u koncelecijaciji sa savjetnikom u Apostolskoj nuncijaturi u BiH **mons. Amuryem Medinom Blanco**, rektorom sjemeništa *Redemptoris Mater* **don Micheleom Cappasom** i još 30-ak svećenika, među kojima je bio veliki broj neokatekumena.

Prije početka mise, okupljenima se obratio don Michele, uputivši pozdrave predsjedatelju mise, svećenicima, kao i nazočnim katehistima Neokatekumenskog puta, te vjerujućem puku - kako domaćem tako i onima iz raznih dijelova sijeta koji pripadaju Neokatekumenskom putu, pozvavši sve na molitvu za današnje ređenike.

Na početku misnog slavlja nadbiskup Vukšić također je uputio pozdrave, te povjerio milosrđu Božjem Paola i Dinu po zagovoru **Sv. Šimuna i Jude Tadeja**, čiji spomendan Crkva slavi na ovaj nadnevak.

Časna i odgovorna služba

Nakon što su kandidati predstavljeni i izabrani za red đakonata i prezbiterata, a kršćanski puk izrazio zahvalnost Bogu za taj čin, mons. Tomo je uputio prigodnu homiliju, izraživši najprije radost zbog đakonskog ređenja Dine i Paula, jednoga iz Zadra, a drugoga iz Brazila. „Oni su, s Božjim blagoslovom, izabrali da u Crkvi Kristovoj, kao članovi Sarajevske nadbiskupije na Neokatekumenskom putu, služe oltaru Gospodnjem i narodu Božjemu ondje kamo ih pošalje Crkva. Đakonat je prvi stupanj sakramenta svetoga reda a njegovo prvo podjeljivanje, prema izvještaju Djela apostolskih i u skladu s uobičajenim tumačenjem tog odlomka iz Svetoga pisma, obavili su apostoli u Jeruzalemu (...) Kao što je bilo na početku Crkve u Jeruzalemu, ovaj svečani čin vršio se na isti

način kroza svu povijest Crkve: polaganjem ruku apostolskoga nasljednika i izgovaranjem molitve koju Crkva predviđa. Tako će i danas ovoj dvojici naše braće biti povjerena vrlo časna i odgovorna služba u stupnju đakonata, na koji će biti uzdignuti, i što se može razumjeti samo očima vjere“, posvijestio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor.

„Dragi đakoni, radujemo se s vama! I neka vas Isus Krist stalno obasiplje svojim blagoslovom, nadahnjuje svojim primjerom i prati svojom pomoći u služenju oltaru, naviještanju evanđelju i vršenju djela konkretne kršćanske ljubavi prema braći i sestrama (...) Svojim ređenjem vi ulazite u svetište Gospodinovo. Taj vaš čin pozdravljamo riječima **Sv. Pavla**: ‘Milost vam i mir od Boga, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista!’ I zajedno s tim velikim apostolom naroda zahvaljujemo ‘Bogu svojemu svagda za vas zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: u njemu se obogatiste u svemu – u svakoj riječi i svakom spoznanju’ (1 Kor 1,3-5). Ovo je zato također dan Gospodina našega Isusa Krista, koji neka vas učini do kraja vjernima i postojanima“, obodrio je đakone mons. Vukšić.

Spremno prihvaćanje

Nakon propovjedi kandidati za ređenje izrazili su spremnost prihvatiti posvećeno beženstvo, obdržavati bogoslužje časova te poštovanje i poslušnost dijecezanskom biskupu i zakonitom poglavaru. Nadbiskup Vukšić polaganjem ruku i posvetnom molitvom kandidatima za svećeništvo podijelio je sakrament svetoga reda đakonata. Potom su novozaređeni đakoni, uz pomoć dvojice svećenika, obukli službenu liturgijsku odjeću te na kraju obreda primili evanđelistar iz nadbiskupovih ruku, i s njim izmijenili cjelov mira, a zatim pristupili služenju kod oltara.

Današnjim ređenjem prihvatili su, kako im je to povjerila mjerodavna vlast, zadaće đakona: svečano podjeljivati krštenje, čuvati i dijeliti euharistiju, u ime Crkve prisustvovati ženidbi i blagoslivljati, nositi popudbinu umirućima, čitati vjernicima Sveto pismo, poučavati i poticati narod, predsjedati vjerničkom bogoslužju i

molitvi, dijeliti sakramentale, predsjedati obredom sprovoda i pokopa.

Tijekom mise pjevanje su, uz potporu okupljenih vjernika u sarajevskoj katedrali, animirali članovi neokatekumenske zajednice, a na kraju je riječi zahvale za molitve i svaki drugi oblik pomoći roditeljima, zajednicama iz koje su potekli ređenici i Bogu, na hrvatskom i portugalskom jeziku, izrekao nadbiskup Vukšić.

Na kraju je upriličeno zajedničko fotografiranje.

Dodajmo kako na ovaj nadnevak Nadbiskupsko misijsko međunarodno sjemenište *Redemptoris Mater* sa sjedištem u Vogošći slavi 10. obljetnicu osnivanja. Vogošćansko sjemenište osnovano je kao jedno od 85 sjemeništa u svijetu na Neokatekumenskom putu koji izražava

spremnost da bude suradnička snaga biskupima i svećenicima, te nikako nešto odvojeno od župnoga pastorala i biskupije.

Neokatekumeni ili Neokatekumenski put jedan je od novih crkvenih pokreta koji je osnovao Španjolac **Kiko Argüelo te Carmen Hernández** 1964. u Madridu. Najprije su stigli u Hrvatsku 1977. i to u Split. Može se reći da je splitski nadbiskup **Franić** bio vrata ovog pokreta za Crkvu u Hrvata. Godine 1990. Neokatekumenski put je priznao **Sv. Ivan Pavao II.** kao itinerarij katoličke formacije valjane za društvo i za današnja vremena. U Vrhbosanskoj nadbiskupiji pokret je počeo s održavanjem kateheza 1997. u Sarajevu i 1999. u Žepču.

Novi đakoni

Vlč. Paulo H. dos Santos Coelho sin je **Josea Manuela Coelho** i **Marlene Ameline dos Santos Coelho**. Rođen je 1. lipnja 1993. u Santo Andrei u Brazilu, kao prvo od dvoje djece. Neokatekumenski put upoznao je 2008. u Sao Paulu, gdje je sazrijevao njegov svećenički poziv. U listopadu 2011. ušao je u sjemenište *Redemptoris Mater* u Vogošći. Filozofsko-teološki studij završio je na sarajevskom Katoličkom bogoslovnom fakultetu, diplomiravši 2018. Među kandidate za đakoniat i prezbiterat primljen je 2016. U službu čitača i akolite postavljen je 2017. Proveo je tri godine u pastoralnoj praksi i itineraciji u Svetoj zemlji i u Južnom Jordanu.

Vlč. Dino Mustafi sin je **Mirsada** i **Jagode** rođ. **Galac**. Rođen je 2. studenog 1989. u Zadru, kao prvo od troje djece. Neokatekumenski put upoznao je 2010. u Splitu, te je ondje sazrijevao njegov svećenički poziv. U rujnu 2013. pristupio je sjemeništu *Redemptoris Mater* u Vogošći. Filozofsko-teološki studij završio je na KBF-u u Sarajevu, gdje je diplomirao 2019. Primljen je među kandidate za đakoniat i prezbiterat 2017. U službu čitača i akolite postavljen je 2018. Proveo je tri godine u pastoralnoj praksi i itineraciji u Španjolskoj i u Srbiji.

(J.P.,KT)

20. molitveni dan za Domovinu

Dvadeseti Molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i 18. hodočašće na Bobovac katolika pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga upriličeno je u subotu, 23. listopada, javlja *Nedjelja.ba*.

Program molitvenog pohoda, na kojemu se i ove godine okupio velik broj vjernika, započeo je tradicionalnim okupljanjem u 9.30 sati kod rijeke Bukovice podno Bobovca, odakle se u 9.45 sati organizirano, u molitvenoj procesiji, krenulo prema odredištu. Brojni hodočasnici pridružili su se pripadnicima oružanih i redarstvenih snaga u molitvi krunice uspinjući se na Bobovac.

Misno slavlje na Bobovcu predslavio je vrhbosanski nadbiskup **kardinal Vinko Puljić**, a propovijedao je nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini dr. **mons. Tomo Vukšić**.

Uvodeći u misno slavlje kardinal Puljić pozvao je na izgradnju mira koji se temelji na pravdi i jednakopravnosti te istaknuo: "Molimo danas za ovu domovinu, gdje smo kod kuće, da bude prožeta mirom, slogom i zauzetošću."

Na početku propovijedi nadbiskup Vukšić kazao je kako su molitveni pohod za domovinu na Bobovac vjernici Sarajevske nadbiskupije započeli prije dva desetljeća, a dvije godine nakon toga pridružili su im se katolici pripadnici Oružanih snaga i snaga reda. Propovjednik je pritom naglasio kako smo ove godine okupljeni i ujedinjeni tom plemenitom nakanom na dvadesetom molitvenom pohodu Nadbiskupije, odnosno na osamnaestoj molitvi katolika koji služe u Oružanim i redarstvenim snagama i nadležnim ministarstvima i upravama, te podsjetio kako su se, kroz proteklo vrijeme ovim dvjema grupama vjernika pridružili mnogi drugi pojedinci, branitelji, organizirana društva, povijesne udruge, predstavnici vojnih dušobrižništava iz Republike Hrvatske i Slovenije, diplomatski i vojni predstavnici u BiH, a svoj doprinos dali su i pridruživali se u molitvi također predstavnici lokalne vlasti, svećenici, redovnice, bogoslovi, sjemeništarc, pjevački zborovi i brojni ostali dobronamjerni ljudi.

Uz to mons. Vukšić naglasio je i kako smo danas zahvalni dragom Bogu što je, po dobrim ljudima i njihovu djelovanju, koji su bili produžena ruka Božje dobrote, svojim blagoslovom bio prisutan i pratio okupljanja na Bobovcu.

"Zbog svega toga danas se može ustvrditi, da je kroz protekle godine ovim molitvenim pohodima iz godine u godinu raslo i oblikovano duhovno okupljanje koje već sada i posvema opravdano može biti nazvano lijepa tradicija. Tradicija koja će se, nadamo se i čvrsto vjerujemo, sretno nastaviti u narednim godinama i desetljećima. Jer sve ovo dosada mi katolički vjernici činili smo i obavljat ćemo i ubuduće sa samo jednom nakanom i ciljem: za dobro svih ljudi koji žive u našoj domovini, za razumijevanje i sreću, za pravnu i stvarnu jednakost njezinih naroda i manjinskih grupa, za mir i slogu među njima, za napredak svake vrste. Među vrednotama za koje smo, zbog sadašnjega stanja i okolnosti u domovini, ove godine na osobito način pozvani moliti i za njihovu zaštitu djelatno doprinositi jesu ljudski život i društveni mir", pozvao je vjernički puk nadbiskup Tomo, naglasivši na kraju svoje propovijedi da ljudski život, duh i tijelo i njihovo zdravlje, imaju potrebu za ljubavlju, jer samo ih ljubav brani, čuva i održava u miru - i u našoj domovini, također!

„Gospodine, učini me oruđem svoga mira: Gdje je mržnja, da donosim ljubav! Gdje je uvreda, da donosim praštanje! Gdje je nesloga, da donosim jedinstvo! Gdje je zabluda, da donosim istinu! Gdje je sumnja, da donosim vjeru! Gdje je očaj, da donosim nadu! Gdje je tama, da donosim svjetlo! Gdje je žalost, da donosim radost!“, završio svoju propovijed je nadbiskup vrhbosanski koadjutor dr. Tomo Vukšić.

Po završetku molitvenoga pohoda, za sve sudionike bio je tradicionalno pripremljen i vojnički grah.

Molitveni pohod Bobovcu pokrenuo je kardinal Puljić u znak sjećanja na dan smrti bosanske **kraljice Katarine Kosača** 25. listopada 1478. s ciljem ujedinjenja u molitvi za osobne potrebe, za vlastiti narod i domovinu Bosnu i Hercegovinu ali i za sve ljude i narode koji u njoj žive.

(J.Vr.,KT)

Svečano zatvorena jubilara 150. godišnjica dolaska sestara milosrdnica u BiH

U nedjelju, 14. studenog svečanim misnim slavljem u sarajevskoj katedrali, a potom i prigodnim programom u prostorijama KŠC-a, svečano je zatvorena jubilara 150. godišnjica dolaska Družbe sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskog u BiH.

Euharistijsko slavlje, u koncelecijaciji s pomoćnim biskupom banjolučkim **mons. Markom Semrenom**, provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene **fra Jozom Marinčićem**, otpravnikom poslova Apostolske nuncijature u BiH **mons. Amauryem Medinom Blancom**, generalnim vikarom Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Sladanom Ćosićem** i još 20-ak svećenika, predvodio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH **mons. Tomo Vukšić**, piše Nedjelja.ba.

On je na početku, uputio pozdrav nazočnima te pozvao na zahvalnost i molitvu u prigodi ovog velikog jubileja za Družbu sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskog.

Misno slavlje okupilo je veliki broj vjernika, među kojima su bile brojne redovnice, ne samo milosrdnice, nego raznih redovničkih zajednica, a zanimljivo je kako je među okupljenim sestrama Sv. Vinka bio i znatan broj odjevenih u redovnička odijela kakva su nosile prve redovnice u BiH.

Mlade, pune života i poletne

Nakon svetopisamskih čitanja i naviještenoga Evanđelja, nadbiskup Vukšić, uputio je prigodnu propovijed. „**Filomena Massi** iz Ljubljane, **Rufina Radonić** iz Pleternice u Slavoniji, **Rajmunda Perentin** iz Izole u Istri i **Emilija Gašparić** iz Varaždina - to su, prema starim zapisima, imena i podrijetlo četiriju prvih katoličkih redovnica koje su, točno prije 150 godina, 14. studenoga 1871. stigle u Sarajevo iz Zagreba

Bio je utorak kad su pristigle ove članice Družbe milosrdnih sestara Svetoga Vinka Paulskoga, odnosno Družbe kćeri kršćanske ljubavi, kako je ovu zajednicu početno nazvao njezin utemeljitelj **Sv. Vinko Paulski**. Naime,

ovaj svetac, poznat kao apostol kršćanske ljubavi, zajedno sa **Sv. Lujzom de Marillac**, osnovao je ovu zajednicu u Parizu 1633. Mlade, pune života i poletne, predane svome zvanju i s velikim povjerenjem u Božju providnost, došle su kao kćeri i službenice kršćanske ljubavi na poziv tadašnjega apostolskog vikara, vrlo iskusnoga biskupa **fra Paškala Vujičića**, koji je prije dolaska na službu u naše krajeve i sam bio misionarski biskup najprije u Albaniji, a potom u Egiptu te mu je tadašnji bosanski apostolski vikarijat bila treća biskupska služba“, podsjetio je mons. Tomo.

Uzvišena gospodarica

Zatim je naglasio, kako okupljeni na ovoj svetoj misi u povodu 150. obljetnice dolaska spomenutih sestara imaju nakanu da se sa zahvalnošću sjetu prije svega njih koje su, darivajući sebe, na ovim prostorima započele plemenito djelo kršćanske ljubavi i služenja svoje redovničke zajednice i katoličkih redovnica uopće. „Prema mišljenju ponajboljih poznavatelja crkvenoga socijalnog i karitativnog djelovanja, način života u Družbi kćeri kršćanske ljubavi bila je originalna i karakteristična novina Sv. Vinka jer je, u času kad je osnovana, ova družba svojim načinom djelovanja započela posvema nov put redovničkoga života, nepoznat u crkvenom životu u prethodnom razdoblju. Naime, redovnice njegove zajednice nisu više, kao što je prevladavao običaj do tada, živjele zatvorenim životom u svojim samostanima, nego su se našle na putovima svijeta, da bi bile u službi osoba u potrebi tamo gdje su ljudi živjeli i gdje god su se nalazili“, naglasio je nadbiskup koadjutor te podsjetio na riječi Sv. Vinka: „Ljubav je veća od bilo kakvih propisa, i njoj mora sve težiti. Ona je uzvišena gospodarica, pa valja izvršavati što naređuje.“

Nakon svete mise koju je skladnim pjevanjem animirao ujedinjeni zbor sestara milosrdnica Sarajevske provincije, kojim je dirigirala **s. Blanka Jeličić** uz orguljašku pratnju **s. Matee Krešić**, u prostorijama Katoličkog školskog centra *Sveti Josip* na Mejtašu, u podne je upriličen prigodan program.

Svečana akademija

Na početku svečane akademije najprije je nastupio zbor sestara milosrdnica s pjesmom *Oče svih sirota*.

Potom je pozdrav okupljenima uputila provincijalna poglavarica Sarajevske provincije s. **Julijana Djaković**. „Razmišljajući o prijednom putu otkrivamo veličanstvena djela Božja očitovana po njegovim izabranicama po kojima se želio na razne načine učiniti brižnim, vidljivim i prisutnim. Otkrivamo kako je, ne samo sestre nego i svoj narod uskrslu Krist svojim pobjedničkim križem, te svojim beskrajnim, Božanskim milosrđem snažno zagrluo i vodio kroz tešku i burnu povijest naše izmučene BiH. Koračajući na svom putu pregaranja ‘bijelesestre’, kojih je bilo više od 1 000 u ovom vremenskom razdoblju, proživljavale su svoja rađanja i umiranja, padove i uspinjanja koja ih prate sve do današnjih dana (...) Sestre i danas nastavljaju ostvarivati svoje poslanje dajući doprinos mjesnoj Crkvi u kojoj žive i djeluju (...) Oživljavajući našu prošlost, pokušavamo i u svojoj sadašnjosti, u novim oblicima vinkovske karizme utjeloviti djelotvornu ljubav Božju“, kazala je, među ostalim, s. Julijana. Upriličeno je zatim predstavljanje prigodne poštanske marke u povodu jubileja 150. godina od dolaska sestara u BiH, koju je nazočnicima predstavila **Željka Šaravanja**, voditeljica odjela filatelije HP-a Mostar, dok je pano sa markom s. Julijani uručio direktor odjela prodaje HP-a Mostar **Josip Bulić**.

Još jednu glazbenu točku *Kako je divno, tvoje ime*, izvele su sestre milosrdnice, a potom je s. **Alojzija Ramljak** kratko predstavila zbornik *Sestre milosrdnice na povijesnom putu naroda Bosne i Hercegovine*. Riječ je o zborniku u koji su pretočene emisije koje su tijekom godine na *Radio Mariji* imale sestre milosrdnice, želeći svoju družbu približiti slušateljima, a kojeg su okupljeni mogli dobiti po završetku programa.

Usljedila je skladba *Sveti Vinko, ljubav tvoja*, a zatim i kratkometražni film *Pod okriljem Majke Divne – sestre milosrdnice u Bosni i Hercegovini 1871. – 2021*.

Potom je s. Blanka iščitala nekoliko čestitki koje su pristigle od onih koji su bili spriječeni doći na ovu svečanost.

Zatim je svoju čestitku uputio provincijal fra Jozo Marinčić, koji je sestrama milosrdnicama darovao i repliku slike Gospe Olovske. Također, obratio se i **fra Andrija Nikić**, iz Ljubuškog, u ime Hercegovačke franjevačke provincije.

Završnu riječ uputila je vrhovna poglavarica Družbe milosrdnica Sv. Vinka Paulskog, s. **Miroslava Bradica**.

Na kraju, nadbiskupu Vukšiću i vrhovnoj poglavarici sestre Sarajevske provincije darovale su slike, koje im je uručila poglavarica Djaković.

Program koji je moderirala s. Blanka Jeličić, završen je glazbenom točkom *Himna Majci Divnoj*, a druženje okupljenih nastavljeno je prigodnim domjenkom.

Dodajmo i kako danas, stoljeće i pol od dolaska sestara milosrdnica u BiH, odnosno otkako je sjeme ženskog redovništva zasađeno među bh. pukom, na razini Biskupske konferencije BiH postoji 17 ženskih redovničkih zajednica, u većem ili manjem broju, tako ovdje djeluje oko 480 redovnica, a od njih je 60-ak milosrdnica.

Početna zajednica Milosrdnih sestara Sv. Vinka razgranala se, prema podacima koji su na raspolaganju, u 12 kongregacija i sve nose ime Sv. Vinka. One sve zajedno danas imaju oko 20 000 sestara i djeluju u više od 90 zemalja te bi po tomu, kad ih se uzme sve zajedno, bile najbrojnija ženska redovnička zajednica u cijeloj Crkvi.

(J.P., KT)

Katedrala u crvenoj boji iz solidarnosti prema progonjenim kršćanima

Vrhbosanska nadbiskupija priključila se u srijedu, 24. studenoga, inicijativi organizacije *Kirche in Not* (Crkva u nevolji) te je osvjetljavanjem katedrale u crveno izražena solidarnost s progonjenim kršćanima diljem svijeta.

Sarajevska prvostolnica Srca Isusova je tom prigodom od 17:00 do 24:00 sata bila „obojena“ u crveno. Euharistiju u 18:00 sati predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić** u zajedništvu s vrhbosanskim nadbiskupom koadjutorom **mons. Tomom Vukšićem**. Koncelebriralo je 15-ak svećenika među kojima je bio generalni vikar VN-a **mons. Sladan Ćosić**, piše *Nedjelja.ba*.

Pozdravivši nazočne na početku kardinal je istaknuo kako misu „prikazuje za sve progone kršćane u svijetu da bi ostali hrabri i ustrajni, a za one koji ih progone da ih Bog takne kako bi se obratili“. Potom je naglasio da je katedrala obojena u crveno iz solidarnosti s progonjenim kršćanima danas. Posvješćujući kako se toga dana obilježava spomendan vijetnamskog mučenika **Sv. Andrije Dung Laca** i drugova zaželio je „da nas Bog hrabri u svim našim iskušenjima“.

Veliki progoni jučer i danas

U prigodnoj i mozaičkoj propovijedi nadbiskup Vinko najprije je govorio o životnom putu Sv. Andrije Dung Laca te drugovima mučenicima tijekom progona kršćanstva koje je u Vijetnamu trajalo najmanje od 1625. do 1886. te odnijelo oko 130 000 života. Istaknuvši kako je to doba u Vijetnamu za kršćane bilo kao razdoblje progona za vrijeme **Dioklecijana** u Rimu. Naglasivši kako je Sv. Andrija odbio na sudu odreći se Krista pridodan je velikoj brojci kršćanskih mučenika u toj azijskoj zemlji.

Govoreći o današnjim stradanjima kršćana u Aziji i Africi naglasio je kako se čovjek naježi slušajući te strahote, ali i izrazio žaljenje što se na Zapadu nije u ignoriraju ti zločini. Potom se prisjetio razgovora iz 1994. s jednim europskim političarem koji je rekao „mi smo sredili katolike u Nizozemskoj i diljem Europe, a

ostala je još samo Poljska Italija i Hrvatska“. Na tragu toga je naglasio da postoji strategija za uništavanje vjere.

„Sloboda vjere je ljudsko pravo. Upravo povodom toga organizacija *Kirche im Not* pokrenula je akciju ‘crvenu srijedu’. Ona zapravo u središte pozornosti stavlja sve te ljude koji su progodnjeni. Javne zgrade i crkve diljem svijeta su obojene u crveno“, istaknuo je kardinal te potom progovorio o liturgijskoj važnosti crvene boje, posebice na Veliki petak. Nadalje je govorio o etimologiji riječi mučenik te spomenuo prvomučenika **Sv. Stjepana** koji je kamenovan zbog svoje vjere, ali dok je umirao molio je za svoje ubojice. Potom je podsjetio na primjer **Sv. Ignacija Antiohijskog** koji je bačen životinjama, a budući da je to predvidio napisao je kako ga „zubi zvijeri melju da postane čist kruh Kristov“.

„Kada govorimo o mučenicima razmišljamo obično o povijesti sve do Rima i velikih progona. Stotine crkava su izgrađene na mjestima gdje su bili mučenici“, naglasio je nadbiskup Vinko te podsjetio na riječi **pape Franje** da početak trećeg tisućljeća ima više mučenika nego čitavo treće stoljeće za vrijeme velikih progona u Rimskom Carstvu.

Govoreći kako je biti danas kršćanin veoma opasno jer postoji diskriminacija, progon i ubijanje posvijestio je kako u čak 60-ak zemalja svijeta nije zagwarantirana sloboda ispovijedanja vjere. Naglasivši kako pet milijardi ljudi, ili dvije trećine ljudske populacije, ne živi u slobodi vjere raščlanio je na primjerima zemalja Azije, Afrike te ostatka svijeta kakvi su to progoni.

Pred kraj homilije istaknuo je kako kršenje vjerskih sloboda utječe na pripadnike svih religija, ali posebice su kršćani ranjivi jer pripadaju ‘globalnoj crkvenoj skupini’, a kao takvi nemaju svojih zagovornika.

Pred kraj euharistije upriličeno je kratko molitveno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Liturgijsko slavlje svojim pjevanjem animirali su ovogodišnji đakoni, a misu je izravno prenosio *Radio Marija BiH*

Najnovije statistike progona kršćana

Inače, *Kirche in Not* međunarodna katoličke humanitarne organizacije s papinskim pravom već godinama posljednju srijedu u studenome diljem svijeta različitim aktivnostima pokušava skrenuti pozornost na kršćane koji trpe zbog svoje vjere. Jedan od načina je iluminacija znamenitih crkvi i građevina u crveno čemu se ove godine priključila i Vrhbosanska nadbiskupija.

Inače, prema podacima organizacije *Open Doors* tijekom 2020. u svijetu se dogodio po-

rast broja progonjenih kršćana. Više od 340 milijuna Kristovih sljedbenika doživjelo je visoku stopu progona ili diskriminacije. To znači da se jedan od osam kršćana susreo s nekim vidom progona. Najteža situacija je u „12 crvenih“ zemalja u kojima je razina progona najjača: Sjevernoj Koreji, Afganistanu, Somaliji, Libiji, Pakistanu, Eritreji, Jemenu, Iranu, Nigeriji, Indiji, Iraku i Siriji.

Ž.I., KT

+ dr. vlč. Marinko Perković

Nakon duže i teške bolesti, u ranim jutarnjim satima 13. rujna, preminuo je profesor moralne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu dr. vlč. Marinko Perković. Njegovi zemni ostatci ukopani su na spomendan Gospe Žalosne, 15. rujna, a misu zadušnicu u bogoslovskoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda predvodio je vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić.

U koncelebraciji s kardinalom bili su generalni vikar **mons. Slađan Ćosić** te 60-ak svećenika. Također, sudjelovao je i veliki broj redovnica različitih družbi te vjernika laika među kojima su bili rodbina pokojnika i nekadašnji studenti Katoličkog bogoslovnog fakulteta kojima je pok. profesor Perković jedno vrijeme predavao pojedine traktate iz moralne teologije ili predvodio seminare.

Ne zakloniti pogled u vječnost

Nazočnima se na početku obratio ravnatelj Svećeničkoga doma vlč. **Fabijan Stanušić**. On je u svom pozdravu i izrazima sućuti istaknuo kako su kolege pokojnog Marinka od milja zvali „doktor“. Podsjećajući kako je preminuo na blagdan Sv. Ivana Zlatoustog kojega se naziva „doktorom euharistije“ vlč. Fabijan je kazao: „Marinko je uz to bio i ‘doktor ispovijedi’ za svećenike i bogoslove. Bio je ponizna i skromna osoba koja je strpljivo podnosila dva križa bolesti.“

Vrhbosanski je nadbiskup u svojoj propovijedi govorio o svećeničkom životu i smislu smrti. Napomenuo je kako je pokojnika osobno poznavao od prvog dana njegova dolaska u sjemenište u Zadar. „Pratio sam ga sve do zadnjih dana kada je prolazio svoje čistilište. Koliko mi je teško što nas je napustio, toliko mi je utjeha da mu je Bog skratio njegove muke i primio ga u vječni božanski zagrljaj ljubavi i vječnog svjetla“, istaknuo je kardinal te je spomenuo njihov posljednji susret u kojemu mu je zahvalio za strpljivo nošenje križa. Napomenuo je kako je svaki ukop svojevrсни ispit savjesti te kako vjernicima nitko ne smije zakloniti pogled u vječnost. Opraštajući se od pokojnikova tijela rekao je kako je vlč.

Marinka duboko boljela pojedina gesta svećenika ili Bogu posvećenih osoba, koje bi zbog povrijeđenosti ega okretali glavu jedni od drugih. „Unatoč tomu nikada nije osuđivao nego je tražio put razumijevanja (...) Hvala ti, dragi Marinko, na tvom svećeničkom životu i svjedočenju. Neka tvoja vjernost Gospodinu učvrsti mnoge koji su klonuli duhom ili su dozvolili da im nešto ili netko zasjeni pogled u vječnost“, zaključio je vrhbosanski nadbiskup.

Najviše bio čovjek

Kratki životopis pok. vlč. Marinka na kraju je mise pročitao generalni vikar Ćosić. Spomenuo je da je prof. Perković rođen 28. studenoga 1964. u Sarajevu od oca **Mate** i majke **Zlate** rođ. **Jerковиć**; osnovnu školu pohađao u rodnome gradu (1971. - 1979.); Klasičnu gimnaziju i sjemenište *Zmajević* u Zadru (1979. - 1983.), a studij teologije završio u Sarajevu (1984. - 1990.). Za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 1990. Nakon jednogodišnjeg pastoralnog iskustva u župi Novo Sarajevo otišao je u Rim na poslijediplomski studij. Na Papinskom sveučilištu Gregoriana magistrirao je 1994., a potom i doktorirao 1997. iz područja moralne teologije. Nakon povratka iz Rima imenovan je profesorom moralnog bogoslovlja na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji, danas Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. Također je dvije godine (1997. - 1999.) predavao etiku u gimnaziji Katoličkog školskog centra *Sv. Josip*. Imenovan je članom Teološke komisije u dijecezanskom procesu sluge Božjega **Josipa Stadlera** (2002.) i članom eklezijalno-pravne skupine u okviru pripreme za Prvu sinode Vrhbosanske nadbiskupije (2019.). Više godina je obavljao službu koordinatora mjesečnih duhovnih obnova redovnica grada Sarajeva, i službu ispovjednika i duhovnog asistenta bogoslova (2015.-2021.).

„Životopis bilježi da je bio najdarovitiji student, uzoran bogoslov, urednik i suradnik raznih časopisa, profesor, mentor, autor knjiga, studijskih članaka i recenzija, prevoditelj. Pa ipak, on je najviše bio čovjek, brat i svećenik

koji je sa svojom tihom blizinom, sa svojim blagim osmijehom i sa svojom umilnom riječju, kao malo tko, svima bio jednako vjeran i pouzdan prijatelj, a mnogima i balzam bogoslovske, svećeničke i redovničke živote“, rekao je mons. Ćosić.

Također je pročitao i sažalnicu koju su Vrhbosanskoj nadbiskupiji i rodbini zajednički

uputili đakovački nadbiskup **mons. Đuro Hranić**, pomoćni biskup **mons. Ivan Ćurić** i biskup u miru **mons. Marin Svrakić**.

Nakon mise zadušnice, zemni ostatci pokojnika ukopani su u svećeničkoj grobnici na Gradskom groblju *Bare*. Sprovedne obrede predvodio je vrhbosanski nadbiskup.

(KT)

+ vlč. Adnan Petar Mihael Jašaravić

U jutarnjim satima 28. rujna u Općoj bolnici *Dr. Abdulah Nakaš* u Sarajevu u svojoj 30. godini života preminuo je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Adnan Petar Mihael Jašarević. Nakon što mu je nedjelju, 26. rujna iznenada pozlilo te je prebačen u Opću bolnicu gdje je u ponedjeljak, 27. rujna podvrgnut operativnom zahvatu vlč. Ado, kako su ga kolega od milja zvale, izgubio je bitku za život. Ukop njegovih zemnih ostataka bio je na spomendan Sv. Jeronima, 30. rujna na groblju *Bare*, a misu zadušnicu u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda predslavio je vrhbosanski nadbiskup metropolita **Vinko kard. Puljić**.

S njim u koncelecijaciji bilo je 70-ak svećenika.

Na početku je okupljene pozdravio i izrazio sućut rektor VBS-a **preč. Zdenko Spajić**, kazavši kako je „ova kuća često doživljavala da se njezini stanovnici vrate u nju ponovno živjeti ili kao gosti“, ali da ne pamti da se njezin, skoro dojučerašnji stanovnik na ovakav način ondje vratio.

Sazrio za Nebo

Nakon svetopisamskih čitanja i naviještenog evanđelja, kardinal Vinko uputio je svoju propovijed početno kazavši kako mu teško pada da u kratkom vremenskom razdoblju ispraća dvojicu svećenika, i to obojicu Sarajlija. „Mi sad ne stojimo samo pred tajnom smrti, nego i pred tajnom života. Naš dragi subrat,

misnik Adnan Petar Mihael imao je svoj jedan karakterističan put traženja Boga. To je ono što posebno mene nekako dira – na koji način se borio (...) Ljudi koji su imali, nekako, redovan put rasta u vjeri ne razumiju to, i to sam očito primijetio da nisu mogli razumjeti to njegovo traženje. Zato sam na poseban način Bogu zahvalan što mu je Bog kroz razne kušnje očitovao sebe. On je Boga zavolio, on je Crkvu zavolio, on je svoje svećeništvo zavolio. A eto, Bog je vidio da je sazrio za Nebo. Po ljudskom gledano – to je vrlo rano jer tek je počeo stasati kao svećenik, raditi kao svećenik stoga želim posebno zahvaliti onima koji su to razumjeli. Poglavitito želim zahvaliti ocima isusovcima jer su mu otvorili vrata, rado ga prihvatili, na *Radio Mariji* je djelovao... A onda – gdje god je bio pokušao je svjedočiti ono što u sebi nosi, ono što nas često opterećuje da mi ljude gledamo ukalupljeno – kako mi zamišljamo, međutim, svatko je od nas Božje dijete, svatko je različiti, svatko od nas ima svoj životni put“, kazao je nadbiskup vrhbosanski.

Svaki sprovod je propovijed

U nastavku je istaknuo kako je zapravo svaki sprovod sam po sebi najjača propovijed. „Ne ovo što govorim (...) nego čovjek postaje svjestan svojih granica i ograničenosti, svojih ljudskih dimenzija, svoje smrtnosti. Što češće postajemo svjesni onda ćemo sigurno ovo vre-

mena što nam Bog daruje iskoristiti temeljitije, da čestitije živimo. Zato je svaki mrtvački sanduk i te kako propovijed, ali iznad njega stoji križ koji je simbol Krista koji je za nas umro, uskrsnuo. To je ona neuništiva nada u nama kršćanima s kojom se možemo boriti, s kojom možemo ustrajati (...) Bože sad te molim – primi njegovu dušu (...) Ti vidiš duboko u njegovu srcu to iskreno traženje Boga – to primi i blagoslovi, a ljudsku slabost oprost, a nas ojačaj da ovo života što imamo istinski budemo u tvojoj službi – vjerni, odani i oduševljeni“, poručio je na kraju kard. Puljić.

U jutarnjim satima života i svećeništva

Potom je generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije **mons. Slađan Ćosić** predstavio životopis pok. vlč. Adnana Petra Mihaela, koji je bio sin **Muhidina** i **Velene** rođ. **Vuković**, rođen 30. siječnja 1992. u Sarajevu. „Kršten je u sarajevskoj protestantskoj zajednici, 7. srpnja 2007., a zatim je primljen u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom. Krizman je u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu 2010. Osnovnu i srednju školu je završio u rodnome gradu, a studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) Sveučilišta u Sarajevu. U sarajevskoj katedrali je zaređen za đakona (2018.) i za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije (2019.). Bio je na službi župnog vikara na Kupresu i u katedralnoj župi u Sarajevu. Uz to je volontirao na *Radio Mariji* Bosne i Hercegovine. Zbog bolova koje je osjećao, u nedjelju 26. rujna prebačen je u Opću bolnicu *Dr. Abdulah Nakaš* u Sarajevu, gdje je sutradan podvrgnut operativnom zahvatu; nažalost, umro je u jutarnjim satima 28. rujna u 30. godini života (...) Vlč. Adnan nas je napustio, takoreći, u jutarnjim satima svog života i svećeništva. To nas je sve još više iznenadilo i duboko potreslo. U trenutku kad ispraćamo njegovo premi-

nulo tijelo, čini mi se da nas ovaj naš mladi subrat, čak i ne htijući, sramežljivo, kakav je inače i bio, poziva da budemo ponizni, jednostavni i radosni svećenici Isusa Krista. Tako ćemo druge potaknuti da i oni pođu s nama, jer je s nama Bog! Pokoj vječni daruj mu, Gospodine: i svjetlost vječna svijetlila mu“, poručio je mons. Slađan.

Ispraćaj

U ime generacije svećenika s kojima je pok. vlč. Ado, kao su ga odmilja zvali, studirao emotivno se obratio svećenik Kotorske biskupije vlč. **Željko Pasković**, a u ime župne zajednice gdje je djelovao i u ime svećenika Vrhbosanske nadbiskupije vlč. **Oliver Jurišić**, katedralni župnik u Sarajevu i profesor na sarajevskom KBF-u.

Misu zadušnicu skladnim pjevanjem animirali su bogoslovi, svećenici i članovi sarajevskog katedralnog zbora, predvođeni vlč. **Markom Stanušićem**.

Okupljeni vjerujući puk koji je dupke ispunio sjemenišnu crkvu zajedno s lijesom pok. vlč. Jašarevića uputio se ka Gradskom groblju *Bare*.

Njegovi zemni ostatci ukopani su u svećeničkoj grobnici, do koje je pokojnika, uz molitvu krunice, ispratio uistinu veliki broj vjernika, svećenika, redovnica, bogoslova, rodbine, prijatelja – sa svih strana, župljana župa u kojima je djelovao, ali i svih sarajevskih župa. Sprovedne obrede na *Barama* predvodio je vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata **mons. Tomo Vukšić**.

Nakon što je njegovo tijelo položeno u grobnicu, pjesmom su ga ispratili članovi Neokatekumenskog puta.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

(J.P., KT)

+ Anto Jelić

U nedjelju, 24. listopada, u poslijepodnevnom satima u Svećeničkom domu u Sarajevu u svojoj 79. godini života i 50. svećeništva preminuo je vlč. Anto Jelić, umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije. Njegovi zemni ostatci ispraćeni su misom zadušnicom i ukopnim obredima u utorak, 26. listopada.

Zadušnicu u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu predslavio je pomoćni vrhbosanski biskup u miru **mons. Pero Sudar** u koncelebraciji s nadbiskupom koadjutorom vrhbosanskim **mons. Tomo Vukšićem**, generalnim vikarom VN-a **mons. Slađanom Ćosićem** te 50-ak svećenika.

Na euharistijskom slavlju bili su i bogoslovi, redovnice, članovi Hrvatskog katoličkog dobrotvornog društva te vjernici sarajevskih župa u kojima je pokojni svećenik djelovao.

Nada koja donosi mir

Riječi pozdrava na početku sv. mise izrekao je generalni vikar Ćosić koji je podsjetio na **Isusove** riječi upućene **Marti**: „Ja sam uskrsnuće i život“ (usp. Iv 11,25) pri tome kazavši kako su one jamac da nijedna smrt, pa tako ni ona voljene osobe, nipošto nije odlazak u ništavilo, nego je prijelaz u novi život koji nema kraja. „Istina, smrt ima svoju težinu, ali, ipak, ona nije ništa u usporedbi s blaženom nadom koja podjednako tješi i donosi mir onima koji odlaze ususret Gospodinu i onima koji ovdje ostaju još neko vrijeme“, poručio je, među ostalim, mons. Slađan.

Zauzeti pastoralac i domoljub

U prigodnoj propovijed biskup Sudar najprije je ustvrdio kako ljude svaka smrt iznenađi ma koliko joj se nadali i bez obzira što je to neodgodiva činjenica te da se život najbolje shvaća pored odra pokojnika. „Isus nas u evanđelju hrabri i jamči život svima koji su u svom životnom vijeku utkali makar jednu crtu po kojoj su njemu slični“, kazao je propovjednik te je u nastavku podsjetio na neke ljudske i svećeničke kvalitete pokojnog Ante. „Bio je zauzeti pastoralac koji se trudio izvršavati svoj svećenički poziv“, podsjetio je biskup Sudar te

spomenuo još jednu pokojnikovu osobinu po kojoj je bio prepoznatljiv – domoljublje.

Govoreći o Antinoj ljubavi prema svome narodu prisjetio se njegove pozivnice za Mladu misu iz 1972. na kojoj je bila hrvatska trobojnica što su mnogi u to vrijeme dočekali istovremeno sa zebljom i radošću. „No, isto tako cijenio je i one koji nisu pripadnici njegova naroda. S njim sam prvi put u životu bio na iftaru te zahvaljujući njemu upoznao brojne pravoslavne svećenike“, kazao je umirovljeni vrhbosanski pomoćni biskup te je zaključno napomenuo kako je pokojni svećenik imao otvoreno srce za potrebite: mlade, studente te siromašne. „Važnija mu je bila bit nego forma, sadržaj nego pakiranje te je posvema bio svoj što se nije sviđalo ovozemaljskim vlastima (...) Bio je čovjek i svećenik velikog srca“, zaključio je mons. Sudar.

Prijatelj mladih

Na kraju sv. mise prisutnima se još jednom obratio generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije pročitavši pokojnikov životopis te je tom prigodom zahvalio Upravi Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije i njezinim djelatnicima koji su posljednjih godina skrbili o vlč. Anti.

Zatim se od pokojnika kao predsjednik HKKD-a oprostio **gosp. Anto Prskalo** koji je najprije je u ime društva izrazio sućut Antinoj obitelji i rodbini kao i cijeloj Vrhbosanskoj nadbiskupiji te je zahvalio svima koji su došli oprostiti se od njegova tijela. „Nasilno progonoštvo i dugogodišnje robovanje njegova oca **Stipana** trajno su opečatili i Antin život kao istinskog rodoljuba i domoljublja“, naveo je Prskalo. Istaknuo je kako je njegov život bio dinamičan i sadržajan te da je vlč. Jelić kao predsjednik HKDD-a posebno brinuo za mlade i studente podijelivši oko 680 stipendija.

Poslije sv. mise uslijedili su ukopni obredi na Gradskom groblju *Bare* koje je predvodio biskup Sudar. Nakon toga su zemni ostatci vlč. Ante položeni u svećeničku grobnicu.

(D. K.)

+ Mato Marijić

Vlč. Mato Marijić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, preminuo je 12. studenoga u 69. godini života u Slavonskom Brodu. Njegovi zemni ostatci ukopani su 16. studenoga na Gradskom groblju u Slavonskome Brodu.

Uz nazočnost 30-ak prezbitera Vrhbosanske nadbiskupije i Slavonskobrodskog dekanata ukopne obrede predvodio je generalni vikar VN-a **mons. Slađan Ćosić**. Pokojnika je pjesmom u vječni počinak ispratila ženska pjevačka skupina *Ad astra* iz Slavonskog Broda.

Misu zadušnicu odmah potom u župnoj crkvi Duha Svetoga u Malom Parizu predvodio je također generalni vikar **mons. Ćosić**.

U prigodnoj propovijedi **mons. Slađan** je napomenuo kako je svaka pokajnička misa čin vjere. "Sveta misa zadušnica koju danas slavimo, čin je naše vjere; u njoj se očituje naša vjera u živoga Boga, u Boga koji je životvoran, i kojemu svi žive. Uz to u njoj se očituje naša nada u Božje milosrđe po kojemu će Bog živih svojim životom obdariti one koji su ga ovdje na zemlji ljubili iz svega srca svojega i iz sve duše svoje, i iz sveg uma svojega i iz sve snage svoje. Konačno ovom misom mi ispovijedamo vjeru u Božju milosrdnu ljubav u svakom trenutku našega života, a nadasve u trenutku ulaska u život vječni. U svetoj misi nalazimo utjehu i snagu za naš svagdanji život na zemlji, poglavito kada je taj život izložen žalosti zbog gubitka drage i voljene osobe", rekao je, uz ostalo, u homiliji propovjednik te rodbini pokojnika u svoje i u ime vrhbosanskog nadbiskupa **Vinka kard. Puljića** i nadbiskupa koadjutora **mons. Tome Vukšića** iskazao kršćansku sućut.

Naglasio je kako je molitva za preminulog svećenika Matu ponajviše znak njihove solidarnosti za svjedočanstvo koje im je pokojnik ostavio, za dobro koje je učinio, te što je životom i svjedočanstvom, svojim riječima i djelima mnoge učio kako ljubiti Boga i bližnjega.

U ime generacije svećenika pok. Mate oprostio se župnik u Lovnici kod Žepča vlč. **Marko Lacić**. Inače, u rodbini pok. Mate ima nekoliko duhovnih zvanja, koji su toga dana bili nazočni na ukopu i misi zadušnici: župnik u Sarajevu na Marijin Dvoru **mons. Anto Ćosić**, župnik vikar u Valpovu vlč. **Luka Ćosić**, svećenik u Njemačkoj vlč. **Jure Zirdum** te redovnice **s. Elizabeta Ćosić** i **s. Angela Zirdum**.

Vlč. Mato rođen je 26. lipnja 1953. u Kulini u uzornoj katoličkoj obitelji oca **Ivana** i majke **Kaje** rođ. **Ćosić**, kao drugo od njihovih osmero djece. Osnovnu školu završio je u Božincima, srednju u Subotici, a teologiju u Sarajevu. Dakonsko ređenje primio je 1978. po rukama **nadbiskupa Marka Jozinovića**, koji ga je zaređio za svećenika. Najveći dio svoga svećeničkog života proveo je u Njemačkoj, a od 2018. kada je umirovljen vratio se u Vrhbosansku nadbiskupiju te bio župnikom rodne župe Sv. Petra i Pavla u Kulini u Bosanskoj Posavini. Tu je 2019. na Petrovo proslavio svojih 40 godina svećeništva. Pastoralno je djelovao do svibnja 2021. kada se razbolio te je otišao na liječenje u Slavonski Brod, gdje je u petak 12. studenog preminuo u 69. godini života.

(B.L., KT)

Pastoralni kalendar za 2022.

Siječanj

1.	Subota	Marija Bogorodica, Nova godina	Svjetski dan mira Prva subota: molitva za duhovna zvanja Katedrala – 10:30
2.	Nedjelja	Druga po Božiću	
3.	Ponedjeljak	Presveto Ime Isusovo	
4.	Utorak	Anđela Folinjska, Emanuel, Borislava	
5.	Srijeda	Eduard, Emilijana, Miljenka	
6.	Četvrtak	Bogojavljenje: Tri kralja Dan Sv. djetinjstva - PMD	Katedrala: Sv. misa u 10:30 Obljetnica biskupskog ređenja kardinala V. Puljića
7.	Petak	Rajmund Penjafortski, Rajko, Lucijan	
8.	Subota	Severin, Teofil, Bogoljub	Stadlerov dan
9.	Nedjelja	Krštenje Gospodinovo	
10.	Ponedjeljak	Agaton, Dobroslav, Dobrića, Grgur X.	
11.	Utorak	Teodozije, Paulin, Higin	
12.	Srijeda	Ernest, Tatjana Rimska, Bernard	
13.	Četvrtak	Hilarije, biskup i crkveni naučitelj	
14.	Petak	Feliks iz Nole, Srećko, Rajko	
15.	Subota	Pavao Pustinjak, Mavro, Anastazija	
16.	Nedjelja	Druga kroz godinu	
17.	Ponedjeljak	Sv. Anto Pustinjak	Patron: Gorice
18.	Utorak	Margareta Ugarska, Biserka, Priska	Početak Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

19.	Srijeda	Mario, Ljiljana, Marta, Makrije	
20.	Četvrtak	Fabijan, papa i mučenik	
21.	Petak	Agneza, djevica i mučenica, Janja	
22.	Subota	Vinko, đakon i mučenik	
23.	Nedjelja	Treća kroz godinu – Nedjelja Božje riječi	
24.	Ponedjeljak	Franjo Saleški, biskup i crkveni naučitelj	
25.	Utorak	Obraćanje Sv. Pavla Apostola	Završetak molitvene osmine za jedinstvo kršćana Dan KŠC-a Zenica TPT Zagreb
26.	Srijeda	Timotej i Tit, biskupi	TPT Zagreb
27.	Četvrtak	Anđela Merici, djevica	TPT Zagreb Zenica: sestre uršulinke
28.	Petak	Toma Akvinski, prezbiter i crkveni naučitelj	
29.	Subota	Valerije Trierski, Konstancije	
30.	Nedjelja	Četvrta kroz godinu	Dan molitve za mir u BiH
31.	Ponedjeljak	Ivan don Bosco	Dan KŠC-a Žepče

Veljača

1.	Utorak	Brigita Irska, Gita, Miroslav	Katedrala: večernja i misa s redovnicima i redovnicama
2.	Srijeda	Prikazanje Gospodnje: Svijećnica	Katedrala: Dan posvećenog života u 10:30
3.	Četvrtak	Blaž, Vlaho, Tripun, Tripo, Oskar	D. Tramošnica – Dan fra Lovre Milanovića Sjednica umrežavanja struktura
4.	Petak	Maria de Mattias, Veronika Jeruzalemska	
5.	Subota	Agata, djevica i mučenica	Prva subota: molitva za duhovna zvanja
6.	Nedjelja	Peta kroz godinu	Dan života
7.	Ponedjeljak	Rikard Engleski, Maksim, Julijana	Dekanatski susreti u ordinarijatu: Sarajevski dekanat
8.	Utorak	Jeronim Emilijani, Jozefina Bakhita	Stadlerov dan Dekanatski susreti u ordinarijatu: Kreševski dekanat
9.	Srijeda	Skolastika, djevica	Dekanatski susreti u ordinarijatu: Sutješki dekanat
10.	Četvrtak	Alojzije Stepinac	Patron: Orašje Dekanatski susreti u ordinarijatu: Ramski dekanat Katedrala: Sv. misa u 18:00
11.	Petak	Blažena Djevica Marija Lurdska	Svjetski dan bolesnika Dekanatski susreti u ordinarijatu: Tuzlanski dekanat
12.	Subota	Eulalija, Zvonimir, Zvonimira	Dekanatski susreti u ordinarijatu: Brčanski dekanat
13.	Nedjelja	Šesta kroz godinu	
14.	Ponedjeljak	Valentin, Zdravko, Valentina	VBS: Duhovne vježbe Zajedničko zasjedanje BK BiH i HBK u Mostaru
15.	Utorak	Klaudije Colombiere, Vitomir, Vito	VBS: Duhovne vježbe Zajedničko zasjedanje BK BiH i HBK u Mostaru
16.	Srijeda	Julijana, Julka, Samuel, Daniel, Miljenko	VBS: Duhovne vježbe
17.	Četvrtak	Sedam sv. utemeljitelja Reda slugu BDM-a	VBS: Duhovne vježbe
18.	Petak	Gizela, Sadot i dr., Ivan Petar i dr.	NCM Ivan Pavao II.: Vijeće za mlade

19.	Subota	Konrad Pjačentski, Rajko, Blago, Ratko	
20.	Nedjelja	Sedma kroz godinu	
21.	Ponedjeljak	Petar Damiani, Damir, Natalija, Zaharija	Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Žepački dekanat
22.	Utorak	Katedra Sv. Petra	Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Doborski dekanat
23.	Srijeda	Polikarp, biskup i mučenik	Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Travnički dekanat
24.	Četvrtak	Montan, Goran, Modesto	Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Bugojanski dekanat
25.	Petak	Nestorije, Cezarije, Hrvoje, Donat	Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Šamački dekanat
26.	Subota	Aleksandar, Aleksa, Saša, Branko	Susret animatora liturgijskog pjevanja Dekanatski susreti u ordinarijatu: Usorski dekanat Tečaj pripreve za brak: Ramski dekanat (Gračac)
27.	Nedjelja	Osma kroz godinu	
28.	Ponedjeljak	Roman, Bogoljub, Vikica, Teofil	NCM – Trajna formacija sveće- nika do 10 godina misništva Dekanatski susreti u ordinarija- tu: Derventski dekanat

Ožujak

1.	Utorak	Albin, Zoran, Zorislav, Zorko	NCM – Trajna formacija svećenika do 10 godina misništva
2.	Srijeda	Čista srijeda – Pepelnica	
3.	Četvrtak	Marin, Marinko, Asterije, Tacijan	
4.	Petak	Kazimir, Eugen, Natko	
5.	Subota	Lucije, Hardijan, Virgil	Prva subota: molitva za duhovna zvanja Tečaj pripreve za brak: Travnički dekanat (Vitez)
6.	Nedjelja	Prva korizmena	
7.	Ponedjeljak	Perpetua i Felicita, Eugen, Efrem	
8.	Utorak	Ivan od Boga, Boško, Ivša	Stadlerov dan
9.	Srijeda	Franciska Rimska, Franjka, Fanika; kvatre	
10.	Četvrtak	Emilijan, Emil, Makarije, Kajo	
11.	Petak	Ulrih, Firmin, Tvrtko, Blanka; kvatre	
12.	Subota	Maksimilijan, Fina, Bernard; kvatre	Tečaj pripreve za brak: Kreševski dekanat (Kiseljak)
13.	Nedjelja	Druga korizmena	Obljetnica izbora pape Franje Katedrala: Papin dan u 10:30
14.	Ponedjeljak	Matilda, Milijana, Borka, Paulina	
15.	Utorak	Longin, Veljko, Mengin, Zaharija	
16.	Srijeda	Hilarije i Tacijan, Julijan, Euzebij	
17.	Četvrtak	Patrik, Patricija, Gertruda, Konrad, Domagoj	
18.	Petak	Ćiril Jeruzalemski, biskup i crkveni naučitelj	BK BiH

19.	Subota	Josip , zaručnik BDM	BK BiH Patron: V. Dubica, Marijin Dvor, Rankovići, Špionica, Zavidovići, Zenica – Sv. Josip, Teslić Dan KŠC-a Sarajevo Tečaj priprave za brak: Šamački dekanat (Tolisa)
20.	Nedjelja	Treća korizmena	Nedjelja solidarnosti u BiH (Bugojno)
21.	Ponedjeljak	Serapion, Kristijan, Vesna, Vlasta	
22.	Utorak	Lea Rimska, Oktavijan, Leonarda	
23.	Srijeda	Turbije Mongrovejski, Oton, Anuncijata	
24.	Četvrtak	Katarina Švedska, Latin, Javorka	
25.	Petak	Blagovijest	Patron: VBS - Sarajevo
26.	Subota	Emanuel, Eugenija, Montan i Maksima	Tečaj priprave za brak: Bugojanski dekanat (S. Gračanica)
27.	Nedjelja	Četvrta korizmena	Nedjelja „Laetare“ – Veselite se
28.	Ponedjeljak	Spes, Nada, Sonja, Priska	
29.	Utorak	Bertold, Eustazije	
30.	Srijeda	Kvirin Rimski, Bogoljub, Bogoljuba	
31.	Četvrtak	Benjamin, Balbina, Gvido, Natalija	

Travanj

1.	Petak	Hugo iz Grenobla, Venancije, Anastazije, Mavro	Travnik: Duhovne vježbe za vijećnike
2.	Subota	Franjo Paolski, Teodora, Božidara, Leopold	Prva subota: molitva za duhovna zvanja Obljetnica biskupskog ređenja mons. Tome Vukšića Tečaj pripreme za brak: Žepački dekanat (Žepče) Travnik: Duhovne vježbe za vijećnike
3.	Nedjelja	Peta korizmena	Travnik: Duhovne vježbe za vijećnike
4.	Ponedjeljak	Izidor, biskup i crkveni naučitelj	
5.	Utorak	Vinko Ferrer, Irena, Kresencija	
6.	Srijeda	Celestin I., papa	
7.	Četvrtak	Herman, Teodor	
8.	Petak	Dionizije Korintski, Timotej, Klement	Dan molitve i pokore za žrtve nasilja i zlorabljenja Stadlerov dan
9.	Subota	Demetrije, Liberan, Libor, Hugo	Tečaj pripreme za brak: Travnički dekanat (Travnik)
10.	Nedjelja	Nedjelja muke Gospodnje - Cvjetnica	Katedrala u 10:30
11.	Ponedjeljak	Stanislav, Stanko, Stanislava, Filip, Izak	
12.	Utorak	Julije I., papa, Zenon, Saba, Damjan	
13.	Srijeda	Velika srijeda	Katedrala: Misa posvete ulja u 10:30 PMD - Dan Djela Sv. Petra
14.	Četvrtak	Veliki četvrtak	Katedrala: Misa večere Gospodnje u 18:00
15.	Petak	Veliki petak	Katedrala: Obredi Velikog petka u 18:00 Konferencija za medije u 11:00
16.	Subota	Velika subota	Katedrala: Misa vazmenog bdijenja u 20:00 Čestitanje Uskrsa nadbiskupima u 12:00

17.	Nedjelja	Uskrs	Katedrala: Sv. misa u 10:30
18.	Ponedjeljak	Euzebije, Anastazija, Apolonije	
19.	Utorak	Leon IX., Kresencije Padovanski	
20.	Srijeda	Anicet, Marcelin	Sabor svećenika
21.	Četvrtak	Anzelmo, Konrad	
22.	Petak	Soter, Teodor, Leonid	
23.	Subota	Juraj	Patron: Derventa, Morančani, Vitez Krizma – Žepče u 11:00 V. P. Osova u 17:00 V. P. Novo Selo-Balegovac u 11:00 T. V. Odžak u 17:00 T. V.
24.	Nedjelja	Druga uskrsna	Nedjelja Božanskog milosrđa Krizma – Tolisa u 11:00 T. V. Busovača u 11:00 V. P.
25.	Ponedjeljak	Marko	Patron: Gradačac, Ilijaš, Plehan, Potočani
26.	Utorak	Montan i Maksima, Marcelin	
27.	Srijeda	Ozana Kotorska, djevica	
28.	Četvrtak	Petar Chanel, Ljudevit M. Grignon	Travnik: Dan sjemeništa
29.	Petak	Katarina Sijenska, djevica i crkvena naučiteljica	Travnik: Dan KŠC-a <i>Petar Barbarić</i>
30.	Subota	Pio V., Silvije, Venancije	Krizma – Dolac u 11:00 V. P. Vitez u 17:00 V. P. Svilaj u 11:00 T. V. Potočani u 17:00 T. V.

Svibanj

1.	Nedjelja	Treća uskrsna	Patron: Pale, Turbe Hodočašće u Olovo Krizma – Turbe u 11:00 (delegat) Gornja Dubica u 11:00 (delegat)
2.	Ponedjeljak	Atanazije, biskup i crkveni naučitelj	
3.	Utorak	Filip i Jakov, apostoli	
4.	Srijeda	Florijan, Antonina, Cvjetko, Cvijeta	
5.	Četvrtak	Anđelko, Irena, Peregrin, Maksim	
6.	Petak	Dominik Savio, Irenej Srijemski, Mirko	
7.	Subota	Dujam, Duje, Boris, Gizela	Ministrantsko zborovanje Krizma – Rankovići u 17:00 V. P. Vareš u 17:00 T. V.
8.	Nedjelja	Četvrta uskrsna	Nedjelja Dobrog Pastira Svjetski dan molitve za svećenička i redovnička zvanja Stadlerov dan Krizma – Novo Sarajevo u 11:00 V. P. Novi Travnik (Presveto Trojstvo) u 11:00 T. V.
9.	Ponedjeljak	Beato, Blaženko, Blaženka	
10.	Utorak	Ivan iz Avile, Ivan Merz	
11.	Srijeda	Marijan Rimski, Mamerto	
12.	Četvrtak	Leopold Bogdan Mandić	Patron: Briješće, Maglaj, Dragunja
13.	Petak	BDM Fatimska, Servacije, Agneta	
14.	Subota	Matija, apostol	Susret zborova Krizma – Lukavac u 11:00 V. P. Morančani u 17:00 V. P. Grebnice u 11:00 delegat Orašje u 17:00 delegat
15.	Nedjelja	Peta uskrsna	Krizma – Par Selo u 11:00 V. P. Guča Gora u 11:00 (delegat)

16.	Ponedjeljak	Ivan Nepomuk, Nenad, Genadije, Florencije	
17.	Utorak	Paškal Baylon, Paško, Gizela, Heraklije	
18.	Srijeda	Ivan I., Venencije, Feliks, Srećko	Susret biskupa BK-a BiH sa članovima KVRPP-a Susret biskupa BK-a BiH s franjevačkim provincijalima u BiH
19.	Četvrtak	Celestin V., Urban, Teofil	Travnik – Međudekanatski susret
20.	Petak	Bernardin Sijenski, Lidija, Zlatka	
21.	Subota	Kristofor Magallanes, Dubravka, Eugen	Krizma – Dubrave u 11:00 V. P. Špionica u 17:00 V. P. Zenica (Sv. Josip) u 11:00 (delegat) Bučići u 17:00 (delegat)
22.	Nedjelja	Šesta uskrsna	Krizma – Ulice u 11:00 V. P. Travnik u 11:00 T. V.
23.	Ponedjeljak	Deziderije, Željko, Želimir	
24.	Utorak	BDM Pomoćnica kršćana	Patron: Globarica
25.	Srijeda	Beda Časni, Grgur VII., Urban I.	
26.	Četvrtak	Uzašašće Gospodinovo – Spasovo	Patron: Novi Travnik
27.	Petak	Augustin Kanterberijski, Bruno, Zdenko	Komušina: Dan mladih
28.	Subota	Vilim Akvitanijski, Herkulan, Velimir	Komušina: Dan mladih Krizma – Kakanj u 17:00 V. P. Radunice u 17:00 T. V.
29.	Nedjelja	Sedma uskrsna	Krizma – Nova Bila u 11:00 V. P. Kupres u 11:00 T. V. Ovčarevo u 11:00 (delegat)
30.	Ponedjeljak	Ferdinand, Ivana Orleanska	
31.	Utorak	Pohod BDM	

Lipanj

1.	Srijeda	Justin, mučenik	Susret svećenika BiH (Livno)
2.	Četvrtak	Marcelin i Petar, Erazmo, Eugen	
3.	Petak	Sv. Karlo Lwanga i drugovi, mučenici	
4.	Subota	Kvirin Sisački, Optat, Nikola, Predrag	Prva subota: molitva za duhovna zvanja Krizma – Domaljevac u 11:00 V. P. Prud u 17:00 V. P. Krizma – Lug Brankovići u 11:00 T. V. Novi Travnik (Uzašašće Gospodinovo) u 17:00 T. V.
5.	Nedjelja	Duhovi - Pedesetnica	Patron: Fojnica, Nova Bila Krizma – katedrala u 10:30 V. P. Dragunja u 11:00 (delegat)
6.	Ponedjeljak	BDM Majka Crkve	Patron: Garevac
7.	Utorak	Robert, Radoslav, Antun de Fatalis	
8.	Srijeda	Melanija, Severin; kvatre	Stadlerov dan
9.	Četvrtak	Efrem, đakon i crkveni učitelj	
10.	Petak	Dijana, Bogumil, Biserka; kvatre	
11.	Subota	Barnaba, apostol; kvatre	Krizma – Šikara u 11:00 V. P. Breške u 17:00 V. P. Zovik u 11:00 T. V. Boće u 17:00 T. V.
12.	Nedjelja	Presveto Trojstvo	Patron: Novi Travnik, Novo Sarajevo Krizma – Husino u 11:00 V. P. Krizma – Teslić u 11:00 T. V.
13.	Ponedjeljak	Sv. Anto Padovanski	Patron: Boće, Bugojno, Bukovica, Busovača, Dobretići, Drijenča, Gračac, G. Močila – Sijekovac, Lukavac, Podhum – Žitače, Rastičevo, Sivša, Sočanica, Vukanovići, Žepče
14.	Utorak	Rikard, Elizej, Valerije, Zdravko, Zdravka	
15.	Srijeda	Vid	Patron: Vidovice

16.	Četvrtak	Tijelovo – svetkovina Presvetoga tijela i krvi Kristove	Katedrala: sv. misa u 10:30
17.	Petak	Emilija, Inocent, Rajner, Petar, Laura	
18.	Subota	Marko i Marcelijan, Paula, Amando	Krizma –Kraljeva Sutjeska u 11:00 V. P. Globarica u 17:00 V. P. Kopanice u 11:00 T. V. Živinice u 17:00 T. V.
19.	Nedjelja	Dvanaesta kroz godinu	Travnik: Duhovne vježbe za ministrante Krizma – Novi Grad u 11:00 V. P. Tuzla u 11:00 T. V.
20.	Ponedjeljak	Florencija, Florentina, Naum Ohridski	Travnik: Duhovne vježbe za ministrante
21.	Utorak	Alojzije Gonzaga	Patron: Pećnik, Travnik – sjemenišna crkva Travnik: Duhovne vježbe za ministrante
22.	Srijeda	Paulin, Ivan Fišer, Toma More	
23.	Četvrtak		Podmilačje: sv. misa u 18:00 – kardinal
24.	Petak	Presveto Srce Isusovo Rođenje Sv. Ivana Krstitelja	Patron: Vrhbosanska nadbiskupija (katedrala), Bosanski Šamac, Brčko, Čajdraš, Doboj, Glavice, Novo Selo, Obri, Pećine, Prozor, Patron: Bijelo Brdo, Donja Tramošnica, Jelah, Kraljeva Sutjeska, Lug-Brankovići, Otinovci, Podmilačje, Tarčin, Travnik, Uzdol, Živinice
25.	Subota	Bezgrješno Srce Marijino	Patron: Foča (Derventa), Posavska Mahala, Skopaljska Gračanica Krizma – Brajkovići u 11:00 T. V. Podkraj u 17:00 T. V.
26.	Nedjelja	Trinaesta kroz godinu	Biskupijska proslava Srca Isusova
27.	Ponedjeljak	Ćiril Aleksandrijski, biskup i crkveni naučitelj	
28.	Utorak	Irinej, biskup i mučenik	
29.	Srijeda	Petar i Pavao, apostoli	Patron: Brajkovići, G. Komušina, Kakanj, Kulina, Lovnica, N. Selo – Balegovac, Tuzla Katedrala: svećeničko ređenje u 10:30
30.	Četvrtak	Prvomučenici Svete Rimske Crkve	

Srpanj

1.	Petak	Aron, Martin, Oliver, Estera	
2.	Subota	Oto Bamberški, Višnja, Ostoja	Prva subota: molitva za duhovna zvanja
3.	Nedjelja	Četrnaesta kroz godinu	Krizma – Novi Šeher u 11:00 T. V.
4.	Ponedjeljak	Elizabeta Portugalska, Elza, Laura	
5.	Utorak	Ćiril i Metod , slavenski apostoli i suzaštitnici Europe	Patron: Sjemenišna crkva u Sarajevu Sjednica biskupa BK-a BiH i profesora KBF-a
6.	Srijeda	Marija Goretti, Marica, Romul, Suzana	
7.	Četvrtak	Vilibald, Vilko, Benedikt XI.	
8.	Petak	Akvila, Priska, Priscila, Prokopije	Stadlerov dan
9.	Subota	Marija od Propetog Isusa Petković	
10.	Nedjelja	Petnaesta kroz godinu	
11.	Ponedjeljak	Benedikt, opat i zaštitnik Europe	
12.	Utorak	Petar i Suzana Araki Chobyoye, Mislav	
13.	Srijeda	Majka Božja Bistrička	BK BiH
14.	Četvrtak	Kamilo de Lellis, Agnelina, Gašpar	BK BiH
15.	Petak	Bonaventura, Bono, Dobroslav, Vladimir	Patron: Visoko BK BiH
16.	Subota	BDM od brda Karmela	Patron: Karmel na Stupu
17.	Nedjelja	Šesnaesta kroz godinu	
18.	Ponedjeljak	Arnold, Teodozija, Božana, Emilija	
19.	Utorak	Justa i Rufina, Aurea, Zora, Zlata	Posveta crkve na Korićanima

20.	Srijeda	Ilija Tišbijac , zaštitnik BiH	Patron: B. Brod, Čemerno, Doljani, Kandija, Kiseljak, Korićani, N. Šeher, Rostovo, Solakova Kula, Zenica – Sv. Ilija, Turić, Ularice Krizma – Jelaške u 11:00 V. P.
21.	Četvrtak	Lovro Brindiški, Danijel	
22.	Petak	Marija Magdalena, apostol apostola	
23.	Subota	Brigita Švedska, suzaštitnica Europe	
24.	Nedjelja	Sedamnaesta kroz godinu	
25.	Ponedjeljak	Jakov, apostol	
26.	Utorak	Joakim i Ana, roditelji BDM	Patron: Ban Brdo, Domaljevac, Par Selo, Potkraj, Radunice, Žabljak
27.	Srijeda	Klement Ohridski i Gorazd	
28.	Četvrtak	Viktor I., Beato, Prohor	
29.	Petak	Marta, Marija i Lazar	
30.	Subota	Petar Krizolog, Beatriks, Julija, Maksima	
31.	Nedjelja	Osamnaesta kroz godinu Ignacije Lojolski	Kupres: Obiteljski dan Patron: Grbavica

Kolovoz

1.	Ponedjeljak	Alfonz Marija de'Liguori, biskup i crkveni naučitelj	
2.	Utorak	Gospa od anđela	Patron: Gornja Tramošnica
3.	Srijeda	Augustin Kažotić	
4.	Četvrtak	Ivan Marija Vianney, prezbiter	
5.	Petak	Gospa Snježna	Patron: Deževica, Poljaci
6.	Subota	Preobraženje Gospodnje	Patron: Borovica Prva subota: molitva za duhovna zvanja
7.	Nedjelja	Devetnaesta kroz godinu	
8.	Ponedjeljak	Dominik	Patron: Goražde Stadlerov dan
9.	Utorak	Terezija Benedikta od Križa, djevica i mučenica	
10.	Srijeda	Lovro, đakon i mučenik	Krizma – Komušina u 11:00 T. V.
11.	Četvrtak	Klara, djevica	Patron: Brestovsko (klarise)
12.	Petak	Ivana Franciska de Chantal	
13.	Subota	Poncijan i Hipolit, Poncije, Antioh, Maksim	
14.	Nedjelja	Dvadeseta kroz godinu	Komušina: sv. misa u 18:00
15.	Ponedjeljak	Velika Gospa	Patron: Breške, Dolac, G. Vakuf – Uskoplje, Haljinići, Komušina, Koraće, Křeševе, Olovo, Osova, Rama-Ščit, Stup, Suho Polje, Tolisa Komušina: sv. misa u 11:00 Stup: sv. misa u 19:00
16.	Utorak	Rok, Stjepan Ugarski	Patron: Prud
17.	Srijeda	Hijacit, Miron, Klara, Natalis, Natalija	
18.	Četvrtak	Jelena Križarica, Jelka, Jela, Helena	
19.	Petak	Ivan Eudes, Magna, Timotej, Ratko	

20.	Subota	Bernard, opat i crkveni naučitelj	
21.	Nedjelja	Dvadeset i prva kroz godinu	
22.	Ponedjeljak	BDM Kraljica	Patron: Bijeljina
23.	Utorak	Miroslav Bulešić, prezbiter i mučenik	
24.	Srijeda	Bartolomej , apostol	
25.	Četvrtak	Ljudevit, Josip Kalasancijski, Sever	
26.	Petak	Melkizedek, Aleksandar, Branimir	
27.	Subota	Monika, Cezarije, Amadeo, Bogoljub	Katehetski ured VN: Katehetski dan
28.	Nedjelja	Dvadeset i druga kroz godinu	
29.	Ponedjeljak	Glavosjek Sv. Ivana Krstitelja	Patron: Odžak Travnik: Duhovne vježbe za svećenike
30.	Utorak	Bazila, Rebeka, Petar, Margarita	Travnik: Duhovne vježbe za svećenike
31.	Srijeda	Josip iz Arimateje i Nikodem	Travnik: Duhovne vježbe za svećenike

Rujan

1.	Četvrtak	Bronislava, Branislava, Tamara, Egidije	Seminar za jurisdikciju Travnik: Duhovne vježbe za svećenike
2.	Petak	Kalista, Divna	Seminar za jurisdikciju
3.	Subota	Grgur Veliki, papa i crkveni naučitelj	Prva subota: molitva za duhovna zvanja
4.	Nedjelja	Dvadeset i treća kroz godinu	
5.	Ponedjeljak	Majka Terezija	Patron: Vogošća
6.	Utorak	Kristina Tirska, Zaharija	
7.	Srijeda	Marko Križevčanin	
8.	Četvrtak	Rođenje BDM: Mala Gospa	Patron: Bežlja, Brestovsko, Brusnica, Husino, Modriča, Ulice Stadlerov dan
9.	Petak	Petar Claver, Hijacint, Hijacinta	
10.	Subota	Nikola Tolentinski, Edgar, Pulherija	
11.	Nedjelja	Dvadeset i četvrta kroz godinu	
12.	Ponedjeljak	Ime Marijino	Patron: Gromiljak, Oštra Luka-Bok, Svilaj
13.	Utorak	Ivan Zlatousti	Obljetnica posvete prvostolnice - Sarajevo
14.	Srijeda	Uzvišenje Sv. Križa	Patron: Bistrica kod Žepča, Jelaške, Klopče (Zenica); Franjevačka provincija Bosne Srebrene
15.	Četvrtak	BDM Žalosna	Patron: Čardak
16.	Petak	Kornelije i Ciprijan, mučenici	
17.	Subota	Robert Bellarmino, Hildegarda iz Bingena	Bjelovar: SHKM
18.	Nedjelja	Dvadeset i peta kroz godinu	
19.	Ponedjeljak	Januarije, Eustahije	

20.	Utorak	Andrija Kim Taegon i drugovi mučenici	
21.	Srijeda	Matej , apostol i evanđelist; kvatre	Susret dijecezanskih svećenika
22.	Četvrtak	Kandid, Emerita, Mauricije, Silvan, Silvana	
23.	Petak	Pio iz Pietrelcine; kvatre	
24.	Subota	Pacifik, Mercedes, Anatolij; kvatre	Sjednica Pastoralnog vijeća VN-a
25.	Nedjelja	Dvadeset i šesta kroz godinu	Dan sredstava društvenih komunikacija
26.	Ponedjeljak	Kuzma i Damjan	
27.	Utorak	Vinko Paulski	Patron: Sv. Vinko – sestre milosrdnice
28.	Srijeda	Vjenceslav, Lovro Ruiz	
29.	Četvrtak	Mihael, Gabrijel, Rafael, arkandeli	Patron: Kolibe, Kopanice, Ovčarevo, Vareš
30.	Petak	Jeronim, Jerko, Jerka	

Listopad

1.	Subota	Terezija od Djeteta Isusa	Patron: Bistrica kod Uskoplja Prva subota: molitva za duhovna zvanja
2.	Nedjelja	Dvadeset i sedma kroz godinu	
3.	Ponedjeljak	Dionizije, Areopagita, Kandida	
4.	Utorak	Franjo Asiški, Franka, Franciska	Patron: Dobrinja, Guča Gora, Rumboci, Srednja Slatina, Šikara, Zovik, Žeravac
5.	Srijeda	Faustina Kowalska, Placid, Miodrag	
6.	Četvrtak	Bruno, Fides, Vjera, Vjerica	
7.	Petak	BDM od Krunice	Patron: Krepšić, Banjski Brijeg (Sa)
8.	Subota	Benedikta, Dimitrije Solunski, Zvonimir	Marija Bistrica: XVII. hodočašće vjernika Vrhbosanske nadbi- skupije Stadlerov dan
9.	Nedjelja	Dvadeset i osma kroz godinu	
10.	Ponedjeljak	Danijel Comboni, Danko, Franjo Borgia	
11.	Utorak	Ivan XXIII., papa Materinstvo BDM	Patron: Tišina Sjednica konzultora
12.	Srijeda	Maksimilijan, Makso, Velibor	Sjednica Svećeničkog vijeća
13.	Četvrtak	Teofil, Bogoljub, Eduard	
14.	Petak	Kalist, Krasna, Divna	
15.	Subota	Terezija Avilska, djevica i crkve- na naučiteljica	
16.	Nedjelja	Dvadeset i deveta kroz godinu	
17.	Ponedjeljak	Ignacije Antiohijski, biskup i mučenik	
18.	Utorak	Luka, evanđelist	Patron: Novi Grad (Sa); KBF
19.	Srijeda	Ivan Brebefski i Jogues; Pavao od Križa	
20.	Četvrtak	Vendelin, Irena, Miroslava	

21.	Petak	Uršula, Kajo, Hilarion	
22.	Subota	Ivan Pavao II.	Bobovac: XXI. molitveni dan za domovinu Patron: NCM „Ivan Pavao II.“ (Sa)
23.	Nedjelja	Trideseta kroz godinu	Svjetski misijski dan Đakonsko ređenje
24.	Ponedjeljak	Antun Marija Claret, Proklo Carigradski	
25.	Utorak	Krizant, Darija, Krispin	
26.	Srijeda	Dimitrije Srijemski, Dmitar	
27.	Četvrtak	Sabina Avilska, Bartol	
28.	Petak	Šimun i Juda Tadej , apostoli	Patron: Sjemenište Redemptoris Mater - Vogošća
29.	Subota	Donat, Ida, Časlav	Komušina: Hodočašće vjernika Usorskog dekanata na završetku Listopadskih pobožnosti
30.	Nedjelja	Trideset i prva kroz godinu	
31.	Ponedjeljak	Lucila Rimska, Alfons Rodrigues	

Studeni

1.	Utorak	Svi sveti	Katedrala: sv. misa u 10:30 Groblje Sv. Josipa: sv. misa u 15:00
2.	Srijeda	Dušni dan	Groblje Bare: sv. misa u 11:00 Katedrala: sv. misa u 18:00
3.	Četvrtak	Martin iz Porresa	BK BiH: sv. misa u katedrali u 18:00
4.	Petak	Karlo Boromejski	BK BiH
5.	Subota	Srijemski mučenici	BK BiH Prva subota: molitva za duhovna zvanja
6.	Nedjelja	Trideset i druga kroz godinu	Dan zahvalnosti
7.	Ponedjeljak	Anđelko, Lazar	NCM Ivan Pavao II.: Duhovne vježbe za svećenike
8.	Utorak	Gracija Kotorski	NCM Ivan Pavao II.: Duhovne vježbe za svećenike Stadlerov dan
9.	Srijeda	Posveta Lateranske bazilike	NCM Ivan Pavao II.: Duhovne vježbe za svećenike Dekanska konferencija
10.	Četvrtak	Leon Veliki, papa i crkveni naučitelj	NCM Ivan Pavao II.: Duhovne vježbe za svećenike
11.	Petak	Martin Tourski	Patron: Bučići
12.	Subota	Jozafat, Emilijan, Renato	
13.	Nedjelja	Trideset i treća kroz godinu	Svjetski dan siromaha
14.	Ponedjeljak	Nikola Tavelić, prezbiter i mučenik	Patron: OFM Kovačići (Sa)
15.	Utorak	Albert Veliki, biskup i crkveni naučitelj	
16.	Srijeda	Margareta Škotska	
17.	Četvrtak	Elizabeta Ugarska	
18.	Petak	Posveta bazilika Sv. Petra i Pavla	
19.	Subota	Salomeja, Matilda, Obadija	
20.	Nedjelja	Isus Krist – Kralj svega stvorenja: Krist Kralj	Patron: Cer

21.	Ponedjeljak	Prikazanje BDM	
22.	Utorak	Cecilija, djevica i mučenica	
23.	Srijeda	Klement I., Kolumban, Felicita, Lukrecija	
24.	Četvrtak	Andrija Dung-Lac, prezbiter i mučenik	
25.	Petak	Katarina Aleksandrijska	
26.	Subota	Leonard Portomauricijski, Delfina	
27.	Nedjelja	Prva došašća	
28.	Ponedjeljak	Jakov Markijski	Patron: Grebnice
29.	Utorak	Illuminata, Saturnin, Filomen	
30.	Srijeda	Andrija , apostol	

Prosinac

1.	Četvrtak	Natalija Nikom, Edmund Champion	
2.	Petak	Blanka, Habakuk	
3.	Subota	Franjo Ksaverski	Prva subota: molitva za duhovna zvanja
4.	Nedjelja	Druga došašća Barbara	Patron: Breza
5.	Ponedjeljak	Krispina, Kristina, Saba	
6.	Utorak	Nikola, biskup	
7.	Srijeda	Ambrozije, Ambroz, Sabina; kvatre	
8.	Četvrtak	Bezgrješno začće BDM	Patron: Crkvice, Dubrave, Vijaka; suzaštitnica Vrhbosanske nadbiskupije; Dan provincije SMI – Sa Stadlerov dan
9.	Petak	Ivan Diego Cuahtlat; kvatre	
10.	Subota	Gospa Loretska, Julija; kvatre	
11.	Nedjelja	Treća došašća: „Gaudete“ - Radujte se	Nedjelja Caritasa u BiH
12.	Ponedjeljak	BDM Guadalupska	
13.	Utorak	Lucija, Luca, Jasna, Svjetlana	
14.	Srijeda	Ivan od Križa, Venancije	
15.	Četvrtak	M. Jula Ivanišević i susestre, djevice i mučenice	
16.	Petak	Adela, Albina, Zorka, Hagaj	
17.	Subota	Modest, Kristofor, Hijacint	
18.	Nedjelja	Četvrta došašća	

19.	Ponedjeljak	Anastazije, Benjamin, Urban, Vladimir	
20.	Utorak	Eugen, Zefirin, Slobodan	
21.	Srijeda	Petar Kanizije, Mihej	
22.	Četvrtak	Toma Holland, Honorat, Česlav	
23.	Petak	Ivan Kentijski, Ivan, Ivon	
24.	Subota	Badnjak Spomen svih svetih Isusovih predaka	Snimanje božićne poruke i konferencija za medije u 11:00 Čestitanje Božića nadbiskupima u 12:00 Polnoćka 24:00
25.	Nedjelja	Božić – Rođenje Gospodinovo	Katedrala – sv. misa u 10:30
26.	Ponedjeljak	Stjepan prvomučenik	
27.	Utorak	Ivan, apostol i evanđelist	
28.	Srijeda	Nevina dječica	
29.	Četvrtak	Toma Becket, Tomislav, David	
30.	Petak	Sveta Obitelj Isusa, Marije i Josipa	Svjetski dan selilaca i izbjeglica
31.	Subota	Silvestar, papa	Katedrala: misa zahvalnica u 18:00

